

Szikszó Város Önkormányzatának Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2022-2027

Szikszó Város Önkormányzatának Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2022-2027/30

véleményezési anyag

Készült:

2022. június

Szikszó Város Önkormányzata megbízásából

Dr. Piskóti István, alpolgármester

Dr. Döbrönte Katalin

valamint a TRE tervező, elemzést végző

Paksi Szilvia

TARTALOM

BEVEZETŐ - STRATÉGIAI ÖSSZEFOGLALÓ	6
1 HELYZETFELTÁRÁS – ÉRTÉKELES ÉS TRENDEK.....	12
1.1 Elemzések – kutatások összegzése	12
1.1.1 A település társadalma.....	12
1.1.2 A település humán infrastruktúrája	13
1.1.3 A település gazdasága, az önkormányzat gazdálkodása	14
1.1.4 A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	15
1.1.5 Zöldterületi rendszer vizsgálata	15
1.1.6 Az épített környezet, közművesítés és a közlekedés vizsgálata	16
1.1.7 Környezetvédelem, katasztrófavédelem, ásványi nyersanyag-vagyon és városi klíma	17
1.1.8 Nemzetközi és hazai trendek – városfejlesztési irányok	17
1.1.9 Kisvárosi törekvések irányai – a szikszóiak prioritásai.....	19
1.1.10 Városértékelés – erősségek-gyengeségek-lehetőségek-veszélyek.....	21
1.1.11 Probléma-térkép.....	23
2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	25
2.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	25
2.1.1 Forgatókönyv lehetőségek.....	25
2.1.2 Jövőkép	26
2.1.3 Városi szintű középtávú tematikus célok	28
2.1.3.1 Átfogó stratégiai cél (ÁC): Szikszón élők kisvárosi jóléte – jó lakóhelyet csinálni.....	28
2.1.3.2 Kiemelt stratégiai cél (KC): megtartó-növekvő város – Szikszó lakónépességének növelése.....	29
2.1.3.3 Stratégiai célok - programok.....	30
2.1.3.3.1 Stratégiai cél 1 (SC1): Prosperáló város - A helyi gazdaságfejlesztés, új gazdasági, szolgáltatási, turisztikai irányok létrehozása – a kis- és középvállalkozásokra súlyozó gazdasági klaszter, a szereplők együttműködési rendszerével	32
2.1.3.3.2 Stratégiai cél 2. (SC2): Jól működő – jól használható város – új városfunkciók, infrastrukturális, a városképi, zöldterületi fejlesztések.....	34
2.1.3.3.3 Stratégiai cél 3. (SC3): identitás, kötődés, városmárkázás – participatív, a közösségekre építő városirányítás	37
2.1.3.3.4 Stratégiai cél 4. (SC4) EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS - hazai és nemzetközi kooperációkra is épülő új városi szerepvállalás	38
2.1.3.4. Horizontális célok	40
2.1.3.3.5 A zöld város, Green-city (H1).....	40
2.1.3.3.6 Innovatív város (H2)	40
2.1.3.3.7 Az esélyteremtő város (H3)	40
2.1.4. Városrészi szintű területi célok	41
2.1.4.1. Városrészi cél 1. (VC1): Belváros és kertváros központi szerepének erősítése funkcióbővítő fejlesztése	42

2.1.4.2.	Városrészi cél 2. (VC2): Pincefalu turisztikai célú fejlesztése.....	43
2.1.4.3.	Városrészi cél 3. (VC3): Déli városrész gazdasági célú és lakóterületi fejlesztése ..	44
2.1.4.4.	Városrészi cél 4. (VC4): Külterület klímaalkalmazkodó fejlesztése	44
2.2.	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	45
3.	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	46
3.1.	Az akcióterületek kijelölése és bemutatása	46
3.1.1.	Belvárosi akcióterület	47
3.1.2.	„Keleti városrész”: Kreatív-rekreációs városi pihenőpark	48
3.1.3.	Pincefalu akcióterület	48
3.1.4.	Szociális célú rehabilitációs terület	49
3.1.5.	Déli városrész akcióterület.....	50
3.1.6.	Hernád-parti térség akcióterület	52
3.2.	Kulcsprojektek.....	57
3.2.1.	Vonzó kisvárosi arculat megerősítése	57
3.2.2.	Turizmus fejlesztés.....	58
3.2.3.	Helyi gazdaságfejlesztési intézkedések a gazdasági diverzifikáció érdekében	59
3.2.4.	Szikszo klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, geotermikus energia hasznosítása, energiaközösségek létrehozása	61
3.3.	Hálózatos projektek:	63
3.4.	Komplex zöldfelületi fejlesztések	64
4.	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	70
4.1.	A település szegregátumainak, veszélyeztetett területek bemutatása	70
4.2.	A szegregáció mérséklését, vagy megszüntetését célzó intézkedések	73
4.3.	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	74
5.	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	76
5.1.	Külső összefüggések.....	76
5.1.1.	Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz, településfejlesztési dokumentumokhoz.....	76
5.1.2.	Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz.....	79
5.1.2.1.	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	79
5.1.2.2.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója	81
5.1.2.3.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Stratégiai programrésze.....	82
5.1.2.4.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Operatív programrésze	82
5.1.3.	Nemzetközi Fejlesztési Programokkal történő illeszkedés vizsgálata.....	83
5.2.	Belső összefüggések.....	84

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	87
7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	91
7.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	91
7.2. Az ITS megvalósításának szervezeti keretei	93
7.3. A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	96
7.4. A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során	97
7.5. Monitoring rendszer kialakítása.....	98

BEVEZETŐ - STRATÉGIAI ÖSSZEFOGLALÓ

A stratégia elkészítésének célja, hogy – a korábban elvégzett átfogó helyzetértékelésre, a lefolytatott közösségi egyeztetésekre építve – a településfejlesztési koncepció elvi, szemléleti és értékrendi alapjai, a felvázolt jövőkép, a kijelölt hosszabb távú célok mentén integráltan, összefüggéseiben megfogalmazza Szikszó város fejlesztésének, irányításának és folyamatos működésének módszertanát, részletes célrendszerét és a megvalósítás programkereteit.

Ezáltal középtávra – *a szokásos gyakorlat szerint 5-7 évre, mely most az uniós tervezési ciklust, s praktikusán azt követő „realizálási” két évet érinthet, azaz lényegében 2030-ig gondolkodik, összhangban számos országos és területi szakmai dokumentummal* - irányt mutasson a stratégiai és operatív döntésekhez, cselekvésekhez mind a város önkormányzata, vezetése, intézményei, illetve független vállalkozásai a civil szervezetei és a lakossága számára egyaránt, annak érdekében, hogy a meghatározó külső célcsoportok, külső érintettek is – mint kormányzat, befektetők, turisták, szakmai partnerek stb.- a településsel kapcsolatosan is pozitív döntéseket hozzanak.

A Településfejlesztési Koncepció, a jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) és a Településrendezési Terv összehangolt, egymásra épülő elkészítése a város jövőépítő alapidokumentumokként kerülnek elfogadásra.

Míg a két fejlesztési dokumentum a hosszabb és a középtávú lefektetett elveket, programokat, addig a településrendezési eszközök az elképzelések megvalósíthatóságához térbeli képet adnak. Míg a Koncepció a „Mit? Miért? Mikor?” – az ITS a Hogyan? kérdésekre keresi a választ, addig a Településrendezési Eszközök a „Hol? kérdéskörön belül mozognak.

Az irányokat a két fejlesztési terv jelöli ki, a tényleges helyszíneket a rendezés rögzíti, szabályozza.

Egymásra épülnek, szimbiózisban élnek. Mindháromnak önmagában kell megállnia, de egymás nélkül ennek megvalósítása nem sikerülhet.

Az elvégzett sokoldalú és részletes településelemzésre, a külső- és belső folyamatok értékelésére, megkérdezéssel kutatásokra, fórumok vitáira épülően történt meg a helyzetértékelés és a célok, programok, beavatkozási intézkedések megfogalmazása.

Szikszó településfejlesztési koncepció és az Integrált Településfejlesztési Stratégia kapcsolata

Szikszó városfejlesztési koncepciója, s ezen integrált településfejlesztési stratégia céljainak, programjainak és konkrét projektjeinek kialakítása *során több forgatókönyv, stratégiai lehetőség került mérlegelésre*. A város erősségei, értékei és a bemutatott nemzetközi és hazai szakmai, társadalmi-gazdasági trendek alapján ambiciózus, a korábbi évtizedre, évekre kevésbé jellemző fejlesztési tudatosság és dinamizmus került meghatározásra.

Az „optimista, s relatív gyorsan átalakító fejlesztés forgatókönyv” alkalmazását az alábbi feltételezésekre építettük:

- a város elhelyezkedésének előnyei és a kisvárosi jellege, megőrzött adottságai a településfejlődési trendek alapján jelentős, kihasználható vonzerőt, lehetőséget képeznek,
- a város következő két évében jelentős infrastrukturális – vízi közmű, szennyvíz hálózat és új, nagy kapacitású tisztítók, elektromos áram és infokommunikációs fejlesztések belépése,

az iparterületi fejlesztés realizálása biztosítja a társadalmi- és gazdasági fejlődés ezirányú, infrastrukturális alapjait,

- a tervek szakmai tudatossága (a stratégiai irányok „trendi” jellege (életmód, turizmus, üzleti és társadalmi innováció, energiahatékonyság prioritás, identitás-közösség-építés, együttműködési rendszerek stb.), egymást feltételező és erősítő programok szinergikus hatást eredményeznek, széleskörűen motiválóak,
- a nemzetközi és kormányzati forrású fejlesztési pályázatok bevonásának lehetőségét a stratégiai irányok reálisan alapozzák meg, melyhez vállalkozó tőkét, üzleti érdekeltségű források bevonása is lehetséges,

A város **átfogó fejlesztési célját** (ÁC) a koncepció, majd sz ITS is így fogalmazza meg:

a Szikszón élők „kisvárosi jólétének” – a minőségi élet közösségi-politikai, gazdasági, kulturális és a környezeti dimenzióiban összhangot teremtő, a fenntarthatósági elvet és részben a slow-városi modellt képviselő, országos összehasonlításban is versenyképes, vonzó és folyamatosan alkalmazkodni képes, elismert szerepű, rangos város megvalósítása. Ez a „jó lakóhelyet csinálni” alapcél a gyakorlatban azt is jelenti, hogy a város minden fejlesztési törekvése a „lakossági jóléti szűrőn” megy át, azaz minden stratégiai és operatív részcélnak, építkezésnek, turizmusfejlesztésnek stb. közvetlenül, közvetve ezt kell szolgálnia.

Kiemelt stratégiai célként (KC) jelenik meg, hogy a városbéliek erősödő jóléte érdekében növelni szükséges a „méretgazdaságot”, azaz a gazdaságilag (kereslet, munkaerő stb.), társadalmilag (kultúra, társadalmi szerkezet, közösségek stb.) és környezetileg (lakóhely, zöldterület stb.) is fenntartható fejlődés érdekében **a lakónépesség számának növekedése fontos cél.**

A növekvő – nemcsak a megtartást, az elvándorlást csökkentő, megállító - kiemelt cél, a hosszabb távon is lehetséges, biztosítható életminőség feltétele, záloga.

Az átfogó és kiemelt fejlesztési célt **négy, realizáló, meghatározó stratégiai cél**, s arra épülő stratégiai programra épül, úgymint

1. **prosperáló város cél-program (SC1):** a gazdaságfejlesztés: az iparterület, a helyi vállalkozások erősítése, új gazdasági ágazatok megjelenés és fejlesztése összehangolt kezdeményezések mentén,

- Részcél 1. (SR1.1.): Vállalkozásfejlesztés és versenyképesség erősítése helyi gazdasági együttműködések révén, vállalkozói ökoszisztémák erősítése - program
- Részcél 2. (SR1.2.): Iparterületfejlesztés és befektetésösztönzés - program
- Részcél 3. (SR1.3.): Helyi gazdasági igényekre reagáló humán potenciál fejlesztése - program
- Részcél 4. (SR1.4.): Szikszó adottságaira építő kulturális, kreatív és életmód, aktív, borturizmus fejlesztése - program

2. **működő-jólhasználatos város cél-program (SC2):** az alapvető infrastrukturális elemek (víz, gáz, áram, közvilágítás, szennyvíz, út, járda, csapadékvíz mellett, a zöldterületi, virágosítási és városképi, ingatlanok állapotának a kérdései egyaránt megjelennek,

- Részcél 1. (SR2.1.): A városban történő letelepedést ösztönző és magas életminőséget támogató lakóterületfejlesztés

- Részcél 2. (SR2.2.): A város kék- és zöldfelületi rendszerének fejlesztése a vonzó és élhető települési környezet biztosítása érdekében
 - Részcél 3. (SR2.3.): Fenntartható közlekedésfejlesztés, a város és térségi mobilitás fejlesztése
 - Részcél 4. (SR2.4.): Vonzó, kisvárosi közszolgáltatások, illetve humán infrastruktúra fejlesztése
3. **Városidentitás - lokálpatriotizmus – márkaépítés cél-program (SC3):** a város, a helyi közösség identitástudatának, lokálpatriotizmusának fejlesztése mellett, a külső ismertség és elismertség erősítése városmarketing által keretezett, koordinált közösség és város-építő, kommunikációs program,
- Részcél 1. (SR3.1.): Kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott helyi identitás erősítése program
 - Részcél 2. (SR3.2.): Aktív városmarketing és kommunikáció a slow kisvárosi modell megvalósítása program
 - Részcél 3. (SR3.3.): Községi kezdeményezések és társadalmi együttműködés erősítése program
4. **együttműködő város cél-program (SC4):** a város szűkebb térségi és szélesebb országos és nemzetközi szakmai, politikai, kulturális együttműködési rendszerének kiépítése és működtetése.
- Részcél 1. (SR4.1.): Szikszó járási szerepkörének kiterjesztése, együttműködés bővítése, turisztikai fejlesztése program
 - Részcél 2. (SR4.2.): az Abaúj térség együttműködésének erősítése, turisztikai fejlesztése program
 - Részcél 3. (SR4.3.): Kisvárosi hálózatban való szerepvállalás, együttműködések program

A koncepció *három horizontális célt* jelöl meg, mely az ITS alapelveként is beépítésre kerül:

- **a green, zöldváros szemlélet és program (HC1):** a környezet- és energiatudatosságra figyelő magatartás és konkrét fejlesztési programok, projektek, intézkedések.,
- **az innovatív, smart, okosváros szemlélet és program (HC2):** – az új technológiákkal fejlesztő, azokat a városi igazgatás, a vállalkozásfejlesztési, kulturális és kommunikációs tevékenységében is használó megoldások, vonzerők projektjei, intézkedései,
- **az esélyteremtő, esélyegyenlőséget biztosító szemlélet és program(HC3):** a versenysemlegesség mentén a gazdasági, a társadalmi kohézió erősítésével, különös tekintettel a leszakadással fenyegetett lakossági rétegek, családok és városrészek helyzetének, lehetőségeinek javítására, célzott projektekkkel, kezdeményezésekkel.

A négy jóléti stratégiai és további horizontális célok mentén felsorolt részcélok, program és projektcélok, intézkedések meghatározása után az ITS kijelöli – *bemutatja a fejlesztések területi, városrészi súlypontjait (VC):*

- Déli városrész,
- Belváros,
- Pincefalu,
- Keleti városrész
- Hernád-parti térség

s ezekre is épülően *a jövőbeni akcióterületeket*, melyekre részletes fejlesztési tervek készülnek, s alkalmassá teszik a célok - pályázatok, befektetők, partnerek bevonásával történő - megvalósítását. A településrészi lehatárolás alapját a településrészekre vonatkozó szerkezeti terv szerinti besorolás, a területeket jellemző markáns eltérések, ebből eredő eltérő fejlesztési szükségletek és lehetőségek, eltérő fejlesztési irányok jelentik. A településrészi lehatároláson alapuló területi célok beazonosítását követően, a projekttervek lokalizációja során határozzuk meg Szikszó városában az akcióterületeket, illeszkedve a városrészi lehatároláshoz, de azt teljes mértékben nem lefedve. Ez alapján Szikszó városa **hat akcióterületet** jelöl ki a 2022-2027/2030-as fejlesztési ciklusra:

1. *Belvárosi akcióterület*
2. *Pincefalu akcióterület*
3. *Szociális célú rehabilitáció akcióterülete*
4. *Déli városrész akcióterület*
5. *Keleti városrész - kreatív park*
6. *Hernád parti térség akcióterület*

Szikszó város az akcióterületi fejlesztések mellett ún. kulcsprojekteket is meghatároz. A kulcsprojektek azok a fejlesztések, amelyek megvalósulása alapvetően hozzájárul a város átfogó céljainak megvalósulásához.

A következő **kulcsprojektek** járulnak hozzá Szikszó vonzó európai kisvárosi szerepének megerősödéséhez:

1. *Vonzó kisvárosi arculat megerősítése*
2. *Turizmusfejlesztés*
3. *Helyi gazdaságfejlesztési intézkedések a gazdasági diverzifikáció érdekében: Déli városrész iparterület*
4. *Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, geotermikus energia hasznosítása, energiaközösségek létrehozása*

A **hálózatos fejlesztések célja** a város az elhanyagolt infrastruktúrájának (víz, szennyvíz, világítás, csapadékvízvezetés) kiépítése, korszerűsítése, az utak-járdák-terek korszerűsítése, Szikszó fizikai, város-képi megjelenésének, rendezetlen állapotainak a tudatosan sorbarendezett fejlesztése. Hálózatos fejlesztések:

1. Komplex zöldfelületi fejlesztések
2. Útfejlesztések (kül- és belterületen): A város legfontosabb 15 % belső úthálózata komplex módon megújul, s több mint felénél jelentős fejlesztések, korszerűsítések történnek.
3. Út, járda építési, felújítási program – összehangolt és ütemezett fejlesztés
4. Kerékpáros hálózat és járdahálózat fejlesztése
5. Közlekedés forgalomtechnikai, biztonsági változások programja (nyugati elkerülő, kerékpárút Alsóvadász, út Hernádhoz, belső egyirányúsítás, kerékpárutak, (okos) zebrák, parkolási lehetőségek bővítése, belvárosi „rejtett” megoldások, alternatív közösségi jellegű közlekedés bevezetése.
6. Komplex víz-, csapadékvíz-rendezési program realizálása

7. Patak-rendezés – árvízvédelmi beruházások a villámárvizek elleni védelem erősítése érdekében, zsilipek rendezése, Malom-tó árterületi rendezése
8. Közbiztonságot szolgáló beruházások, kamerarendszer, közvilágítás-korszerűsítés
9. Biztonságos város, közösségi kezdeményezésekre is épülő város-működés, közterületi-, mezőőri felügyeleti rendszer létrehozása Pincefalu fejlesztéshez kapcsolódva, szőlőkultúrához kapcsolódóan – klasszikus kamerarendszer, polgárőrség járműbeszerzése, közterületfelügyelettel közös ügyeleti iroda
10. Infokommunikációs hálózat, városi WIFI rendszer fejlesztése

Majd részletezésre kerültek a zöldterületi fejlesztések és a stratégia realizálási akcióinak a keretei, elemei.

A stratégiai anyag nemcsak elemezte a szegregációs területeket, hanem megerősítette, pályázati lehetőségekhez is előkészített az *antiszegregációs programok, kijelölve a szükséges beavatkozásokat.*

A város 2022-2030-as programozási időszakra megfogalmazott fejlesztési céljainak, így a jelen Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott *fejlesztéseknek összhangban kell lennie és illeszkednie kell a vizsgált időszakot felölelő, hatályban lévő települési, valamint magasabb szintű – megyei-, nemzeti-, és nemzetközi szintű – fejlesztési dokumentumok céljaihoz.*

Az ITS céljaival és beavatkozási terveivel szemben támasztott elvárást indokolja egyrészt az **illeszkedési elvárás** az adott jogszabályi környezethez, másrészt az a tény, hogy Szikszó településfejlesztési törekvései megvalósítása szempontjából az uniós kohéziós források elérése lehet a legfontosabb feltétel a tervezési időszak vonatkozásában.

A **bemutatóra kerülő táblázatok részletesen érzékeltetik a szakmai, logikai kapcsolódásokat**, a megvalósítást támogató feltételrendszer használatának lehetőségét. A város korábbi dokumentumai mellett az alábbi programokkal történt illeszkedésvizsgálat valósult meg.

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Stratégiai programrésze
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Operatív programrésze
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Klímastratégia 2018-2030

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy **azonosítsa azokat a kockázatokat**, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyik záró fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint minden egyes kockázat esetében meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is. A kockázatok több szempont alapján került csoportosításra:

- attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok;
- a stratégiaalkotás és - megvalósítás fázisait tekintve három kockázat típus különböztethető meg:
 - **tervezéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti; a kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra;
 - **megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetők;
 - **fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére;
- a kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek – felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

Az ITS záró fejezetében – a stratégia megvalósítását és folyamatos karbantartását biztosító teendők, intézkedések kerülnek összefoglalásra

- a megvalósítás eszközei és **nyomon követése**,
- a célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek,
- a **szükséges szervezeti keretek**
- a szükséges **együttműködési feltételek, egyeztetési gyakorlat** kialakítása,
- és a **monitorizálás, ellenőrzés** lépéseinek, mutatóinak, indikátorainak meghatározása
- és **folyamatos beszámolás teendői**,
- a belső- és külső környezeti folyamatok által **indokolt változtatások elvégzése, a stratégia karbantartása**,
- s mindezek szakszerű megoldásai.

1 HELYZETFELTÁRÁS – ÉRTÉKELÉS¹ ÉS TRENDEK

Szikszó város az Észak-Magyarország régióban helyezkedik el, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye központi részén, a Hernád partján. Szikszó város földrajzi értelemben kiváló helyen fekszik, Miskolc közelségében, a Miskolcot és Kassát összekötő tengely mentén, egyben Abaúj, a Cserehát egyik bejáratát képezi. Az M30-as autópálya, a 3. sz. főút és a 90. számú Miskolc-Hidasnémeti vasútvonal a legfontosabb közlekedési útvonalai. A lakosság a kedvező közlekedési kapcsolatoknak köszönhetően mobilis, az aktív korú lakosság mintegy 20 %-a ingázik, az első számú ingázási célpont Miskolc. A város a Szikszói járás központja, a járási települések mellett nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkezik.

A helyi iparnak köszönhetően a város településhálózati súlya az elmúlt években jelentős mértékben növekedett. A város 2004 óta a Szikszói kistérség, illetve 2013-tól a Szikszói járás központja. A település a 982 km² kiterjedésű Miskolci agglomeráció része, Miskolctól észak-keletre 17 kilométer távolságban a Cserehát délkeleti sarkában, a Sajó-Hernád-síkon fekszik. Lakossága: 5258 fő (KSH, 2021.01.01.). Területe: 3623 ha. Szikszót a következő települések határolják (az óramutató járása szerint sorrendben): Alsóvadász község, Aszaló község, Alsódobsza község, Sóstófalva község, Onga város, Arnót község, Sajópálfala község, Sajóvamos község.

1.1 Elemzések – kutatások összegzése

1.1.1 A település társadalma

Szikszó város lakónépességére vonatkozóan az 1870-es népszámlálástól kezdve áll rendelkezésre adat. Az 1880-as évektől kezdve a város lakónépességében egy mintegy 100 éven keresztül tartó növekedés volt megfigyelhető, mely alatt a népesség közel a duplájára növekedett. A tendencia az 1980-as években fordult meg, azóta a lakónépesség száma csökken, mára a II. Világháború környéki szinten áll. A 2000-es évektől kezdve éves bontásban is nyomon követhető a lakónépesség változása, az elérhető adatok szerint minden évben többen halnak meg a városban, mint ahányan születnek, és a legtöbb évben nagyobb volt az elvándorlók, mint a városba költözők száma. Bár Szikszó 1000 lakosra vetített természetes fogyásra vonatkozó mutatói rosszabbak, mint az országos átlag, kirívóvá a járási átlaggal összevetve válik, mivel a Szikszói járásban 2015 óta folyamatos természetes szaporodás figyelhető meg. A város népességének fogyását a vándorlási egyenleg kompenzálja valamelyest, mely viszont rendre jobb a járási átlagnál. A lakosság korösszetétele az országos átlagnál valamivel jobb képet mutat, kedvezőtlenebb ugyanakkor a járási átlagnál. A 60 év felettiek aránya 2005-től kezdve folyamatosan növekvő tendenciát mutat, 2015 óta pedig a 18 alattiak aránya is növekszik, vagyis a társadalomban az aktív korúak aránya csökken. Ez egyben azt is jelenti, hogy az aktív korúak között a legmagasabb az elvándorlás/halálozás aránya, ugyanakkor a gyermekvállalási kedv is növekszik.

A lakónépesség iskolai végzettsége a megyei átlagnak megfelelő, mely magasabb a járási átlagnál, de az országos átlagtól elmarad. A 2001-es és 2011-es népszámlálások között viszont mindegyik vizsgált képzettségi szint (legalább általános iskola 8. évfolyam, legalább érettségi ill. felsőfokú szakképzettség) aránya a megyei átlagnál nagyobb mértékben nőtt, e tekintetben tehát a város a környező térségeknél

¹ A helyzetértékelés a várostervezési folyamat során készülő önkormányzati dokumentumok, a Gazdasági Program, a Településfejlesztési Konceptió, a Településrendezési Terv megalapozó (a megbízott VÁTI Kft. által összeállított) megalapozó vizsgálatok, lakossági megkérdezések eredményeire, összefoglalásaira épülnek.

gyorsabban zárkózik fel az országos átlaghoz. Mindez a későbbiekben a magasabb képzettségi szintet igénylő vállalkozások megtelepedése szempontjából lehet kedvező tendencia. Bár az ok-okozati különbség nem nyilvánvaló, az aktív korú lakónépességen belül a nyilvántartott álláskereső aránya is a képzettséghez hasonlóan alakul: 2005-től vizsgálva kevés olyan év volt, amelyben a mutatószám megközelítette volna a 2 %-ot, hagyományosan 1 % körül mozog. Ez nemcsak a járási, de az országos értékeknél is messze jobb foglalkoztatottságot jelent. Vélhetően a javuló képzettségi mutatók járulnak hozzá az egy lakosra jutó nettó jövedelem gyarapodásához, mely 2008 és 2017 között majdnem megduplázódott és gyorsabban növekedett a megyei átlagnál. Figyelembe véve, hogy eközben az aktív korúak aránya a lakónépességben csökkenő tendenciát mutatott, valójában a lakosság jövedelmi helyzete gyorsabban közeledett az országos átlaghoz, mint ahogyan az egy lakosra vetített adatokból látszik. A lakosság életminőségének javulása a maga után vonta a lakáskörülmények javulását is, a városi lakások komfortfokozatában az elmúlt két népszámlálás között jelentős emelkedés volt megfigyelhető, ugyanezen időszak alatt a közüzemi ivóvíz és szennyvíz-hálózatba kapcsolt lakások száma és aránya egyaránt jelentősen emelkedett. Noha a város lakosságának lakáskörülményei, képzettsége és vagyoni helyzete az elmúlt évtizedekben jelentős javuláson ment keresztül, a születéskor várható élettartam az országos átlag alatt van továbbra is. Ez a különbség minden bizonnyal tovább árnyalható, mely a lakosságon belül konfliktusokhoz vezethet. A vagyoni különbségeknek a városban területi vetülete is megfigyelhető, a város szegregátumaiban a többi lakóterületnél lényegesen rosszabb lakóköörülmények között élnek jóval kevésbé iskolázott és alacsonyabb keresetű lakosok.

1.1.2 A település humán infrastruktúrája

Szikszó város humán infrastruktúra tekintetében jól ellátott, ellátási területe azonban nem korlátozódik önmagában a városra, hanem járási központként a járási települések infrastrukturális szükségletei tekintetében is feladata van. A városban a szociális és oktatási intézmények a bölcsődétől a szakgimnáziumig érhetőek el, így a városban megszerezhető legmagasabb végzettség az érettség, mely mellett szakképzettség is elsajátítható. Az általános iskolai tanulók száma 2001 és 2016 között folyamatosan csökkent, azóta a trend megfordulni látszik és a létszám lassú növekedésnek indult. A gimnáziumi tanulók száma 2017-ig 250 és 300 között ingadozott, ezután viszont emelkedésnek indult. A gimnáziumi tanulók mintegy harmada ingázó, más településekből járnak Szikszóra. Mindezek mellett felnőttképzés is elérhető a városban, mely során felsőoktatási képzést nem igénylő szakképzettséget szerezhetnek a tanulók, mely egyben a társadalomban szegregálódó helyzetben lévők számára jelenthet kitörési lehetőséget.

Egészségügyi szempontból a város ellátása biztosított, több háziorvosi, gyermekorvosi és fogorvosi rendelés is elérhető, emellett a II. Rákóczi Ferenc Kórházban számos szakrendelés működik, melyek a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórházzal kiegészítve biztonságos egészségügyi hátteret jelentenek a város, illetve a környező települések számára. A statisztikai adatok szerint 2000 óta a háziorvosi látogatások száma folyamatosan növekszik, mely a lakosság általános egészségi állapotának romlására enged következtetni. A hazánkban 2020-ban indult Sars-Cov-2 járvány hatása az elérhető adatokban még nem látható, de várhatóan további romló tendenciát fog jelezni. Szociális ellátás tekintetében a városban a Szikszói Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vállal fő részt. A kínált szolgáltatások között a családsegítés, a gyermekjóléti szolgáltatások, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szerepelnek. A házi segítségnyújtásban részesülők száma 2010 és 2014 között ugrott meg igazán, ez alatt az idő alatt mintegy tízszeresére nőtt a szolgáltatást igénylők száma, később kis mértékben csökkent a számuk és

110 körül stabilizálódott. A város szociális helyzete szempontjából kiemelt figyelmet igényel a szegregátumok helyzete, a lakosság munka- és életkörülményeinek javítása. Közművelődés, kultúra és sport tekintetében a lakosság számára számos lehetőség elérhető, melyek széles spektrumot lefednek. Az Inkubátorház és a Borok Háza (s a nemrégiben – Gyermekesély pályázatból megvalósult) belépő Községi Ház) elsősorban helyszínt biztosít kulturális események, rendszeres foglalkozások számára, ugyanakkor a városban állandó tárlat, kiállítás nem működik. Az Inkubátorház „nagytermén” kívül nincs olyan helyszín a városban, amely színi, zenei vagy egyéb előadások megtartására dedikáltan alkalmas. Jóval kedvezőbb a helyzet a sport tekintetében, a városi uszoda és sportcsarnok, valamint a szabadtéri sportpályák változatos lehetőségeket biztosítanak a testedzésre. Szikszó város rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal. A program alapvető célja a nehéz helyzetben lévő szikszói polgárok segítése, támogatása, illetve a helyi hagyományok megőrzése, erősítése. A programban kiemelt figyelmet kap a nők helyzete, különösen a 45 év feletti, a pályakezdő és a GYES-en lévő, vagy kisgyermekes édesanyák helyzete, továbbá a fogyatékkal élők, munkanélküliek, hátrányos helyzetű csoportok és az időskorúak. A hátrányos helyzetben lévők természetbeni és pénzügyi támogatása mellett kiemelt figyelmet kap azon folyamatok kiszűrése, mely hátrányos helyzetbe juttathat bizonyos csoportokat, a program tehát nemcsak a tünetek kezelésére fókuszál, hanem a megelőzésre is összpontosít.

1.1.3 A település gazdasága, az önkormányzat gazdálkodása

Szikszó város gazdasági súlyára jellemző, hogy az 1000 lakosra vetített regisztrált, illetve működő vállalkozások száma meghaladja mind a megyei, mind a járási értékeket, ugyanakkor mindkettő elmarad az országos átlagtól. Ezt a képet árnyalja azonban a HELL Energy Magyarország Kft. jelenléte, mely dinamikus fejlődő vállalkozásként nemzetközi szinten is terjeszkedik, a városnak fokozódó gazdasági súlyt biztosítva. A regisztrált összes vállalkozás harmada a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati ágazatban tevékenykedik, további jelentős arányt képviselő ágazatok még az ingatlanügyletek, a kereskedelem, gépjárműjavítás, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és az építőipar. A működő vállalkozások tekintetében egészen más a kép, legnagyobb arányban a kereskedelem, gépjárműjavítás, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és az építőipar ágazatokban tevékenykedő vállalkozások jelennek meg. Mindezen adatok a vállalkozások számát jelzik, nem pedig gazdasági erejüket. Szikszón a működő vállalkozások több, mint 95 %-a mikrovállalkozás, melyek a makrogazdasági folyamatok felé jóval kiszolgáltatottabbak, ugyanakkor rugalmasabb alkalmazkodóképességet mutatnak. A város földrajzi elhelyezkedése, közlekedési adottságai gazdasági szempontból kedvezőek, melyek további javult az M30-as autópálya átadásával. A kötöttpályás infrastruktúra a város gazdasági területeiről könnyen megközelíthető, így logisztikai szempontból a város jó lehetőségekkel bír. A lakosság javuló iskolázottsági adatai szintén a város versenyképességét fokozzák, így az autópálya-csatlakozást, a vasút közelségét kiaknázni képes vállalkozások számára vonzóak lehetnek a város gazdasági területei.

A lakásállomány bővülési sebessége az 1990-es évektől kezdve látványos mértékben csökkent, ennek megfelelően a lakásállomány közel 80 %-a 30 évnél, fele 50 évnél idősebb. 2011-ben a 60 m² alatti lakások száma kevés, a 60-80 m² közötti lakások a teljes állomány ötödét, a 80-100 m² közöttiek az állomány negyedét, a 100 m² feletti lakások pedig a teljes állomány kicsit több, mint harmadát tették ki. A lakások túlnyomó többsége két vagy háromszobás, lakáskomfort tekintetében azonban sokkal rosszabb a helyzet, több, mint 50 %-uk szükség- vagy egyéb lakás, harmaduk komfort nélküli. Az

önkormányzat költségvetési összege évről-évre változik, a vizsgált 2015-től 2018-ig tartó időszakban a költségvetés egyenlege többnyire pozitív volt, bár romló helyzetű.

1.1.4 A táji és természeti adottságok vizsgálata

Szikszo az Alföld és az Észak-Magyarországi-Középhegység nagytájak találkozásánál fekszik, közigazgatási területe a Hernád folyót érinti. A város táji adottságait elsődlegesen a földtani és vízrajzi adottságok határozzák meg, melyek determinálják a talajadottságokat, ezáltal a terület potenciális növényzetét és állatvilágát. A kialakult adottságok igen korán vonzóvá váltak emberi tartózkodás számára és a tájalakító tevékenység hamar megkezdődött a város területén, melyet a régészeti lelőhelyek is alátámasztanak. A korábban részben puha- és keményfás ligeterdőkkel, tatárjuharos löszölgyesekkel borított területen mára a természetes eredetű növényfoltok igen kevés kivételtől eltekintve eltűntek, a város belterületén kívüli részek művelés alá kerültek, illetve a felszíni vizek is jelentős módosításokon mentek keresztül. A város domborzati adottságai mind a lejtésviszonyokat, mind a lejtők irányát tekintve alkalmassá teszik a külterületeket a szántóföldi, illetve egyéb mezőgazdasági művelésre, mára azonban ez olyan intenzitással zajlik (a közigazgatási terület közel kétharmadát időszakosan nem borítja semmilyen növényzet), hogy az mind a talajra, mind a felszíni, felszín alatti vizekre káros hatással van a kijuttatott többlet-táp-anyagok, illetve a fedetlenül hagyott talaj fokozott párolgása miatt. Az állandó növényborítás hiánya a lakóterületekre is kedvezőtlenül hat, mivel a talajszemcséket az akadálytalanul haladó szél könnyedén elhordja, az egyes szántóföldi munkálatok kiporzása is a belterületet terheli. Emellett az elterjedt szántóföldi művelés igen kedvezőtlenül hat az állatvilágra is, mivel nincs számukra búvó, illetve táplálkozóhely. Új tendenciaként azonban az utóbbi évtizedben, ha csekély mértékben is, de növekedni kezdett azon területek száma, melyeken a szántóföldi művelés abbamaradt, megindult a másodlagos szukcesszió, más helyeken a szántók helyett erdőt telepítettek. Egy összefüggő, átgondolt mezővédő erdősáv és mezsgye-hálózat az említett problémákat képes lenne jelentős mértékben enyhíteni, miközben kutatások bizonyítják, hogy a természetátlagoknak sem lenne a kárára.

1.1.5 Zöldterületi rendszer vizsgálata

A belterületi és külterületi zöldfelületi hálózat alapvető létetemenyese egy élhető városnak, más szóval jól működő és kiterjedt zöldfelületi rendszer nélkül nem lehet fenntartható és élhető városról beszélni. Szikszo a külterületi zöldfelületi hálózat lényegében hiányzik, mivel elenyésző azoknak a területeknek a nagysága, melyeken folyamatos a növényborítás, és ezek sem a lakóterületeket a szántók porterhelésétől védő pozícióban helyezkednek el. Belterületen a hatályos TSZT-n kijelölt zöldterületek többsége olyan terület, mely a közlekedési és lakóterületek felosztásakor keletkezett hulladékterület, melyen összefüggő gyepfelület található, de a lakosság szabadidejének eltöltéséhez kapcsolódó, vagy kondicionáló szerepe nincs. Emiatt Szikszo esetében a zöldfelületi hálózat egymáshoz legfeljebb igen lazán kapcsolódó elemekből áll, melyek többsége rekreációs, vagy a városi klíma szempontjából nem képvisel értéket. Ezzel összefüggésben a lakosság többsége számára nincs elérhető közelségben olyan zöldfelület, ahol kikapcsolódhat, vagy másokkal találkozva időt tölthet. Ezek hiányán enyhít, hogy a legtöbb lakóingatlan kerttel rendelkezik, általános tapasztalat ugyanakkor, hogy csak kevesen fedezik fel a kertjükben az értéket, rekreációs lehetőségeket, emellett magánkertekben számos olyan közterületi funkció nem helyezhető el, melyekre lakossági igény mutatkozna. Külterületen, belterületen és a kettő határán egyaránt szükség van olyan fejlesztések elvégzésére, mely a korábban említett „hulladékterületeknek” funkciót és értelmet ad, továbbá a lakóterületeket védi a szántóterületek

porterhelésétől. Változó klímánkban egyre fokozódó szükség olyan klímakiegyenlítő felületeknek a létrehozása, melyek a lakott területeken az átlaghőmérsékletet csökkentik, így a zöldfelületek, különösen a fás szárú növényzet jelentősége elvitathatatlan.

1.1.6 Az épített környezet, közművesítés és a közlekedés vizsgálata

Szikszo város szerkezete, bár nem tökéletesen következetesen, de koncentrikus gyűrűk mentén épül fel, melynek magja a belváros, ahol az igazgatási, egyházi funkciók, illetve szolgáltatások csoportosulnak. A külső gyűrűben elsődleges a lakó funkció, de megjelennek oktatáshoz, sporthoz kapcsolódó területek is. A város kialakulásának és fejlődésének kezdetben a Vadász-patak közelsége, a Cserhát felé vezető kapu-helyzet és a Miskolc-Kassa útvonal volt a motorja, a későbbi fejlődést azonban elsősorban a 3. sz. főút, illetve a vasút határozták meg. A jelenkori, illetve későbbi fejlődést minden bizonnyal az elkészült M30-as autópálya és annak lehajtója fogja meghatározni, elsősorban a gazdasági területek elhelyezkedését meghatározva, másodsorban a lakóterületek további növekedését eredményezve.

A belvárosi és kertvárosi területek időbelisége a telekstruktúrából is megállapítható: a több évszázados belső telekstruktúra, melyhez a pincefalú is tartozik, „nőtt” jellegű, a város organikusan, fokozatosan fejlődött, melynek eredménye zerguzos, szűkös közlekedési hálózat, a kisebb, szabálytalan formájú ingatlanok. A későbbi, 20. századi településrész tervezett jellegű, szabályosan kialakított utcákkal és lakóingatlanokkal, a kevésbé jól beépíthető ingatlanokon meghagyott hulladékterületként kezelt zöldfelületekkel. Az idősebb városrészekben gyakori a zárt sorú beépítés, általában nagyobb is az ingatlanok beépítettsége, a belváros kisvárosi jellegű terület.

A külső lakóterületeken inkább a kertvárosias jelleg domináns, többségében földszintes lakóépületekkel, oldalhatáron álló beépítési móddal. A régi, jellegzetes épülettípusok közül mára számos átalakult, így az eredeti állapotukban megmaradt házak különös értéket képviselnek, jellegük megőrzendő, modernizálásuk ugyanakkor idővel elkerülhetetlen.

A város lakásállománya előregedőben van, a lakóépületek fele idősebb 50 évnél, az új lakások épülésének üteme az elmúlt néhány évtizedben jelentősen lelassult. Országos léptékben jellemző, Szikszo-t sem elkerülő folyamat a zártkertek lakóterületi átalakulása: a relatíve még alacsonyabb ingatlanárak az új beépítés számára vonzóak, maga a folyamat azonban többlet terhet ró mind az önkormányzatra, mind a lakosságra, mivel a közlekedési kényszer növekszik, az így kialakuló lakóterület közművesítettségi, közlekedési helyzete távol van egy lakóterülettől elvárható színvonalától, épp ezért a folyamat megállítása és a beköltözők való lakóterületek felé terelése a város érdeke.

Az épületállomány állapotára jelentős hatással van a közlekedés, melynek fő ütőere a 3. sz. főút. Az elmúlt évek forgalomszámlálási adatokból visszatükröződik, hogy a főút forgalma növekedett, melyben a teherforgalom nem kis részt vállalt. Ezzel egyenes arányban nőtt a személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma is, illetve a főút mentén egyre nagyobb problémát jelentett az út menti épületállomány állagának megőrzése. Minden más tekintetben a város igen kedvező közlekedési adottságokkal bír, melyet az M30-as autópálya folytatásának megnyitása tovább javított. A 3.sz. főút forgalma jelentősen visszaesett, a teherforgalom csak céljellegűvé vált. A közösségi közlekedésben szintén a közút játssza a főszerepet, a városból (Miskolcra kiindulva) a szomszédos települések zöme elérhető. A város járműállománya is növekszik, emiatt a városi parkolás fokozódó problémát jelent, elsősorban a belvárosban.

A szolgáltatások kihasználása, ügyintézés miatt szükséges parkolófelületek kialakítására, a közterületek szűkössége miatt azonban jelenleg nemigen van lehetőség.

A lakhatási körülmények másik sarkalatos kérdése a közművesítettség mértéke. Szikszón a lakásállomány bő 10 %-a még nincs a közüzemi ivóvízhálózatra bekötve. Az érintett lakosság ivóvízvétel szempontjából az artézi kutakra támaszkodhattak, az iparterületek fokozódó vízhasználata miatt azonban ez a lehetőség nem tartható fent, így az ivóvízhálózat további bővítése egyre inkább sürgető vált, így a 2021-ben kezdődött fejlesztés komoly problémát kezel. Hasonló probléma a szennyvízgyűjtő hálózatba be nem kötött lakások száma, mely magasabb az ivóvízhálózatba bekötött lakások számánál, noha mindkét mutató növekedett az elmúlt évek során. A közműhálózat bővülésének köszönhetően a város víz- és energiafogyasztása folyamatosan növekszik, így az energiatermelésben és fogyasztásban fenntartható alternatívák alkalmazása szintén egyre inkább halaszthatatlanná válik. A város ezirányú – szennyvíz és elektromos energiafejlesztési kiemelt beruházási projektjei jelentősen, pozitívan hatnak a fent említett problémák kezelésére.

1.1.7 Környezetvédelem, katasztrófavédelem, ásványi nyersanyag-vagyon és városi klíma

Szikszó város környezetvédelmi helyzete összességében átlagosnak mondható. A legtöbb környezeti közeggel kapcsolatosan jelen vannak olyan problémák, melyek a lakosságot, vagy a város élővilágát terhelik. Ezek között a legjelentősebb a talaj terhelése, mely a közigazgatási terület nagy többségén jelen lévő nagyüzemi mezőgazdaságból származik, hatása pedig tovább gyűrűzik: összességében nemcsak a talajt, hanem a felszíni és felszín alatti vizeket is károsítja és a lakosságot is terheli. Ennek mérséklésére a már korábban említett mezővédő-erdősáv jó eszköz, nem csak a szélesebb csökkenése, turbulens levegőáramlás kialakulása miatt, hanem a felnövő fasorok vízfelszívása, tápanyagmegkötése miatt is, így a felszíni vizekbe kevesebb többlet tápanyag kerül. A lakosságot terhelő további hatás a 3. sz. főút mentén tapasztalható fokozott zaj és rezgésterhelés volt, mely az autópálya átadásával jelentős mértékben csökkent.

1.1.8 Nemzetközi és hazai trendek – városfejlesztési irányok

A makrokörnyezeti, adottsági elemzések azt mutatják, hogy nemzetközileg is jelentős társadalmi-gazdasági és részben politikai átalakulás korszakában vagyunk, ahol:

- az országok, térségek fejlődését, versenyképességét egyre inkább a tudás-hasznosítás, a technológiai-, a gazdasági- és a társadalmi innovációkban való sikeresség határozza meg,
- a klímaváltozás, a környezetszennyezés mértéke megköveteli a fenntarthatósági értékek, a hatékony energiagazdálkodás, a környezet- és egészségtudatos magatartás érvényesítését,
- a területek, városok sikeressége alapvetően az üzleti-profitérdek és a társadalmi érdekek összehangolhatóságától, s a sokelemű – az erőforrásokat és azok optimális használatát biztosító – stratégiai szövetségektől, hatékony belső-külső együttműködésektől függ.

Ezen követelmények, elvek érvényesítése Szikszó, mint egy feltörekvő kisváros esetében is elengedhetetlen.

A felértékelődő kisvárosi életforma – a számukra kialakítandó fejlesztési minták igénye nemzetközi trend:

1. Az elmúlt évtizedekben a kisvárosok az urbanizációs folyamat vesztesei voltak, elvándorlással, alulfejlesztéssel terhelt folyamatokat éltek meg, melyek napjainkban fordulóban vannak. A nagyvárosok fejlődése elérni látszik a korlátait, a zsúfoltság, s annak környezeti, társadalmi és gazdasági negatív hatásai egyre erősebbek.
2. A gyorsuló társadalmi, gazdasági, technológiai és ezt leképező területfejlesztési folyamatokból, s a válsághelyezetekből formálódó új trendek intenzíven és pozitívan érintik a kisvárosokat – jó életfeltételek, arányos esélyek teremtődtek.
3. Kialakul és vonzóvá válik az új típusú – városias szolgáltatásokat, a helyi hagyományokat és természetközelséget ötvöző - kisvárosi életforma.
4. Ugyanakkor részben a hiányzó szakmai, módszertani, adaptált fejlesztési megoldások nehezítik a gyors lépések megtételét, ugyanakkor városfejlesztők és városvezetők együttműködésre nyitottak.
5. A nemzetközi gyakorlat tapasztalataira, a hazai sajátosságok kutatására épülően jellemző kis- és középvárosfejlesztési típusok, forgatókönyvek, modellek határozhatóak meg, alakíthatóak ki.
6. A sikeres kis (és közép) városok a jövőben képesek kell hogy legyenek a három településforma (nagyváros – kis- és középváros (KKV) - falu) együttműködésének összekapcsolására”.

A városiasodás, a globalizáció, városi identitás homogenizálódása során a helyek (elsősorban a nagyobb városok) gyakran elveszítik korábbi egyedi vonzerejüket, „idegen”, más városoktól mechanikusan átvett megoldásoknak nincs ereje, nem alakul ki kapcsolatuk a helyi identitással. Mivel a rohanás a nagyobb városainkat egyre zajosabbá és stresszesebbé teszi, az újabb városfejlesztési megoldások egyre inkább felmutatnak egy alternatívát – a „slow várost” –, a minőségi (kis)városi élet feltételrendszerének kidolgozását, megvalósítását javasolva. Ez a „lassú/szelíd város” emberi léptékű, „fenntarthatósági” szempontból tudatosságra törekvő, a helyi élelmiszerek előállításának reneszánszára, a városi hagyományok és a közösségi helyek újra-értelmezésére épül, a kis- és középvárosokban a helyi értékek megóvásán és fenntartásán keresztül a helyi lakosság életminőségének javítására célzottan törekszik. A slow-városnak sok-sok kritériumnak kell megfelelni. Erre törekedni érdemes, hasznos.

Szükszó fejlesztése a *fenntarthatósági elv érvényesítésével a slow-város szemléletre, koncepcióra épül*. Ennek megjelenése az alábbi elvek érvényesítését jelenti a koncepcionális, stratégiai és operatív döntésekben egyaránt:

2. *Tudatos és hatékony energia- és környezetvédelmi politika* (parkok és zöldterületek, megújuló energia, közlekedés, újrahasznosítás stb.)
3. *Összehangoltan építkező infrastruktúra-fejlesztési politika* (út-járda-csapadékvíz-víz-szennyvíz-energia hálózat, alternatív mobilitás, kerékpárutak stb.)
4. *Arányos, életminőséget védő gazdaság/ipar-fejlesztési politika* (barnamezős és peremterületek hasznosítása, új technológiák alkalmazása, helyi vállalkozások erősítése stb.)
5. *Integratív mezőgazdasági, turisztikai és kézműves-gazdaságot támogató politika* (egészséges, helyi élelmiszerek előállítása, hagyományos kézművesség értékének növelése, slow-turizmus építése stb.)
6. *A vendégvárás, vendégszeretet, szolgáltatói minőség-növelését célzó politikák* (piaci szereplők tudatossága, belső együttműködések, képzések stb.)
7. *Társadalmi kohéziós politikák* (egészségtudatosság, fogyatékkal élők integrációja, fellépés a szegénység ellen és a kisebbségek érdekében stb.)
8. *Partnerségi erőforrásainak tudatos integrálása* (térségi integráltság, hasonló értékeket valló szervezetekkel, városokkal való országos és nemzetközi együttműködés)

A slow-alapú városfejlesztés *nem egyszerűen eseti beavatkozásokra, hanem tudatosan irányított, határozott, magabiztos városstratégiai fejlesztési és (együtt)működési gyakorlatra, rendszerre kell, hogy épüljön.*

1.1.9 Kisvárosi törekvések irányai – a szikszóiak prioritásai

A helyzet- és trendelemzések során a város stratégiai törekvéseinek előzetes lakossági megvitatására beszélgetés-, vitasorozatot szerveztünk, illetve megkérdezést bonyolítottunk le a lakosság körében.

A tervezés szakmai megalapozására felhasználtuk a Miskolci Egyetemen meglévő stratégiai együttműködés alapján is, a Marketing és Turizmus Intézet által a kisvárosok pozícionálása, városfejlesztési, városmarketing sajátosságairól végzett kutatás eredményeit is. A következő grafikon megmutatja a kisvárosok fejlesztési törekvéseinek fő súlypontját, annak a gazdaságfejlesztés és ezen belül kiemelten a turisztikai adottságok kiemelt szerepét.

Szikszó lakossági megkérdezésének eredményeként az alábbi pozícionálási preferencia-sorrend született, mely a helyi értékekre, tudásra épülő nyitott, minőségi szolgáltatásokat, rendezvények igénylő, turizmust is megteremtő „JÓL ÉLHETŐ”, kisvárosi életformát emeli ki.

Válaszok	Relevancia
● A kultúra, helyi értékek, hagyományok, rendezvények városa	5,0
● A tudás, az oktatás városa	4,4
● Szolgáltatási, kereskedelmi, vendéglátás fejlesztések városa	4,2

● Környezettudatos zöld, tiszta városfejlesztések	4,0
● A sport, az egészségtudatos fejlesztések városa	3,7
● A gyárak, üzemek, új ipari fejlesztések városa	3,6

A megkérdezés kitért az előzetes fejlesztési irányok, konkrét program- és projekttervek fontosságának előzetes véleményezésére is.

	● 1	● 2	● 3	● 4	● 5	átlag
Sportolási lehetőségek, új speciális, szabadtéri pályák építése	8 (5,3 %)	12 (7,9 %)	35 (23,0 %)	48 (31,6 %)	49 (32,2 %)	3,8
Helyi értékek, civil közösségek, egyesületek fejlődése, támogatása	4 (2,6 %)	12 (7,9 %)	53 (34,9 %)	45 (29,6 %)	38 (25 %)	3,7
Szociális ellátás, támogatás, Szikszó jegy bővítése	6 (3,9 %)	16 (10,5 %)	49 (32,2 %)	55 (36,2 %)	26 (17,1 %)	3,5
Uszoda mellett fürdőfejlesztés, szabadtéri medencék létesítése	5 (3,3 %)	4 (2,6 %)	10 (6,6 %)	35 (23,0 %)	98 (64,5 %)	4,4
Új városi pihenő-, rekreációs park, több zöldterület fejlesztés	2 (1,3 %)	4 (2,6 %)	16 (10,5 %)	39 (25,7 %)	91 (59,9 %)	4,4
Városi napelemes erőmű, energiaközösség az olcsóbb díjakért	1 (0,7 %)	5 (3,3 %)	18 (11,8 %)	31 (20,4 %)	97 (63,8 %)	4,4
Egyedi fesztivál(ok), rendszeres rendezvények, vásárok szervezése	6 (3,9 %)	7 (4,6 %)	23 (15,1 %)	47 (30,9 %)	69 (45,4 %)	4,1
Közvilágítás korszerűsítése, fejlesztése	1 (0,7 %)	6 (3,9 %)	23 (15,1 %)	63 (41,4 %)	59 (38,8 %)	4,1
Szakképzés, szakmai, technikai, felnőttképzés kialakítása, fejlesztése	7 (4,6 %)	14 (9,2 %)	35 (23,0 %)	50 (32,9 %)	46 (30,3 %)	3,8
Kerékpárutak kialakítása, a városon belül is	2 (1,3 %)	8 (5,3 %)	17 (11,2 %)	42 (27,6 %)	83 (54,6 %)	4,3
Városmarketing, média, tv, applikációk stb. fejlesztése	8 (5,3 %)	16 (10,5 %)	46 (30,3 %)	53 (34,9 %)	29 (19,1 %)	3,5
Borturisztikai fejlesztések a pincefalu program mentén	13 (8,6 %)	8 (5,3 %)	44 (28,9 %)	43 (28,3 %)	44 (28,9 %)	3,6
Hernád-parti vízi és kerékpáros sport bázis, pihenőpark fejlesztés	2 (1,3 %)	8 (5,3 %)	22 (14,5 %)	27 (17,8 %)	93 (61,2 %)	4,3
Bölcsőde, óvoda bővítése, fejlesztése	3 (2,0 %)	9 (5,9 %)	31 (20,4 %)	54 (35,5 %)	55 (36,2 %)	4,0
Egészségügyi alapellátás fejlesztése	0	1 (0,7 %)	18 (11,8 %)	28 (18,4 %)	105 (69,1 %)	4,6
Helyi utak, járdák, vízvezeték építése, karbantartása,	0	1 (0,7 %)	9 (5,9 %)	33 (21,7 %)	109 (71,7 %)	4,6
Letelepedés érdekében telkek, lakópark kialakítása	12 (7,9 %)	6 (3,9 %)	22 (14,5 %)	44 (28,9 %)	68 (44,7 %)	4,0
Rendezvény-aréna, nagy kulturális, (e) sport versenyek stb. számára	8 (5,3 %)	26 (17,1 %)	47 (30,9 %)	42 (27,6 %)	29 (19,1 %)	3,4
Belvárosi turisztikai vonzerő, kapcsolódó terek, parkolás fejlesztése	3 (2,0 %)	19 (12,5 %)	33 (21,7 %)	48 (31,6 %)	49 (32,2 %)	3,8
Digitális, smart, okos fejlesztés (vidám-park, zebra, média, ügyintézés stb.)	7 (4,6 %)	16 (10,5 %)	46 (30,3 %)	45 (29,6 %)	38 (25 %)	3,6

Közbiztonság, kamerarendszer fejlesztése	2 (1,3 %)	2 (1,3 %)	15 (9,9 %)	32 (21,1 %)	101 (66,4 %)	4,5
Művészeti képzés újraindítása	8 (5,3 %)	21 (13,8 %)	51 (33,6 %)	30 (19,7 %)	42 (27,6 %)	3,5
Iparterületek további fejlesztése, bővítése	6 (3,9 %)	16 (10,5 %)	37 (24,3 %)	49 (32,2 %)	44 (28,9 %)	3,7
Szabadtéri színpad és új piactér kialakítása	6 (3,9 %)	10 (6,6 %)	41 (27,0 %)	53 (34,9 %)	42 (27,6 %)	3,8
Rakacai-tó menti „Karolai” pihenő és rendezvényhelyszín, „tábor” fejlesztés	12 (7,9 %)	18 (11,8 %)	34 (22,4 %)	37 (24,3 %)	51 (33,6 %)	3,6
Városrehabilitáció, leromlott épületek, városkép fejlesztése	1 (0,7 %)	2 (1,3 %)	11 (7,2 %)	40 (26,3 %)	98 (64,5 %)	4,5

Az előző összefoglalásban kiemelt, egyébként számos további kérdést vizsgáló részletes kutatások, felmérések, egyeztetések, fórumok alapján határozzuk meg a középtávú városfejlesztési célrendszert és megvalósítási programjait, projektjeit.

1.1.10 Városértékelés – erősségek-gyengeségek-lehetőségek-veszélyek

Erősségek	Gyengeségek
ELHELYEZKEDÉS - TERMÉSZET	
○ Előnyös (közút, vasút) megközelíthetőség, melyet az elkészült M30 autópálya városi leágazása tovább növel. ○ A város Miskolc tágabb nagyvárosi agglomeráció része ○ Kedvező természetföldrajzi adottságok, ○ Ökológiai hálózathoz, Natura 2000 hálózathoz tartozó elemek megléte ○ A Hernád közelsége, ○ A Magyar-hegy borkultúra, gyümölcsstermesztés ○ Művelés szempontjából kedvező táji, termőhelyi adottságok	○ Mezővédő erdősávok, erdők országos átlaghoz képest kirívóan alacsony aránya ○ Nagytáblás szántóföldi művelés ○ Természetes eredetű növényzet hiánya ○ Települési zöldfelületek alacsony színvonala ○ Funkcionális egységek lezárását adó szegélyek (pufferterületek) hiánya ○ Felszíni vízfolyások (Vadász-patak, Bársonyos-csatorna, Hernád) ökológiai potenciálja alacsony, hiányzó galériaerdők
TÁRSADALOM - KULTÚRA	
○ Erős helyi identitás-tudat, kötődés a városhoz, ○ „Élő” történelmi múlt, hagyományok – helyi identitás-értékek, melyek belső és külső vonzerőt is jelenthetnek ○ Kulturális hagyományok léte, újak formálódása ○ Oktatási-képzési-művelődési- intézmények, feltételek, adottságok, kulturális, műveltségi kompetenciák megléte ○ Helyi sokelemű egészségügyi alap-infrastruktúra (házi orvos, fogorvos, kórház, gyógyszerár) ○ Oktatási intézmények jelenléte a legkisebb korosztálytól gimnáziumig, felnőttképzés ○ Uszoda-, sportcsarnok alapvető sportolási lehetőségek, kínálat	○ „Zárkózott” város, hiányos, nem működtetett hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer, gyenge szerep a településrendszerben ○ Az erős identitás-tudatot a fiatal és középkorú lakosságnál nem sikerült az elmúlt évtizedekben megtartani. ○ Csökkenő, utóbbi egy-két évben még mindig csak stagnáló lakónépesség (5200 – 5500 fő) ○ Öregedő társadalom, fogyóban lévő aktív korosztály ○ A lakosság romló egészségi állapota ○ Országos átlagnál alacsonyabb születéskori várható élettartam ○ Megszűnt, megszűnő egészségügyi szolgáltatások, ○ Jelentős vagyoni különbségek a lakosságban ○ Javuló, de kedvezőtlen foglalkoztatottsági mutatók

	○ A város képzési kínálati visszafejlődött, nem felel meg az igényeknek, ○ Területi szegregátumok léte, rendezetlen helyzete ○ Kevés, kevésbé változatos kulturális kínálat, ○ Pesszimista (bizalmi fordulat előtti) város-hangulat ○ hiányos sportolási, szabadidő, szórakozási infrastruktúra és közösségek
GAZDASÁG	
○ Városfejlődést meghatározóan befolyásoló országos, nemzetközi jelentőségű vállalatcsoport beruházásai, működése, ○ Elkötelezett helyi kis- és középvállalkozói kör, szakmai szolgáltatók jelenléte, ○ Javuló iskolázottság, szakképzettség ○ Déli Iparterület, Ipari Park program – 30 ha befektetési terület kialakítása ○ Formálódó önkormányzati, közösségi gazdaságfejlesztési aktivitás ○ tudatos gazdaságfejlesztési törekvések	○ Összességében a kis- és középvállalkozások, szolgáltatók gazdasági ereje gyenge, alacsony a helyben-foglalkoztatás ○ Hiányzó együttműködés a gazdasági szereplők között, s a szabályozó, támogató szereplőkkel egyaránt ○ Szállás-, vendéglátással foglalkozók alacsony aránya ○ kevés minőségi kereskedelmi, személyes és üzleti szolgáltatási kínálat, ○ Turisztikai vonzástényezők, attrakciók, helyi termékek hiánya – és környezetük – rossz minőségi állapota (kevés funkcionáló turisztikai célpont)
INFRASTRUKTÚRA - VÁROSKÉP	
○ Kedvező városszerkezeti adottságok, belváros, Magyar-hegy, Vadász-patak, potenciális városépítési, területi lehetőségek megléte, ○ Kiepített közműhálózat - Jelentős közúthálózati elemek ○ jelentős víziközmű, szennyvíz és elektromos energia-fejlesztések ○ Községi közlekedéssel lefedett belterület ○ Országos és térségi kerékpárút nyomvonal halad át a településen ○ Vízfolyások haladnak keresztül a településen	○ Fejletlen, hiányos infrastruktúra állapotok (út, járda, víz, szennyvíz, világítás, zöldterület stb.) ○ Belső kerékpárút-hálózat hiánya ○ Hagyományos, jellegzetes épületek alacsony száma ○ Területileg behatárolt fejlesztési lehetőségek ○ Rendezetlen területek megléte ○ Csapadékvíz elvezetés, kezelés hiányosságai ○ Pincefalu lakóterületi igénybevétele ○ Zöldfelületű találkozóhelyek, közterek hiánya ○ Ápolatlan, leromlott, romos épületek részaránya, még belvárosban is magas, ○ A városkép – kevés kivétellel - negatív imázst erősít
Lehetőségek	Veszélyek
ELHELYEZKEDÉS - TERMÉSZET	
○ Az M30 megépülése új, kedvezőbb további városfejlesztési lehetőségeket teremt ○ Ökológiai gazdálkodás szerepének erősödése a társadalomban ○ Mezővédő erdősávok, mezsgyékelőnyeiről szóló ismeretek elterjedése ○ Tájai adottságok kihasználása, tájfajták természetese vonzerőt eredményez ○ Tájai, természeti értékek felértékelődése	○ Az M30 megépülés új, kedvezőbb városfejlesztési lehetőségeket teremt a többi abaúji település, város számára is ○ Természetes növényállomány további degradációja ○ Invazív, allergén fajok térhódítása ○ Talajpusztulás (defláció révén), termőréteg csökkenés, lakóterületek porterhelése, szikesedés ○ Felszíni vizek eutrofizációja ○ Klímaváltozás miatt várható aszályosodás, villámárvizek valószínűségének növekedése
TÁRSADALOM - KULTÚRA	
○ Felértékelődik, vonzóbbá válik az ún. kisvárosi életforma, a nagyváros közelségében, jó adottsággal bírónál ○ A városok lakóhelyi és munkahelyi vonzereje	○ Településközi együttműködési készség hiánya, gyengesége ○ A kialakult gazdasági és erre épülő egészségügyi, társadalmi válsághelyzet nemzetközileg és itthon is mélyül, bizonytalanságot okoz, elhúzódik.

alapvető fejlődésmeghatározó ○ A kormányzati támogatáspolitikai kiemelt várostípusa lehet a következő években a „kisváros”, a kisvárosfejlesztési program ○ Megújuló energia hasznosításának lehetőségével élők arányának növekedése ○ Jelentős mozgástér a lakossági életkörülmények, a város élhetőségi elemeinek javítására	○ Szociális, idősellátás iránti igény növekedése aránytalan erőforrásigényt követel ○ Identitás, hagyományok elvesztése, közösségépítés ellehetetlenülése ○ Intézmények kihasználtságának csökkenése
GAZDASÁG	
○ A nemzetközi és hazai turisztikai kereslet drasztikus átalakulása kedvező a jól felépített kisvárosi kínálat számára ○ Városképi, arculatfejlesztési igény fellépése ○ Megújuló energiaforrások széles körű alkalmazásának térhódítása ○ A nemzetközi és hazai gazdasági és társadalmi együttműködési készség növekedése Az új, smart technológiák alkalmazására épülő városfejlesztés gyorsabb felzárkózást eredményez	○ Makrogazdasági nehézségek, válságjelenségek esetleges felmerülési következményei ○ Az autópárt érintő válság meghaladja a várakozásokat, csökkenő ipari befektetési aktivitások ○ A kormányzati szabályozás, az iparüzési adó felhasználhatóságának átrendezése, illetve egyéb forrásszűkülés ○ A technológiai, gazdasági megújulás gyorsan – mielőtt még felkészülnénk - rendezi át a városok versenyhelyzetét
INFRASTRUKTÚRA - VÁROSKÉP	
○ Kialakuló kisvárosfejlesztési modellek – a slow-városok, a fenntartható, autentikus, arányos fejlesztési minták vonzereje, hatékonysága nő	○ Árvíz-, belvízveszély veszélyeztető hatása ○ Helyi védelem alatt álló épületek állagának romlása ○ Degradálódott területek további állapot romlása ○ Örökségvédelmi oltalom okozta fenntartási/felújítási nehézségek

1.1.11 Probléma-térkép

A teljes közigazgatási területet érintő problémák:

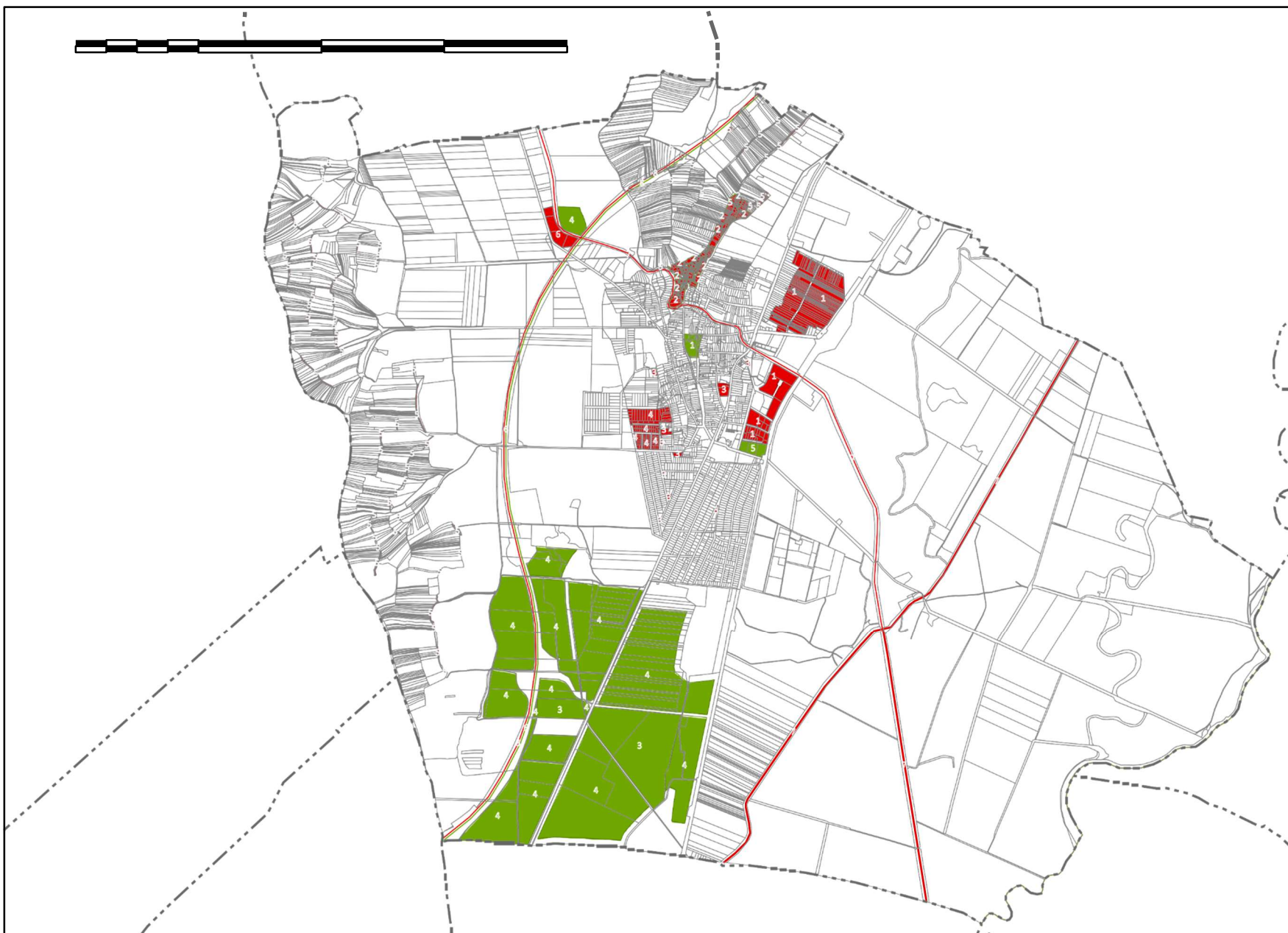
- A nagytáblás szántóföldi művelés túlzott erőltetése, ehhez kapcsolódóan a mezővédő erdősávok, mezsgyék hiánya

Területi jellegű és vonalas problémák (piros):

- Gazdasági fejlesztési területek lakóterületekhez való túlzott közelsége
- Átalakuló, leromló állapotú pincefalu
- Alacsony használati értékű települési zöldterületek
- Szegregációval érintett területek
- Használhatatlan méretű ingatlanok a zártkerteken, telekhatár-rendezés elmaradása
- A felszámolásban lévő fehérjefeldolgozó-telep kedvezőtlen elhelyezkedése, állapota
- Átalakított, alacsony természetvédelmi értékű felszíni vízfolyások
- M30-as autópálya kedvezőtlen látványa, ökológiai fragmentációs hatása

Területi jellegű és vonalas értékek, hasznosítási potenciállal rendelkező helyek (zöld).

- Főtér és környezetének fejlődési lehetősége igazgatási és szabadidős szempontból
- A pincefaluban rejlő kultúrtörténeti értékek, hagyományos gazdálkodás felélesztési lehetősége
- Helyben lévő, nemzetközi szinten prosperáló vállalkozás gazdasági ereje
- Gazdasági fejlesztési területek bősége
- Sportolási és rekreációs célú területek, lehetőségek kínálata
- M30 autópálya 3-as főutat kiváltó hatása
- Hernád turisztikai célú hasznosítási lehetősége

2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

2.1.1 Forgatókönyv lehetőségek

Szikszo városfejlesztési koncepciója, s ezen integrált településfejlesztési stratégia céljainak, programjainak és konkrét projektjeinek kialakítása *során több forgatókönyv, stratégiai lehetőség került mérlegelésre*. A város erősségei, értékei és a bemutatott nemzetközi és hazai szakmai, társadalmi-gazdasági trendek alapján ambiciózus, a korábbi évtizedre, évekre kevésbé jellemző fejlesztési tudatosság és dinamizmus került meghatározásra.

Az „*optimista, s relatív gyorsan átalakító fejlesztés forgatókönyv*” alkalmazását az alábbi feltételezésekre építettük:

- a város elhelyezkedésének előnyei és a kisvárosi jellege, megőrzött adottságai a településfejlődési trendek alapján jelentős, kihasználható vonzerőt, lehetőséget képeznek,
- a város következő két évében jelentős infrastrukturális – vízi közmű, szennyvíz hálózat és új, nagy kapacitású tisztítók, elektromos áram és infokommunikációs fejlesztések belépése, az iparterületi fejlesztés realizálása biztosítják a társadalmi- és gazdasági fejlődés ezirányú, infrastrukturális alapjait,
- a tervek szakmai tudatossága (a stratégiai irányok „trendi” jellege (életmód, turizmus, üzleti és társadalmi innováció, energiahatékonyság prioritás, identitás-közösség-építés, együttműködési rendszerek stb.), egymást feltételező és erősítő programok szinergikus hatást eredményeznek, széleskörűen motiválóak,
- a nemzetközi és kormányzati forrású fejlesztési pályázatok bevonásának lehetőségét a stratégiai irányok reálisan alapozzák meg, melyhez vállalkozó tőkét, üzleti érdekeltségű források bevonása is lehetséges,

A lassabb, kevésbé komplex és időben és cselekvésben is kevésbé koncentrált, hanem inkább egymásra épülő, egymást mechanikusan követő lépések alapján működtethető fejlesztési forgatókönyvet ezért vetettük el, mert fennáll a fejlődési lánc megszakadásának lehetősége, ha valamelyik szükséges elem nem tud időben kapcsolódni, késik, nem tudja támogatni a számára is nélkülözhetetlen másikat, pl. iparfejlesztés, turizmusteremtés, lakóövezetek kialakítása, képzési program kapcsolódásai stb. éppen az integráltság szenvedne csorbát.

A spontán, eseti aktuális, külső lehetőségekre, akár pályázati alkalmakra, inspirációkra épülő, óvatos, biztonságra törekvő forgatókönyv a lehetőségek kihasználásának elhalasztását, a város tartós leszakadását eredményezné, hiszen a kisvárosi versenyben csak tudatos, a közeli és távoli versenytársakhoz képest is történő tudatos, szegmensorientált pozicionálás, városmárka-építés kínál csak fejlődési esélyt.

Az elmúlt két év egészségügyi válsághelyzete, a nemzetközi és hazai gazdaság megtorpanása, valamint az elmúlt hónapok nemzetközi politikai konfrontációi, a közeli háborús konfliktus *hatásai természetesen nem hagyják érintetlenül Szikszo fejlődésének stratégiai lehetőségeit sem*. Ezen *negatív fejlemények lassítják a megvalósítás ütemét*, rontják a keretfeltételeket, gazdaságpolitikai és piaci szinten is, mert időlegesen, csökkentik a bevonható források mértékét, nehezítik a partnerségi együttműködések építését, a lakossági aktivitásokat egyaránt.

Ugyanakkor *nem írják felül hátrányosan a stratégia prioritásait*, s még a turizmus ágazatát érintő látványos veszteségek, nehézségek vonatkozásában sem, hiszen éppen a belföldi keresletet, s a

tematikájában a Szikszón is tervezett slow turizmus, életmód, kulturális, kreatív, s aktív turizmus felértékelődését erősítik az átalakulások. Feltételezzük, hogy az egészségügyi, a gazdasági-politikai válság folyamatai egy-két éven belül megfordulnak, pozitív növekedésbe, átalakító fejlődésbe fordulnak.

A városfejlesztési stratégia sikeressége a pozitív környezeti feltételek mellett is a városmenedzsment sikerességének függvénye, s különösen fontossá válik ez az együttműködésre, erős identitásra, tudatosságra épül vezetői-működési modell a negatív társadalmi-gazdasági folyamatok által még inkább kiélezett városok közötti verseny idejében. Ezt még tudatosabbá, profibbá kell tenni.

2.1.2 Jövőkép

Középtávon, öt-hét év múlva ilyen város lesz Szikszó, így íránk le akkori helyzetét ...

„Szikszó – mintegy hatezer lélekszámú – erős identitású, vonzó arculatú kisváros – mely fejlődésében a fenntarthatósági, a slow elvre épülő tudatosság mellett a „kreatív, életmódtudatos városfejlesztési modell”, s egy kooperatív városmenedzsment, városmarketing sikeres példája.

A lakosság életkori összetételében megerősödött a középkorosztály részaránya, mely a nemzetközi ipari és turisztikai befektetések munkahelyteremtő vonzerejére, s a lakóparképítési, lakásfejlesztési programra érkező új polgárok révén jött létre. Pozitív a város természetes népességnövekedése is, s az új lehetőségekkel élő életmód-változás következtében a megyei átlagot meghaladja a születéskor várható élettartam.

Szikszó az önálló, vonzó kisváros jellege mellett, hatásos térségi központ szerepet is betölt. A közös önkormányzati hivatalban együtt dolgozó településeken túl, a közvetlen szikszói-járási településekkel történő szakmai, s ebben a mezőgazdasági integrált termelői, oktatási-képzési együttműködés is megjelenik. Szikszó turizmusteremtése lehetővé teszi, hogy kiépítse a Miskolc-térségi, az abaúji és a zempléni desztinációkhoz történő kapcsolódást, illetve az egészséges életmód, a kreatív-turizmus és rendezvények témában nagytérségi együttműködési hálózat kezdeményező szerepének betöltését. Szikszó város kezdeményezésére és koordinációjával működik az abaúji településszövetség program. A város a hazai országos települési szövetségek, kisvárosi együttműködések mellett a nemzetközi „cittaslow”/slow városok szervezetéhez is csatlakozott.

A város egyedi értékének összetevői az alábbiak:

- Szikszó egyedi, kisvárosi jellege kiteljesedik. Tradicionális kisváros, ennek megfelelő sajátos hangulatú, kellemes építészeti arculattal, melynek megóvása, folyamatos felújítása megtörténik. Ezen jelleg is fontos eleme a város egyedi értékének és kiemelkedő szerepet játszik abban is, hogy a városban élők jól érezzék magukat, erősödik identitásuk, lokálpatriotizmusuk. A vonzó kisvárosi életforma, mely lehetőséget ad a rohanó életmód ellensúlyozására, a kisvárosi életmód előnyeinek kiaknázására.
- Belváros szakrális ereje identitásformáló, történelmileg megyeszékhely jellegéből is következően, az „abaújiság” hordozója, mely turisztikai vonzerővé válik.
- Kedvező földrajzi elhelyezkedés és elérhetőség: Miskolc agglomerációjában élvezi a nagyváros közelségének előnyét, de önálló kisvárosi identitását megőrizve teremt munkahelyeket és kínál prosperáló gazdasági környezetet a kis és nagybefektetőknek.
- Múltjából építkező, gazdag hagyományokkal rendelkező, identitását őrző és erősítő, a helyi közösség erejére támaszkodó, de a modern kultúra elemeit is befogadó, kínálatába beépítő város.

- Magyar-hegy borkultúra és gasztronómia lehetőségei, a Pincefalu, mint turisztikai mag-attrakció fejlődésének mozgatója. A város potenciálisan jó lehetőségeket rejt a turizmus fejlesztésére és alkalmas hazai és külföldi turisták színvonalas fogadására.
- Hernád-völgy, elhelyezkedés, kereskedelmi útvonal, hosszú évek óta nincs összekötve a várossal, nemcsak nosztalgikus elem a város közvéleménye számára, de kiváló akció-területi siker, mert sikerül a természetvédelmi követelményeknek való megfelelés.

Szikszo településfejlesztési koncepciója így írja le a 30-as évek, jövőbeni városát.

„Szikszo – a mintegy *hatezer - hatezeröttszáz* lélekszámú – *erős identitású, vonzó arculatú kisváros* – mely fejlődésében a fenntarthatósági, slow elvre épülő tudatosság mellett a „kreatív, életmódtudatos városfejlesztési modell”, s egy kooperatív városmenedzsment, városmarketing sikeres példája.

A lakosság életkori összetételében *megerősödött a középkorosztály részaránya*, mely a nemzetközi és hazai ipari és turisztikai befektetések munkahelyteremtő vonzerejére, s a lakóparképítési, lakásfejlesztési programra érkező új polgárok révén jött létre. Pozitív a város természetes népességnövekedése is, s az új lehetőségek teremtette élő életmód-változás következtében a megyei átlagot meghaladja a születéskor várható élettartam.

A városban megerősödtek *a civil kezdeményezések*. *A helyi közösségek* jó keretet teremtenek a lakosság lokálpatrióta kötődését megmutató városszépítő, környezetet védő, hagyományokat megőrző, egészséges életmódot népszerűsítő, s az elesetteket, rászorulókat segítő, szociális *kezdeményezések* számára.

Befejeződtek a közüzemi (ivóvíz, szennyvíz, elektromos hálózat), a közlekedési (út, kerékpárút, járda) a közterületi (közvilágítás, csapadékvíz, zöldterületi) és infokommunikációs *infrastrukturális nagyberuházások*, melynek eredményeként *jól működnek a városüzemeltetési szolgáltatások*. Az energia-gazdálkodásában energia-közösség működik, a megújuló napenergiatermelés egyre növekvő arányával. Szikszo tiszta, gondozott, biztonságos város, melyet nem csupán az összehangolt a smart-city, okos-város beruházások, hanem az öntevékenységek, a közösségek ereje is fenntart. Szinte teljeskörűen megvalósultak az elmúlt évtized kiemelt fejlesztési területi programjai.

A város *déli 50 hektáros ipari területének már nyolcvan százalékán működnek sikeres cégek*. Szikszo gazdasági erejét ugyanakkor emellett jelentős mértékben továbbra is a HELL cégcsoport nemzetközi színvonalú beruházásainak köszönheti.

A mintegy 20 hektár *lakóövezeti telkek háromnegyedében, a lakóparkban már új otthonok sokasága jött létre*.

A város értékeinek, hagyományainak feltárása, az értéktár bővítése mellett az épített környezet, az épületek védelmére, megóvására, autentikus funkciók által hasznosítások ösztönzése mentén is figyelmet fordít. *A belváros* - a rehabilitációs program hatására - nemcsak a saját történelmi értékek bemutatóhelye, hanem a kultúra, a művészet, a festészet, az irodalom, a humor, a zene, a hagyományok, a gasztronómia, s új városidentitás-erősítő rendezvényeinek helyszíne, *igazi kereskedelmi, szolgáltató, pihenő és szórakozó-tér*.

Az új 15 hektáros *„kreatív-rekreációs városi park” a pihenés, a sport, a szórakozás második „nagyobb-léptékű” központjaként* – városi fürdővel, az életmódszolgáltatásokra épülő panzióval, a sportpályákkal, a pihenőparkkal, a szabadtéri színpaddal és a rendezvény-aránával, a digitális élmény-parkkal nemcsak a helyieket, hanem a növekvő számú vendégeket, turistákat is vonzza – ebben az e-sport, az e-játékok egyik regionális központjaként működik,

A város pihenő, szórakozó, turisztikai szolgáltató jellegét erősíti a *„pincefalu-program”* megvalósulása, ahol rendezett, épületeiben is megújult területet a *gyümölcs-szőlő termesztést, a helyi bor kultúrát és gasztronómiáját bemutató, - s részben az egészséges életmód megjelenítése mentén is - vendégfogadó, kisturisztikai helyszín*. A „pincefaluban” szervezett programok, rendezvények mellett jól működik a diák-táborokat, menedzsment-, csapatépítő tréningeket egyaránt szervező „negyven férőhelyes kaland-bázis”, s mindezekhez kapcsolódóan az aktív, a lovas turisztikai szolgáltatások. Látványos attrakciója a csillagvizsgáló kilátó és terasz. A pincék klasszikus borra épülő funkciójuk mellett jelentős része pihenő, vendégházként is hasznosulnak.

A város életét több mint egy tucat „hivatalos” ünnepi, városi nagyrendezvény, fesztivál mellett az ezer fős ARÉNA sport, kulturális rendezvényei, bajnokságai, koncertjei, fesztiváljai mellett a civil közösségek

eseményei teszik igazán élénkké, s a városban állandó jelleggel tartózkodó többszáz turista számára is élvezhetővé, kedvessé.

Újra *aktív a város és a Hernád-folyó kapcsolata*, megközelítését a felújított közút mellett, kerékpár-út is segíti majd. A folyó-parti *pihenő és turisztikai bázis* lehetővé teszi a térségi vízi, sport-turisztikai programhoz való kapcsolódás mellett, azt is, hogy a szikszóiak is visszakapják a várostörténetében érdemi szerepet játszó, nyugodt, közösségi élményeket adó pihenő, sport és szórakozó helyszínüket. A rakacai-tóparti, a várostól távolibb „otthoni” pihenés, tanulás, szórakozás élményét nyújtja a – város alapítványának tulajdonát képező - *Karola-kastély teljes mértékben megújult és komplex, nemzetközi színvonalú „találkozó-helyszínné”* fejlesztett infrastruktúrája, a diákság mellett egyre inkább a város különböző közösségei és szakmai, baráti vendégei számára.

A fejlesztési programok megvalósítása a természeti értékek, környezet megőrzése különös figyelemmel történik. Emellett tudatos belvároson belüli (pl. ehető város terv), s külterületi zöldterületfejlesztések is történnek. A város az elkészített „klíma-stratégiája” programjai mellett a megújuló energiatermelés (naperőmű), energia-közösség kialakításával, közlekedési, logisztikai korszerűsítéssel segíti az egészségesebb környezet létrejöttét.

Szikszó jó munkahelyeket, jó vállalkozási lehetőségeket kínál, melyhez köznevelési-, közoktatási intézmények mellett *aktív felnőttképzési kínálat, többszereplős hálózat* nyújt helyben is elérhető tovább- és átképzési lehetőségeket. A városban lényegében nincs munkanélküliség, s érdemei a speciális foglalkoztatási, felzárkóztatási, szociális programok sikere. A növekvő képzett *munkaerőigény kielégítését a betelepülés, az átképzések mellett a technológiai fejlesztések, a smart-megoldások* – mind önkormányzati-, közösségi, mind vállalkozói szinten történő - tudatos használata *teszi kezelhetővé*.

Szikszó az önálló, vonzó kisváros mellett, *térségi központ szerepet is betölt*. A közös önkormányzati hivatalban együtt dolgozó településeken túl, a közvetlen szikszói járási településekkel történő szakmai, ebben a mezőgazdasági integrált termelői, oktatási-képzési együttműködés is megjelenik. Szikszó *turizmusteremtése* lehetővé teszi, hogy kiépítse a Miskolc-térségi, az abaúji és a zempléni desztinációkhoz történő *kapcsolódást, illetve az egészséges életmód, kreatív-turizmus és rendezvények témában nagytérségi együttműködési hálózat* kezdeményező szerepének betöltését. Szikszó város kezdeményezésére, és koordinációjával működik az *Abaúji Településszövetség*. A város hazai országos települési szövetségek, kisvárosi együttműködések mellett a nemzetközi „cittaslow”/slow városok szervezethez is csatlakozott.

Jelentős számban kibővültek, tucatnyi a város nemzetközi partnervárosi kapcsolatai. Minden „szomszédos” ország mellett, minden a város történetében, jelenlegi gazdasági-kulturális együttműködésében érintett országból vannak tagjai e hálózatnak, melyet a város aktívan használ a gazdasági, turisztikai, kulturális és képzési fejlesztései megvalósulása érdekében, segítve a szikszóiak egyéni tudás és élményszerzését egyaránt.

2.1.3 Városi szintű középtávú tematikus célok

A jövőképre építve a stratégia egy átfogó és egy kiemelt stratégiai célt fogalmaz meg, mely alapját képezi Szikszó jövőbeli fejlődési pályájának, lehetőségei kihasználásának, a további célok és törekvések kibontásának.

2.1.3.1 Átfogó stratégiai cél (ÁC): Szikszón élők kisvárosi jóléte – jó lakóhelyet csinálni

A kisvárosi jólét, a jó lakóhely (gazdasági, kulturális, közösségi és környezeti) dimenziókban értelmezendő megközelítését adja Szikszó Városa fejlesztési céljának.

Szikszó országos összehasonlításban is versenyképes, vonzó és folyamatosan alkalmazkodni képes, elismert szerepű, rangos kisváros, a slow városmodell képviselő és megvalósító település kíván lenni.

A jó lakóhely jelenti a megfelelő épített környezetet, ahol a városkép vonzó, az ingatlanállomány karbantartott, a fiatal családok igényeinek megfelelő ingatlanokat kínál a letelepedésre, megfelelően

kiépített közlekedési és közmű infrastruktúrával rendelkezik. Megfelelő számú, nagyságú és minőségű zöldfelület, rekreációs és kikapcsolódásra alkalmas park, liget áll rendelkezésre, ahol a városlakók a természetben tudnak tartózkodni, pihenni és aktívan ki tudnak kapcsolódni.

Megfelelő munkahelyeket, vállalkozási lehetőségeket kínál Szikszó az ottélőknek, prosperáló befektetési lehetőségeket, és vállalkozói ökoszisztémát a gazdasági szereplőknek, megfelelő körű és színvonalú szolgáltatásokat, fogyasztási igények kielégítésének lehetőségét lakosainak.

A kulturális jólét értékének megfelelő tanulási, művelődési, szórakozási és szabadidőeltöltési lehetőségek széles palettája áll rendelkezésre, a humán infrastruktúra, egészségügyi, szociális és oktatási infrastruktúra fejlesztése és szolgáltatási színvonalának biztosítása garantálja az itt élők életminőségét.

Mindezeket az életkörülményeket egy részvételi tervezésen, és bevonáson alapuló városvezetéssel közösen alakítják ki a szikszóiak, ahol minden beruházás a város élhetőségének, életminőségének és szerethetőségének van alárendelve, szolgálva a város hosszú távú fejlődését.

2.1.3.2 Kiemelt stratégiai cél (KC): megtartó-növekvő város – Szikszó lakónépességének növelése

Kiemelt stratégiai célként kell megjelölnünk, hogy a város növekvő jóléte érdekében növelni szükséges a „méretgazdaságot”. Azaz a gazdaságilag (kereslet, munkaerő stb.), társadalmilag (kultúra, társadalmi szerkezet, közösségek stb.) és környezetileg (lakóhely, zöldterület stb.) is fenntartható fejlődés érdekében a lakónépesség számának növekedése fontos cél, mely egyben ugyanakkor hosszabb távon is a lehetséges életminőség feltétele, alapvető záloga.

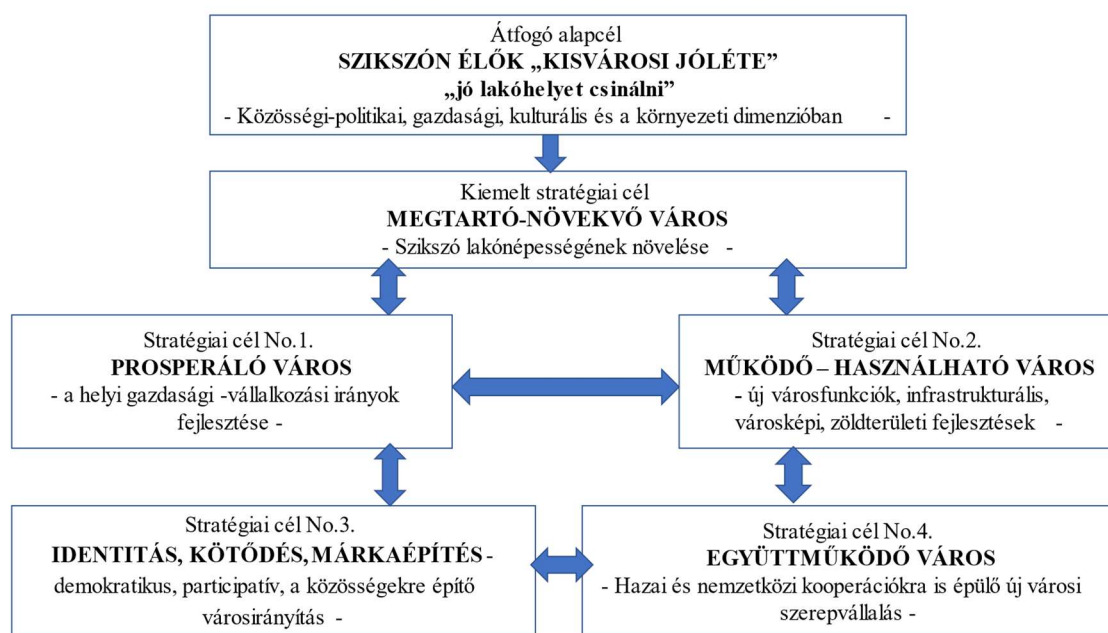
Szikszó jövőjének záloga egyrészt tehát lakosságmegtartó erejének növelése, másrészt a kivárosi életformájának minél vonzóbbá és élhetőbbé tétele, mely két cél szorosan összefügg és egymást erősíti. A város „felemelkedésének”, jólétének feltétele a népességszám-növekedés, az elvándorlás megállítása és új városlakók fogadásával, azaz

1. a város fiataljai elvándorlásának megállítása, a fiatalok kötődésének erősítése, karrier-életforma minták megmutatása, lehetőségek erősítése,
2. a város és a HELL iparterületi befektetései munkahelyteremtése közvetlen betelepülési törekvést indukál, melyben jelentős szerepet kell, hogy játszanak a képzett fiatalok (y generáció), de a betanított és szakmunkás rétegek számára is lehetőségek adódnak a helyi vállalkozások, a turisztikai fejlesztések erősödésével,
3. a kisvárosi életforma irányába induló városfejlesztés mind a nagyvárosi „kitelepülés”, mind a falu-elhagyásra hatással lesz, melyet az autópálya közlekedési előnye is erősít, a lakóhelyi vonzerő növekedése okán a nagyvárosból kitelepülő érett, családos középkorosztály (X generáció), s pihenő inaktívak egyaránt megjelennek majd,
4. a kisvárosi életforma, a város szolgáltatási, kereskedelmi kínálatának „hatékony, gazdaságos” működtetése szükségessé teszi az „eltartó-képesség növelését”, így a népességszám növekedése nem csak eredmény, de feltétel is a szikszóiak jólétének növeléséhez, a város működéséhez.

Mindezen célok elérése érdekében Szikszó Városa lakóövezetek, építési telkek, lakóparkok kialakítását valósítja meg.

Elkészíti a város ingatlan-kataszterét, ahol feltárássra kerülnek a „foghíjak”, a romos, elhagyott ingatlanok köre, s alakul egy „városi ingatlanmenedzselő szervezet”, mely segíti ezek új épületek, lakások

kialakításával történő újra-hasznosítását. Folytatja a megkezdett letelepedést segítő programot, melyet az ingatlanszerzés pénzügyi támogatása mellett kiterjeszt pl. az átképzés, a családalapítás segítésére egyaránt.

2.1.3.3 Stratégiai célok - programok

A fentiekre tekintettel Szikszó négy városi szintű stratégiai célt, program megvalósítást jelöl ki a 2022-2030-as időszakra:

Stratégiai cél 1. (SC1) Prosperáló város program - A helyi gazdaságfejlesztés, új gazdasági, szolgáltatási, turisztikai irányok létrehozása – a kis- és középvállalkozásokra súlyozó gazdasági klaszter, a szereplők együttműködési rendszerével

Stratégiai cél 2. (SC2) Jól működő – jól használható város program – új városfunkciók, infrastrukturális, a városképi, zöldterületi fejlesztések

Stratégiai cél 3. (SC3) Identitás, kötődés erősítése, városmárkázás program – participatív, a közösségekre építő városirányítás

Stratégiai cél 4. (SC4) Együttműködő város program - hazai és nemzetközi kooperációkra is épülő új városi szerepvállalás

Átfogó stratégiai cél: Szikszón élők kisvárosi jóléte – jó lakóhelyet csinálni
Horizontális cél 1 (HC1): Zöld város – nettó zero kibocsátás elérése
Horizontális cél 2 (HC2): Innovatív és Okos város
Horizontális cél 3: (HC3) Esélyteremtő város
Kiemelt stratégiai cél: Megtartó-növekvő város – Szikszó lakónépességének növelése

Stratégiai cél 1 (SC1): Prosperáló város - A helyi gazdaság-fejlesztés, új gazdasági, szolgáltatási, turisztikai irányok létrehozása – a kis- és közép vállalkozásokra súlyozó gazdasági klaszter, a szereplők együttműködési rendszerével	Stratégiai cél 2. (SC2): Jól működő – jól használható város – új városfunkciók, infrastrukturális, a városképi, zöldterületi fejlesztések	Stratégiai cél 3. (SC3) identitás, kötődés, erősítése, város-márkázás – participatív, a közösségekre építő városirányítás	Stratégiai cél 4. (SC4) Együttműködő város - hazai és nemzetközi kooperációkra is épülő új városi szerepvállalás
SR1.1 Vállalkozásfejlesztés és versenyképesség erősítése helyi gazdasági együttműködések révén, vállalkozói ökoszisztémák erősítése	SR2.1 A városban történő letelepedést ösztönző és magas életminőséget támogató lakóterületfejlesztés	SR3.1 Kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott helyi identitás erősítése	SR4.1 Szikszó járási szerepkörének megerősítése
SR1.2 Iparterületfejlesztés és befektetésösztönzés	SR2.2 A város kék- és zöldfelületi rendszerének fejlesztése a vonzó és élhető települési környezet biztosítása érdekében	SR3.2 Aktív városmarketing és kommunikáció a slow kisvárosi modell megvalósítása érdekében	SR4.2 az Abaúj térség együttműködésének erősítése, turisztikai fejlesztése
SR1.3 Helyi gazdasági igényekre reagáló humán potenciál fejlesztése	SR2.3 Fenntartható közmű- és közlekedésfejlesztés, a város és térségi mobilitás fejlesztése	SR3.3 Közösségi kezdeményezések és társadalmi együttműködés erősítése	SR4.3 Kisvárosi hálózatban való szerepvállalás, együttműködések
SR1.4 Szikszó adottságaira építő kreatív - kulturális és életmód és aktív turizmus fejlesztése	SR2.4 Vonzó, kisvárosi közszolgáltatások, illetve humán infrastruktúra fejlesztése		

Városrészi cél 1 (VC1): Belváros és kertváros: A központi városmag megőrzése és értékőrző fejlesztése	Városrészi cél 2 (VC2): Pincefalu turisztikai célú fejlesztése	Városrészi cél 3 (VC3): Déli városrész gazdasági célú és lakóterületi fejlesztése	Városrészi cél 4 (VC4): Külterület klímaalkalmazkodó fejlesztése
VR1.1: Átfogó belváros rehabilitáció	VR2.1: A pincefalu turisztikai célú hasznosítása	VR3.1: Déli iparterület fejlesztése	VR4.1: Hernád part aktív és pihenő parki fejlesztése

VR1.2: Életmód turisztikai, rekreációs és kreatív kulturális célú fejlesztések a belvárosban	VR2.2: Társadalmi befogadás erősítése	VR3.2: Lakóterület bővítése	VR4.2: Klímareziliens zöld-felületek fejlesztése
VR1.3: Humán infrastruktúra fejlesztése			
VR1.4: Zöldfelületi infrastruktúra fejlesztése			

2.1.3.3.1 Stratégiai cél 1 (SC1): Prosperáló város - A helyi gazdaságfejlesztés, új gazdasági, szolgáltatási, turisztikai irányok létrehozása – a kis- és középvállalkozásokra súlyozó gazdasági klaszter, a szereplők együttműködési rendszerével

- **Rész cél 1. (SR1.1.): Vállalkozásfejlesztés és versenyképesség erősítése helyi gazdasági együttműködések révén, vállalkozói ökoszisztémák erősítése - program**
- **Rész cél 2. (SR1.2.): Iparterületfejlesztés és befektetésösztönzés - program**
- **Rész cél 3. (SR1.3.): Helyi gazdasági igényekre reagáló humán potenciál fejlesztése - program**
- **Rész cél 4. (SR1.4.): Szikszó adottságaira építő kulturális, kreatív és életmód, aktív, borturizmus fejlesztése - program**

Szikszó gazdaságfejlesztési potenciálja erős, mely köszönhető a Miskolc agglomerációjában való elhelyezkedésének, a közvetlenül az autópályán és a 3. sz. főút mentén biztosított elérhetőségének, a városban évek óta működő nagyvállalat folyamatos fejlesztéseinek. Ezekre a peremfeltételekre építve Szikszó önkormányzati tulajdonú iparterület-fejlesztést valósít meg, mely lehetővé teszi további befektetők vonzását és letelepedését.

A nagybefektetők mellett fontos hangsúlyt helyez a város a helyi gazdaság fejlesztésére, a kis és középvállalkozások megerősítésére elsősorban a szolgáltatások, kereskedelem és turizmus terén.

A gazdasági élet szereplői közötti együttműködések erősítése érdekében vállalkozói klubot, gazdaságfejlesztési klasztert hoz létre, fejleszti a vállalkozói ökoszisztémát.

A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása érdekében hangsúlyt fektet a képzési rendszer fejlesztésére, és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő adaptálására.

Szikszón a turizmus lehetőségei adottak, de jelenleg még nem kihasználtak. A belváros, s az új pihenő és szabadidő parkban fejlesztendő kulturális, kreatív egészséges életmód, és az aktív turisztikai potenciálja melletti központi elemét a város északi részében található, jelenleg még szegregációs problémákkal terhelt pincefalu és a szőlészeti kultúra adhatja.

Rész cél 1: Vállalkozásfejlesztés és versenyképesség erősítése helyi (térégi) gazdasági együttműködések révén, vállalkozói ökoszisztémák erősítése program

A városban elsősorban a turizmus-teremtéshez kapcsolódó kulturális-, szabadidős-, kereskedelmi-, vendéglátási-, szálláshelyi- és személyes, üzleti szolgáltatási kínálat, a kapcsolódó termelési, kisipari-, kézműves, könnyűipari, s az ún. kreatív ágazatokban történő vállalkozások létrejötte, megerősítése kívánatos és ösztönzendő.

A mezőgazdasági adottságokra épülő, élelmiszerfeldolgozó vállalkozások, különösen a kertészeti tevékenységre épülő üzemek létrejötte jelentős térségi integráló szerepet is játszhat, szerves részévé válhat Szikszó gazdaságának.

A helyi termék program kialakítása és fenntartása mindkét előző célt hasznosan szolgálhatja.

A helyi, Szikszón érdekelt vállalkozások együttműködését vállalkozói klub, majd „városfejlesztési klaszter” szervezésével, annak keretében az üzleti kapcsolatokat fejlesztő, lehetőségeket teremtő, önkormányzat által támogatott szolgáltatásokkal.

A helyi gazdasági bázis erősítése érdekében szükséges a helyi vállalkozások támogatása mentorálással, digitális készségfejlesztéssel, a fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzésével, a vállalkozói ökoszisztéma erősítésével, a fenntartható fogyasztási minták elterjesztésével.

Helyi termékek mindig is jelen vannak egy város életében, ugyanakkor a lakosság, a vállalkozások ezirányú tevékenységének tudatos szervezése, ösztönzése, menedzselése jelentős mértékben tudja erősíteni eredményességét, hatékonyságát.

A város ezirányú próbálkozásai – tojás-farm, a térszatyár, kertészet stb. – részeredményeket hoztak, s egyáltalán nem tekinthetők hatékonyak. Megvannak a nemzetközi és hazai gyakorlatban is az ilyen programok sikerre vitelének módszerei, melyben kiemelt szerepet játszik az a gesztori tevékenység, mely szakmai, technológiai támogatás, termeltetés, különböző szervezési, logisztikai szolgáltatások mellett a piaci munka, az értékesítés terén is támogatást nyújt, szervezi a külső, szakmai-piaci kapcsolódásokat.

Ez a terület a térség, a járás és települései közötti gazdasági, szakmai együttműködés, kapcsolódások erősítésének a lehetőségét is teremti, melynek első, tervezési lépései (zöldség- és gyümölcsfeldolgozó projekt) megkezdődtek.

A program célja, hogy a jelenlegi adottságokon (kertészet stb.) túllépve, a mezőgazdasági profilt is kiterjesztve kisipari tevékenységekre bővítse a helyi termék előállítók, együttműködők körét, s a SIXO Tender és a SIXO Fejlesztési Kft. ezirányú összehangolt tevékenységeinek segítségével egy működő rendszert alakítson ki. A helyi termék program a foglalkoztatási hatások mellett fontos szerepet játszhat a turisztikai program támogatásában is.

Rész cél 2: Iparterületfejlesztés és befektetésösztönzés program

A kiemelt iparterületi, ipari parki fejlesztések lezárultával annak menedzselése, s új helyi gazdaságfejlesztési irányok kell, hogy előtérbe kerüljenek. Az új súlypontok a következők:

- a várhatóan 2023-ra elkészülő Déli Ipari Parkhoz, az ipari parki betelepülések megvalósítása, majd folyamatos ipari park menedzsment biztosítása,
- a nemzetközi és hazai nagybefektetők a helyi gazdasági szereplőkkel való együttműködésének szervezése, integrálása,
- a déli (városi és HELL) ipari park mellett további új városi iparterületek kialakítására nincs szükség. A barnamezős iparfejlesztés a volt SZATEV terület, óvatos, más irányú ipari hasznosítása mellett a vasútállomásnál lévő ipari üzemek, s a vasúthoz kapcsolódó logisztikai központ kialakítása lehet még nagyobb területeket érintő jövőbeni beavatkozás.

Rész cél 3: Helyi gazdasági igényekre reagáló humán potenciál fejlesztése program

Szikszó kiemelt stratégiai célja a város népességmegtartó és bővítő képességének erősítése, amelynek érdekében a városban és térségében élők életminőségének javítása előfeltételként jelentkezik.

A város jelentős, jól működő és széleskörű szolgáltatásokat biztosító humán infrastruktúrával rendelkezik, fontos célja ezek színvonalának fenntartása, növelése, és a város és térségének lakosságának igényeinek minél magasabb szintű kiszolgálása.

A város jelentős hagyományokkal rendelkezik, fontos részcélként jelentkezik a kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott társadalmi együttműködések erősítése. Szikszó középiskolai képzséssel, szakképzséssel rendelkezik, melyek alapját adják a helyi igényekre alapuló humán potenciál fejlesztésének és a térségi, járási településekkel való kapcsolódásoknak is.

Rész cél 4: Szikszó adottságaira építő kulturális, kreatív és az aktív, egészséges életmód, bor-turizmus teremtése, fejlesztése program

A város kiemelt fejlesztési területe a Borok Háza és környékétől, a pincékkel tűzdelt területekkel a magyar-hegyi szőlőket, gyümölcsösöket is magában foglaló Pincefalu. A terület tudatos fejlesztésének a célja, hogy a város lakói és vendégei, turisták (borturizmus, slow, természetközeli jellegű (családi) pihenés, erdei iskola stb.) számára egy olyan pihenő és szórakozó területet alakítson ki, mely nemcsak új fejlesztéseket, intenzívebb területhasználatot teremt, hanem segíti és támogatja az ott folyó gazdálkodást, szőlő-gyümölcs termesztést, borkészítést, annak hatékonyabb, eredményesebb művelését. A fejlesztési területen történő összehangolt változtatások érdekében az Önkormányzat elővásárlási jogával fog élni a különböző ingatlanváltozások esetén.

A város két kistáj – a Cserehát dombvidék és a Hernád-völgy - határán található. A Cserehát délkeleti sarkában, a Hernád folyó lapályában terül el, ahol a dombvidék egyik állandó vízfolyása, a Vadász patak eléri a Hernád völgyét. Jelenleg a Hernád partja nincs szerves összeköttetésben a várossal, annak bekapcsolása a városi rekreációs, és ökoturisztikai kínálatba a következő időszak fejlesztési feladata. Az elérhetőség biztosítása kerékpárút és útfejlesztéssel ugyancsak az Önkormányzat által megvalósítandó cél.

2.1.3.3.2 Stratégiai cél 2. (SC2): Jól működő – jól használható város – új városfunkciók, infrastrukturális, a városképi, zöldterületi fejlesztések

- **Rész cél 1. (SR2.1.): A városban történő letelepedést ösztönző és magas életminőséget támogató lakóterületfejlesztés**
- **Rész cél 2. (SR2.2.): A város kék- és zöldfelületi rendszerének fejlesztése a vonzó és élhető települési környezet biztosítása érdekében**
- **Rész cél 3. (SR2.3.): Fenntartható közlekedésfejlesztés, a város és térségi mobilitás fejlesztése**
- **Rész cél 4. (SR2.4.): Vonzó, kisvárosi közszolgáltatások, illetve humán infrastruktúra fejlesztése**

Szikszó kisvárosi élhetőségének és lakosság szám növekedésének elérése érdekében szükséges továbbfejleszteni a jól működő és jól használható városi struktúrákat. Ez magába foglalja új városfunkciók kialakítását, városképi megújulást, infrastrukturális fejlesztések folyamatos megvalósítását és a zöldfelületek komplex hasznosítását is. A városi átfogó cél elérése érdekében lakóterületfejlesztést kíván a város megvalósítani, mely magas életminőséget támogató lakásokkal ösztönzi a fiatalok Szikszón maradását, és új lakosok letelepedését.

Ahhoz, hogy a vonzó lakóingatlan mellett a lakókörnyezet attraktivitása is adottság legyen Szikszón, a város kék és zöldfelületi rendszerének komplex fejlesztése valósul meg, mely a minőségi zöldterületek, parkok biztosítása mellett hangsúlyt helyez annak klíma-reziliens adaptációjára, és a város lakossági igényeinek megfelelő pihenő, rekreációs és szórakozási lehetőségek kék- és zöldfelületi infrastruktúrába történő beépítésére.

A város élhetőségén, szennyezéscsökkentésén sokat javított az M30 elkerülő autópálya szakasz megépülése, ezáltal a városközponton áthaladó forgalom lecsökkenése új lehetőséget az a városi terek alakítására, és a slow város koncepció megvalósítására. Az utak, járdák, kerékpárutak és mobilitási feltételek folyamatos fejlesztése kiemelt figyelmet igényel. A lakosság szám megtartása és növelése

érdekében a kisvárosi közszolgáltatások folyamatos fejlesztése, az oktatási infrastruktúra és képzési struktúra munkaerőpiaci igényekhez történő adaptációja jelenti a kulcsát Szikszó kiemelkedésének.

Rész cél 1: A városban történő letelepedést ösztönző és magas életminőséget támogató lakóterületfejlesztés program

A lakosságmegtartás és bővítés érdekében a városnak megfelelő minőségű és elérhető árú lakóingatlant szükséges felkínálnia a Szikszón maradó fiatalok és betelepülni vágyó lakosok számára. A fiatalok, családok, vagy családalapítás előtt álló számára olyan lakhatási körülményeket kínáljon a város, mely elég vonzó ahhoz, hogy a városban telepedjen le, akár közvetlenül Szikszón, akár az elérhető nagyvárosokban vállalnak munkát. Ennek érdekében infrastrukturális fejlesztések is szükségesek, a minőségi lakóterületfejlesztéssel, új lakhatási célú beruházásra területkijelöléssel. Szikszón az utóbbi 10 évben nem történt jelentős lakóterületfejlesztés, lakosságának száma ebben az időszakban 15%-os csökkenést ért el. Annak érdekében, hogy a tendencia megforduljon, és a város elérje a 6000-es lakosságszámot a következő 10 évben, szükséges új lakóterület fejlesztéseket megvalósítani. Nagyobb beruházásra a város déli területén került terület kijelölésre, melyet kisebb lakótömb fejlesztések egészítenek ki a központi városrész kihasználatlan telkein.

Az újépítés mellett hangsúlyt kell helyezni a jelenlegi lakóingatlan állomány tulajdonosok általi megújítására, melyet az Önkormányzat információszolgáltatással, energiahatékonysági szemléletformálással, és elérhető pályázatokról szóló tájékoztatással tud segíteni.

Rész cél 2: A város kék- és zöldfelületi rendszerének fejlesztése a vonzó és élhető települési környezet biztosítása program

Szikszó kiemelt célja a következő időszakban, hogy a kék- és zöldfelületi infrastruktúráját összehangoltan és rendszerszerűen fejlessze. A zöldfelületi rendszerben mind mennyiségi, mind minőségi fejlesztési feladatok jelentkeznek, mind az önkormányzati tulajdont illetően, mind a lakossági tulajdonú zöldfelületek vonatkozásában.

Az Önkormányzat feladata, hogy a városi zöldterületek nagyságát növelje, azokat egységes rendszerbe felfűzze, a zöldterületek fejlesztése során figyelembe vegye a klímaalkalmazkodás feltételeit, olyan állománnyal töltsse be a felületeket, melyek a karbonkibocsátást megkötő képességét erősítik. Célja, hogy a lakossági zöldfelületek minőségi javítására felhívja a tulajdonosok figyelmét, ösztönző és szemléletformáló programokat dolgozzon ki.

A zöldfelületek hasznosítása során a társadalmi szempontokat, azok közösségfejlesztő hatását és lehetőségeit is vegye figyelembe.

A Hernád adta lehetőségek különleges adottságai a városnak, a folyó bevonása a városi életbe, az aktív kapcsolódási lehetőségekbe fontos mind az ott élők, mind az odalátogatók szempontjából.

Fontos feladatként jelentkezik a Hernád part megközelíthetőségének, sétányok fejlesztésének feladata, és a zöld és kék infrastruktúra egymáshoz kapcsolása, szinergiáik erősítése.

A jelentős mértékű, a város jelenlegi képét átformáló park és zöldterület fejlesztés mellett a sport- és szabadidős területek, fejlesztések és azok karbantartási rendszerének megőrzése jelentkezik feladatként, mely a zöldfelületek többcélú funkcionális hasznosítását eredményezik. Fenntartásukat és funkciójuk meghatározását a civil szféra és a lakosság közvetlen támogatása mellett kívánja megvalósítani az Önkormányzat.

Az infokommunikációs hálózatfejlesztésnek köszönhetően a város közterein a smart-city (élmény és biztonsági) elemek jelennek meg, emellett szabad wifi-használati terek, pontok válnak elérhetővé. A

városképet jelenleg romboló, elhanyagolt, romos épületek, területek felszámolása tudatos beavatkozási program révén alakítja Szikszó vonzó városképi arculatát és növeli hasznosított ingatlanjainak arányát.

Rész cél 3: Fenntartható közlekedésfejlesztés, a város és térségi mobilitás fejlesztése program

A városi és térségi mobilitás alapjait jelentő M30-as autópálya átadásra került, így

1. a városi útfejlesztések a felszabadult belső városi tér életminőségjavítására koncentrálnak.
2. a lassú város koncepcióhoz igazodva a fókusz a kerékpáros és gyalogos úthálózat fejlesztésére helyeződik a következő ciklusban.
3. Ennek érdekében elindult az utcánként megvalósuló infrastruktúra állapotfelmérés, mely alapját képezi az éves beruházási program kialakításának támaszkodva saját forrású fejlesztésekre, javításokra és pályázati forrásokra.
4. A beruházási program részét képezik az egyedi infrastruktúra-fejlesztési konstrukciók előkészítése, mely megtakarítás-finanszírozta beruházások megvalósítását célozza. Cél a belső kerékpárút-hálózat kialakítása, melynek érdekében kerékpárút-fejlesztési programot alakít ki az Önkormányzat.
5. Ez az iparterületi összeköttetés mellett a városon belüli közlekedés biztonságát, a város szomszéd településekkel való kapcsolódását, a kerékpársport lehetőségeinek a megteremtését egyaránt szolgálja.
6. megfontolandó egy elektromos járművekre épülő városi, „közösségi” közlekedési forma, formák kialakítása
7. további feladatként jelentkezik az út- és járda hálózat fejlesztése,
8. további parkolók kialakítása,
9. a közterek, parkok, játszóterek kialakítása, továbbfejlesztése.

Rész cél 4: Vonzó, kisvárosi közszolgáltatások, illetve humán infrastruktúra fejlesztése program

Szikszó járásközponti városként tervezi humán ellátóinfrastruktúráját és fejleszti azt folyamatosan a minél magasabb színvonalú szolgáltatások érdekében. Ehhez kapcsolódik a humán közszolgáltatást nyújtó intézmények külső-belső felújítása, energetikai korszerűsítése, eszközbeszerzések, akadálymentesítés megvalósítása. Fontos célként jelentkezik az Önkormányzat által nyújtott közszolgáltatások fejlesztése, az ügyintézési idő és az adminisztrációs terhek csökkentése.

A városi infrastruktúra fejlesztése folyamatos feladatot keletkeztet, melynek részét képezi

1. az Önkormányzati törzsvagyont képző ingatlanok fejlesztése,
2. az intézményhálózat felújítása, bővítése, energetikai korszerűsítése,
3. a bölcsődei és óvodai férőhelyek bővítése szükségessé válik,
4. a város közbiztonságának javítása, térfigyelő rendszer kialakítása a közterületeken,
5. kifesztültségű légkábelek, telekommunikációs légkábelek földfelszín alá fektetése.
6. A közüzemi (víz, szennyvíz, kommunikáció, villamosenergia) infrastruktúrafejlesztési programok összehangolt ütemezéssel történő fejlesztése révén történhet meg a szolgáltatási színvonal folyamatos emelése.
7. A csapadékvízvezetési és megtartási rendszer fejlesztési program kialakítása és megvalósítása több, mint ötven százalékos megújítást jelent, ezáltal a város egyik kulcsberuházási elemét is jelentve.
8. Megvalósul a közvilágítás minőségi és hatékonysági alapú megújítása.

2.1.3.3.3 Stratégiai cél 3. (SC3): identitás, kötődés, városmárkázás – participatív, a közösségekre építő városirányítás

- **Rész cél 1. (SR3.1.): Kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott helyi identitás erősítése program**
- **Rész cél 2. (SR3.2.): Aktív városmarketing és kommunikáció a slow kisvárosi modell megvalósítása program**
- **Rész cél 3. (SR3.3.): Községi kezdeményezések és társadalmi együttműködés erősítése program**

Az identitás a tudatosan épített előnyök, egyedi, pozitív jellemzők, értékek által válik erőssé, válik városmárkává, mely könnyen tesz vonzóvá, attraktívá egy várost, széleskörben pozitív imázst, reputációt teremtve.

E kettős cél eléréséhez – az identitás és márkatényezők jó kialakítása érdekében - tudatos városmarketing stratégiára, az elvek városfejlesztési döntésekbe, projektek történő tudatos beépítésére, közösségi kezdeményezésekre, helyi mozgalmakra, a lakosság és különböző szegmensei aktív bevonására, demokratikus városmenedzsmentre, s jó belső- és külső városkommunikációra is szükség van.

Az erős városidentitás, a nagy városmárka-érték a sikeres városfejlesztés alapja, előzménye, de eredménye is a további erősödésük. Ezáltal válik egy - sok helyi és külső partneri együttműködésre, támogatásra - tudatosan, összehangoltan építkező város, fokozatosan bővülővé, multiplikatív hatásokat elindítva tartósan sikeressé, az eseti, s ezáltal gyorsan felejthető sikereket felmutató spontán városfejlesztéssel szemben. Az identitás, márka nemcsak mozgósít, de növeli a célcsoportok elégedettségét, kötődését is.

A SZIA-SZIKSZÓ város- és közösségépítő program elindítása jó alapot, keretet ad mindezen törekvésekhez.

Rész cél 1: Kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott helyi identitás erősítése

Az élhető és vonzó kisváros természetes velejárója helyi közösségének összetartása és együttműködése.

Ebben a város már eddig is sok eredményt ért ennek, további erősítése, a szellemi és művészeti értékekre alapozott attrakciók és programok kialakításának elősegítése, a helyi közösségek erősítése jelenik meg célként.

Fontos a már nagy hagyományokkal rendelkező rendezvények megőrzése, a „kulturális központ” szerep erősítése, a sport és egyéb szabadidős létesítmények műszaki és infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások kínálatának bővítése megtörténjen a célcsoport elvárásainak való minél jobb megfelelés érdekében. Mindezen fejlesztések hozzájárulnak Szikszó lakosságán túl a járás lakosainak identitás formálásához és Szikszó járásközpont szerepének erősítéséhez.

A rész cél keretében a város múltjának, történetének, hagyományainak eddigi feldolgozására is épülően egy tudatos, rendszerező tevékenység valósul meg, mely alapja lehet új hagyományok létrehozásának, a helyi identitás legfontosabb elemeinek meghatározásának, s mindazok szakmai fejlesztésének, turisztikai hasznosításának.

Helyi értéktárbizottság újra alakításával, a hozzá kapcsolódó értéktár szerkesztésével, a figyelemfelhívó, értékfeltáró, ösztönző tevékenység, például pályázatok meghirdetésével, kialakításával létrejöhét az ún. értékörök hálózata.

Rész cél 2: Aktív városmarketing és kommunikáció a slow kisvárosi modell megvalósítása érdekében

A marketing célja a város belső-külső identitásának, ismertségének és elismertségének növelése, a városfejlesztés kutatási megalapozása és a városkommunikáció, tájékoztatás, értékesítés szervezése, koordinálása.

Ezen kiinduló, keretprogram tartalma, hogy a városfejlesztési program marketingstratégiai támogatását határozza meg, s biztosítsa a márkaépítést, az ezirányú várospozicionálást, az arculatfejlesztés elvégzését.

A városmarketing mind a belső, mind a külső kommunikációt fontosnak tartja.

A külső tevékenységek elsősorban népszerűsítő, turisztikai és gazdaságfejlesztő irányainak kijelölése történik meg.

Szükséges a különböző Intézményi kommunikációk és marketingtevékenységek integrálása., mely magában foglalja

- a honlap,
- a közösségi médiafelület,
- a városi televízió,
- a Szikszó újság,
- és egyéb médiafelületek (hirdető, média-fal stb.) kialakítását,
- városi mobil-applikáció készítését,
- identitás-építő szakmai és szórakoztató rendezvények, programok,
- szakmai és közvéleménykutatások végzését,
- az egyes városfejlesztési programok, projektek célzott marketingtámogatásának szervezését.

Rész cél 3: Közösségi kezdeményezések és társadalmi együttműködés erősítése

A városhoz való kötődést, a jó itt élni érzést az Önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatások és programok mellett a városban lakók közvetlen bevonásával, a szikszói élet szervezésében való szerep nyújtásával lehet megerősíteni.

A SZIA-SZIKSZÓ program egyik törekvései is ez.

Ennek érdekében az Önkormányzat támogatja a lakossági, civil és közösségi kezdeményezéseket, a részvételi megoldásokat, mely kiterjed egy zöldfelület funkciójának közös megtervezésétől az ehhez parkok kialakításán és üzemeltetésén keresztül a különböző városi rendezvények, kulturális, közművelődési és turisztikai programok megszervezéséig.

2.1.3.3.4 Stratégiai cél 4. (SC4) EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS - hazai és nemzetközi kooperációra is épülő új városi szerepvállalás

- **Rész cél 1. (SR4.1.): Szikszó járási szerepkörének kiterjesztése, együttműködés bővítése, turisztikai fejlesztése program**
- **Rész cél 2. (SR4.2.): az Abaúj térség együttműködésének erősítése, turisztikai fejlesztése program**
- **Rész cél 3. (SR4.3.): Kisvárosi hálózatban való szerepvállalás, együttműködések program**

Szikszó az elmúlt évtizedekben, évszázadokban - ugyan különböző mértékben, különböző súllyal, de definiált szerepeket töltött be a település-rendszerben – a térségi-, járási központ, vagy éppen megyeszékhely funkciók mentén.

Egy város fejlődési lehetőségeit a jó belső szervezettség, együttműködés rendszerén túl, jelentős mértékben kibővíti külső kapcsolatrendszere, a külső szerepvállalásból eredő kompetencia-bővülés, erőforrásbevonási lehetőség, ismertség és elismertség egyaránt.

Az utóbbi 10-15 évben a város relatíve „zárkóztan működött, nem volt aktív szereplője a települések közötti együttműködést koordináló országos szövetségeknek, avagy a kisvárosok speciális együttműködésének. A járási székhelyből adódó feladatok, avagy a Rákóczi Leader Akciócsoport létrehozása nem hozott áttörést ebben, sőt a partnervárosi kapcsolatok visszafogott menedzselése is beszűkítette mozgásterét.

Az „Együttműködő város” stratégiai irány, program feladata, hogy a nagyvárosi agglomeráció peremén való elhelyezkedés árnyékából, a jelenleg csekély társadalmi-gazdasági hasznosulású kapcsolati tőke építésével járuljon hozzá a város márkaértékéhez, növelve egyediséget, ismertséget, elismertséget.

Rész cél 1: Szikszó járási szerepkörének kiterjesztése program

Szikszó a járási központi mivoltából fakadóan több, a vonzáskörzetére kiható feladatot lát el. A járáshoz összesen 24 település tartozik, városi rangja csak Szikszónak van. Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában célként fogalmazódik meg, hogy Szikszó járásközponti szerepét erősíteni kívánja gazdasági, közlekedési, kulturális, turisztikai, oktatási és igazgatási értelemben, egyben ellátva a településközi koordinációs feladatokat is, amelynek segítségével a generált és támogatott fejlesztéseken keresztül a Szikszói Járás vonzereje növekszik a betelepülni vágyó vállalkozások és a lakosok számára egyaránt.

Térségi-járási központ többdimenziós integratív szerep betöltése, együttműködés lehetséges tematikája: helyi termék, kertészeti, zöldség gyümölcs feldolgozó projekt, szociális hálózati együttműködés, szociális központ tevékenységébe – idősgondozás, családsegítés, átmeneti szállás nőknek/gyerekeknek, turizmus járási szinten: szálláshelyek kialakítása.

Rész cél 2: Az Abaúj térség együttműködésének erősítése, turisztikai fejlesztése program

Szikszó térségével együttműködésben kívánja megvalósítani fejlesztési elképzeléseit. A hagyományaira és történelmére támaszkodó város a szikszói identitás mellett az abaúji identitás felélesztésével és erősítésével kívánja a térségi együttműködést erősíteni. A kulturális és turisztikai adottságokban gazdag régió értékeit és attrakcióit kívánja termékké szervezve, és a felmerülő szinergiákat egyesítve bemutatni. Célként jelenik meg az Abaúji Településszövetség létrehozásának kezdeményezése és szikszói székhelyű megalapítása és programjának kidolgozása, elsősorban a turizmus-fejlesztés, s a kapcsolódó szakterületeken való együttműködés érdekében.

Az „Abaúj-márka” közös újra-teremtése jelentős mértékben tudja növelni nemcsak Szikszó, de a többi település ezirányú lehetőségeit, fejlődési potenciálját is.

Rész cél 3: Kisvárosi hálózatban való szerepvállalás, együttműködések program

Szikszó a slow-város, élhető kisváros koncepciójára építi fejlesztési programját. Kisvárosként felismeri, hogy a városhatárokon kitekintő, közvetlen és tágabb környezetével együttműködő település sikeresebb válhat.

A járási és Abaúj-térségen túlmutatóan keresi a kooperációs lehetőségeket, különböző kisvárosi kezdeményezésekhez való csatlakozást, jó gyakorlatok átültetését, közös kidolgozását.

A program célja a város külső szakmai együttműködési rendszerének – tartalmi, azaz konkrét feladatokhoz, területekhez kötődő építése – s megállapodások kötése. Ez a gazdasági és egyéb fejlesztési programok előkészítésének, s megvalósításának egyaránt fontos feltétele. Ilyen kapcsolatokat: az önkormányzati szövetségek, Kamarák, a vállalkozók ágazati, szakmai szövetségei, marketing és turisztikai szövetségek, kulturális szervezetek.

Kiemelt szerepet szánunk a partnervárosi kapcsolatok továbbfejlesztésének, újak létrehozásának, s egy országban belüli „kisvárosi együttműködés” szervezésének.

- aktívabb szerepvállalás, kezdeményezések a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségében (TÖOSZ), a megyei küldötti státusz, szakmai kapcsolat révén,
- a Kisvárosok Szövetségében szakmai kezdeményező szerep vállalása a fejlesztési, marketingstratégiai kérdésekben, („kisvárosi marketing találkozó” szervezése),
- Továbbra is stratégiai cél a Rákóczi Leader Akciócsoport fenntartása, annak minden eddigi nehézsége ellenére.
- Szikszó országos és nemzetközi partnervárosi hálózatának bővítése, tudatos együttműködési formák kialakítása a lakosság, különösen a fiatalok, az utazni vágyók, a vállalkozások és a civil, kulturális közösségek együttműködéséből eredő előnyök, élmények növelése érdekében.

2.1.3.4. Horizontális célok

Horizontális célok, melyek a város teljes célrendszerén átívelően, minden egyes stratégiai cél, program esetében figyelembeveendő és megvalósítandó szempontok:

2.1.3.3.5 A zöld város, Green-city (H1)

A zöld város elv, a környezeti fenntarthatóság érvényesítése, a város ezirányú elmaradásainak tudatos leküzdése, fejlesztése, a természet és tájvédelem, a hulladékkezelés, a levegő és talajszennyezés csökkentése, a vízbázis védelme, a zöldterületek, erdősítés jelentős növelése terén, különös tekintettel az energiagazdálkodásra, a megújuló energiák városon belüli súlyának növelésére, a hatékony energia-közösség(ek) kialakítására

2.1.3.3.6 Innovatív város (H2)

Az innovatív város az új és újszerű technológiai megoldások alkalmazása a gazdasági és a társadalmi ügyek megoldásában egyaránt, melyben kiemelt szereppel bírnak az új, infokommunikációs, informatikai technológiák legújabb eredményeire épülő smart-city, az okos-város fejlesztési célok, felhasználási területeik szélesítése (ügyintézés, közvetlen demokrácia, tájékoztatás, folyamatok szervezettségének növelése, gazdaság és turizmusfejlesztés, pihenés-szórakozás terén, az eszközök széleskörű használatával. Üzleti és társadalmi innovációs kezdeményezések együttes megjelenítése a városban, ebben kiemelten a Miskolci Egyetemmel való stratégiai partnerségre támaszkodva.

2.1.3.3.7 Az esélyteremtő város (H3)

Az esélyteremtő, esélyegyenlőséget biztosító város, a társadalmi és területi kohézió erősítésével, minden városfejlesztési területen, ezen belül különös tekintettel a leszakadással fenyegetettek helyzetének, lehetőségeinek javítására.

A zöld és digitális átállás kihívása Szikszó életében is fontos feladatként jelentkezik. Épített és természeti örökségének, élhető kisváros jellegének erősítése *csak a klímaalkalmazkodás és a digitális technológiák városi életminőséget szolgáló bevezetésével biztosítható*. Szikszó ennek érdekében felméri karbonlábnyomát és kibocsátási értékeit folyamatosan figyelemmel kíséri, megvizsgálja, hogy a megújuló energiák milyen formában vonhatóak be a város energiaellátásába, valamint a fosszilis anyagok milyen időtávban és milyen új technológiák bekapcsolásával vonhatóak ki fokozatosan. Vonatkozik ez mind a gázellátásra, mind a helyi keletkezésű hulladékok égetésének megszüntetésére egyaránt.

A város fontos feladata a közintézmények további energetikai korszerűsítése, a közvilágítás korszerűsítése, s középtávon megújuló energia alapra helyezése.

A zöld átállás csak széleskörű összefogással valósítható meg, mely érdekében az Önkormányzat a vállalkozókkal és a lakossággal összefogva dolgozza ki zöld átállási akciótervét, és a lakosság számára szemléletformáló programokat szervez.

A zöld átállás jelentős hatást gyakorol az életminőségre, a fogyasztási szokások átalakulására, a rövid ellátási láncok alkalmazására, az ott élők egészségének megőrzésére. A zöld átállás szervesen kapcsolódik a digitális szolgáltatás fejlesztéséhez, melynek katalizátor szerepe az Önkormányzat feladata.

Fontos, hogy a lakosság és a városban működő vállalkozások és szolgáltatók igényeire épülve fokozatosan alakuljanak ki a digitálisan elérhető szolgáltatások, melyek befogadására, és a digitális készségek fejlesztésével alkalmazásukra a célcsoport felkészül az elkövetkező években.

Ennek a törekvésnek a keretében került sor egy DJP-pont kialakítására, a Digitális Jóléti Programhoz történő csatlakozásra.

A digitális infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés kulcsa a fiatalok Szikszóra vonzásának és letelepedésének is benne a wifi-terek, illetve egy e-sport klub létrehozásával, majd az e-sport/e-játék tudatos városi fejlesztésével, a szabadidőeltöltés és a turisztikai vonzerő növelése érdekében egyaránt.

2.1.4.Városrészi szintű területi célok

Területi városfejlesztési fókuszok:

A városon áthaladó forgalom városból való kivezetésével Szikszó számára megteremtődött a lehetőség a slow, élhető kisvárosi modell megvalósítására, gazdasági – társadalmi - kulturális megközelítésű fejlesztésére.

A vonzó kisvárosi fejlesztések *természetesen a városközpontból indulnak ki*, hiszen az élő és aktív városközpont jelenti lakói számára az identitást, a kapcsolódást és odatartozás élményét. A városközpont átfogó belvárosi rehabilitációja teremti meg a megújuló városmagot, mely több és magasabb színvonalú szolgáltatással látja el lakóit a jövőben. A fejlesztések kitérnek a városképi megújulás, új kulturális és turisztikai funkciók kialakítására, a zöldfelületek, parkok rendszerének fejlesztésére és több generáció számára több funkcióval való ellátására, valamint a humán közszolgáltatások megújítására és a közműszolgáltatások rekonstrukciójára.

A turisztikai, rekreációs fejlesztések nagyrészt a kertvárosi térre koncentrálódnak, mely szervesen illeszkedik a belváros rehabilitációhoz, így a belváros és kertváros fejlesztéseit egy városrészként tekintjük.

Az északi városrész szőlőhegyei és borkultúrája fontos turisztikai és gasztronómiai fejlesztési potenciált hordoz, ugyanakkor társadalmi problémákkal terhelt. A Pincefalu adottságait a város jelenleg nem használja ki, engedély nélküli lakhatásra használják a város belső területein ingatlanlannal nem rendelkező lakosok, mely folyamat azonban negatív társadalmi folyamatokat gerjeszt, és akadályozza a Pincefalu turisztikai, kulturális lehetőségeinek kihasználását. Fontos további, önkormányzati tulajdonú pince kialakítása fogadóhelyként és kulturális helyként, melyhez a magántulajdonú pincék is csatlakoznak saját

szolgáltatási kínálatukkal. A társadalmi problémák megoldására a szociális és foglalkoztatási, valamint lakhatási lehetőségek kidolgozására komplex szociális célú rehabilitáció megvalósítása szükséges.

A déli városrész gazdaságfejlesztési potenciáljának további megerősítése, az ipari park fejlesztésének folytatása és folyamatos befektetésösztönzési tevékenység ellátása tud hozzájárulni a városrész további megerősödéséhez.

A rendelkezésre álló üres önkormányzati ingatlanok azonban a nagyobb léptékű lakóterület fejlesztésére is alkalmassá teszik a településrészt, mely a város lakosságmegtartó szerepének erősítését, és új betelepődők vonzását tudja megalapozni. Ugyanakkor nagy figyelmet kell arra fordítani, hogy a lakóterületfejlesztés és az iparterületfejlesztés térben egymással harmonikus módon, egymást erősítve és a környezetterhelést minimalizálva valósuljon meg.

A város Hernád parttal való összeköttetése sokáig adottság volt a város számára, azonban az elmúlt évtizedekben az elfeledett rekreációs térként lehetne jellemezni. Szikszó Önkormányzata célként fogalmazza meg a Hernád part városi lüktetésbe való bevonását, a fizikai kapcsolódás, elsősorban kerékpáros és gyalogos megközelíthetőségének fejlesztését, valamint a városrész sport, rekreációs és víziturizmus célú fejlesztését. A külterület nagy kiterjedésű zöldfelületei, mezőgazdasági termőterületei klímaalkalmazkodó fejlesztésének vizsgálata, megfelelő víz és talajmenedzsment megoldások alkalmazása, és a modern mezőgazdasági technológia elterjedésének ösztönzése ugyancsak a külterületi városrészhez kapcsolódó célkitűzések.

2.1.4.1. Városrészi cél 1. (VC1): Belváros és kertváros központi szerepének erősítése funkcióbővíítő fejlesztése

Rész cél 1. (VC1.1.): Átfogó belváros rehabilitáció program

Egy város vonzerejének, megítélésének legfontosabb tükré a belvárosa. Kiemelkedően fontosnak tartja a város, hogy a következő 4-5 évben látható, érezhető pozitív változtatások, fejlesztések révén folytatódjon az egykori belvárosfejlesztés megkezdett programja. A belváros mindenütt a lakóhely, a munkahely, a kereskedelem és a pihenés-turizmus együttes, összehangolt megvalósításának a terepe, ezért különösen érzékeny városfejlesztési feladat. A kisvárosoknál különösen fontos ez a belvárosi összhang, „szerethető”, „bájos” kép megvalósítása. A Belvárosfejlesztésre éppen ezért külön program készül, melynek fő elemei:

- a kereskedelmi-szolgáltatási és vendéglátási funkciók fejlesztése,
- a sétáló övezet kibővítése, a közlekedés, különösen a tömegközlekedési megoldások átalakítása,
- a belváros épületeinek, arculatának tudatos fejlesztése, korszerűsítése, értékeik megőrzésével és az önkormányzat ingatlangazdálkodási szerepvállalásával,
- új funkciók, elsősorban a helyi turizmus fejlesztését szolgáló attrakciók, szolgáltatások megvalósítása

Rész cél 2. (VC1.2.): Turisztikai, rekreációs és kulturális célú fejlesztések a belvárosban program

A városfejlesztés kiemelt, hosszú távú stratégiai program-elképzelése, egy szervesebb, az elmúlt tíz évben kisiklatott fejlesztési koncepciója szellemében született terv, melynek lényege, hogy a városi sportcsarnok és uszoda, a Bethlen Gábor utca, a vasútvonal és a Vadász-patak által bezárt terület a Szikszó sport, rekreációs, kulturális, pihenő és szórakozó övezetként, egy relatíve nagy, „városi park” által befogadottan kelne új életre. A fejlesztési elképzelés része a már elképzelt szabadtéri medencés fürdő, sportpályák, szabadtéri sportolási lehetőségek, igazi pihenő-sétapark, városi-tó, turisztikai attrakció, szabadtéri színpad és egy kisebb infrastruktúra-elemek.

Részcel 3. ((VC1.3.): Humán infrastruktúra fejlesztése program

A képzettség, a személyes felkészültség növelése, különösen az adott feladatok, munkakörök betöltéséhez, vagy vállalkozások indításához, működtetéséhez szükséges tudás, aktuális ismeret megléte a gazdasági program sikerének fontos feltétele. Az elérhető képzések a fiatalok, s lakosság városhoz kötődésének is egyik szempontja. Ezért a város érdeke, hogy jó feltételekkel, helyben is működjön egy sokelemű szakmai, felnőtt- és továbbképzési kínálat, mely a járás számára is szolgáltató. Az állami és magántulajdonú oktatási intézmények együttműködésére épülő, külső partnereket is bevonó városi szerepvállalás feladata az ösztönzés, a kapcsolatépítéssel, támogatással a feltételek segítése, adott esetben az alapvető szakképzést is biztosító intézmény létrehozása. Ennek érdekében kíván Szikszó Önkormányzata egy Felnőtt- és továbbképző központot létrehozni.

Részcel 4. ((VC1.4.): Zöldfelületi infrastruktúra fejlesztése program

Fontos cél a belvárosi és kertvárosi térben a zöldfelületi infrastruktúra összehangolt és rendszerszerű fejlesztése. A zöldfelületi rendszerben mind mennyiségi, mind minőségi fejlesztési feladatok jelentkeznek, mind az önkormányzati tulajdont illetően, mind a lakossági tulajdonú zöldfelületek vonatkozásában. Az Önkormányzat feladata, hogy a városi zöldterületek nagyságát növelje, azokat egységes rendszerbe fűzze, a zöldterületek fejlesztése során figyelembe vegye a klímaalkalmazkodás feltételeit, olyan állománnyal töltsen be a felületeket, melyek a karbonkibocsátást megkötő képességét erősítik, és figyelmet fordítson a hatékony vízmenedzsment megoldások kialakítására. Célja, hogy a lakossági zöldfelületek minőségi javítására felhívja a tulajdonosok figyelmét, ösztönző és szemléletformáló programokat dolgozzon ki. A zöldfelületek hasznosítása során a társadalmi szempontokat, azok közösségfejlesztő hatását és lehetőségeit is vegye figyelembe.

2.1.4.2. Városrészi cél 2. (VC2): Pincefalu turisztikai célú fejlesztése

Részcel 1. (VC2.1.): A pincefalu turisztikai célú hasznosítása program

A program célja, hogy Szikszó számára kihasználható lehetőségként feltárja a turisztikai trendeket, és kidolgozza a helyi adottságaink alapján – elsősorban a slow és kreatív turizmus súlyponttal, a kulturális, a bor-gasztronómiai, a családi és az üzleti turizmus elemekkel működő – turisztikai tervet. A lehetőségek megalapozottságát emellett növeli, a kihasználását gyorsítja a HELL csoport szálloda és nagy attrakció építése a déli iparterülethez kapcsolódóan, valamint az elindított INTERREG pályázatok. A turizmus, a turisták megjelenése a helyi életminőség, a kereskedelmi-vendéglátás szolgáltatások piacképessége megteremtésének is fontos feltétele. Sikere jelentősen függ a lakosság hozzáállásától, bekapcsolódási-tanulási készségétől, a helyi vállalkozások megmozdulásától. A megvalósítás gyorsasága más, több mint egy féltucat, ezen gazdasági programban szereplő fejlesztési projekt (gazdaságösztönzés, helyi termék, kulturális értékek, a nevesített kiemelt akcióterületi fejlesztési programok stb.) megvalósításától is függ. Az infrastrukturális fejlesztések, a célzott beruházások mellett lehetőség nyílik a lakosság érdekelt részének vállalkozóvá válására (helyi termék, szálláshely, szolgáltatások stb.), illetve kiegészítő tevékenység végzésére is (élelmiszer-előállítás stb.). A turizmusfejlesztési lehetőségek feltárása mellett célzott képzésekkel, kapcsolat- és piacépítő, értékesítést támogató városmarketing programmal is kell készülni. A turisztikai kínálatunk sajátos külső elme lesz a Karolai Kastély megújítása utáni hasznosítása.

Részcel 2. (VC2.2.): Társadalmi befogadás erősítése program

A Pincefalu területén a folyamatos ingatlan foglалás, és jogosulatlan lakóhelyként való használat tendenciaként jelenik meg, negatív társadalmi folyamatokat indított el, és a szegregáció terjedését foglalja magában, amennyiben nem történik megfelelő intézkedés sorozat az Önkormányzat részéről. Ezek a folyamatok a Pincefalu turisztikai, kulturális gasztronómia célú hasznosítását is akadályozza, veszélyeztetheti. Ezért szükséges a Pincefalu különösen déli területén a társadalmi befogadást erősítő

programok kidolgozása és megvalósítása, az ott élők számára alternatív megoldások felmutatása, képzés, munkaerőpiaci programok beindítása. Az Önkormányzat tovább szabályozási eszközökkel tudja biztosítani, hogy a Pincefalu turisztikai céljai megvalósulhassanak.

2.1.4.3. Városrészi cél 3. (VC3): Déli városrész gazdasági célú és lakóterületi fejlesztése

Rész cél 1. (VC3.1.): Déli iparterület fejlesztése program

Az ipar-terület fejlesztés kiemelt kezelése a foglalkoztatási helyzet mennyiségi és minőségi megoldása mellett alapvető jelentőségű a város finanszírozási feltételeinek biztosításában. A meglévő igen jelentős cégcsoporti beruházások eddig is jelentős hozzájárulást adtak mindkét vonatkozásban. A város további ipari területet fejlesztő és befektetésszervezési tevékenysége alapvetően - a mintegy 30 ha-os, ún. Déli Ipari Fejlesztési terület kialakítására koncentrálódik. Ide integrálva az ezirányú új beruházási projekteket, s fokozatosan tehermentesítve a lakosság életét, a belterületeket a nagyobb terhelésű elemektől is. A belvárosban csak „lakosság- és környezetbarát vállalkozási tevékenységek valósulhatnak meg, fejlődhetnek. További vállalkozásbefogadó, elsősorban nem ipari jellegű tevékenységek számára a kereslet, az igények függvényében kialakításra kerülhetnek a város kijelölésre kerülő pontjain. A Déli Iparfejlesztési Terület komplett kialakítása a rendelkezésre álló forrásokból kedvező befogadási feltételeket, a szükséges infrastrukturális szolgáltatásokat, adott esetben épületeket is tudja biztosítani.

Rész cél 2. (VC3.2.): Lakóterület bővítése program

A városunk lélekszámának növekedés a jólétünk, gyarapodásunk, életmódunk alapvető meghatározója. Ezért kiemelkedő jelentőségű, hogy ne csak ösztönözzük a Szikszóra költözést, hanem olyan lakásépítési programot is indítsunk, mely vonzó feltételeket is teremt a szikszói élethez. Ennek érdekében több fejlesztési kezdeményezés megvalósítását is tervezi a város a következő években:

- hagyományos utcás kialakítású építési telkek kialakítását
- új típusú, korszerű megoldású, komplett lakópark építését
- társasházépítési lehetőségek kialakítását, projekt-előkészítését
- leromlott helyzetű lakóövezetek megújítását, korszerűsítését

2.1.4.4. Városrészi cél 4. (VC4): Külterület klímaalkalmazkodó fejlesztése

Rész cél 1. (VC4.1.): Hernád part rekreációs fejlesztése program

A város keleti részén található Hernád folyó és partjának városi vérkeringésbe való bekapcsolása kiemelt célja a városnak. A Hernád part fejlesztése történik egyrészt a városi lakosság rekreációs és sport életének fellendítése, másrészt a városba látogató vendégek számára kikapcsolódási lehetőség biztosítása céljával. Fontos feladat a folyópart várossal való összeköttetésének biztosítása, út és kerékpárút fejlesztés megvalósításával. A Hernád mentén gyalogos sétányok, és az aktív turizmus ösztönző kerékpáros aktivitásokra alkalmas utak, valamint vízibázis kialakítása jelentik az elsődleges intézkedéseket. Az evezős sportok ösztönzése és feltételeinek megteremtése hozzájárul a Hernád adottságainak fenntartható módon való hasznosításához. A víziturizmus fejlesztése a helyi vállalkozások és sport, turisztikai szervezetek bevonásával valósul meg.

Részcél 2. (VC4.2.): Klímareziliens zöldfelületek fejlesztése program

A zöld infrastruktúra az elkövetkező években egyre fontosabb szerepet tölt be a város életében. A klímaváltozás következtében az átlaghőmérséklet várhatóan nőni, a csapadékos napok száma várhatóan csökkenni fog. A változó klimatikus feltételek mellett kulcsfontosságú a zöldfelületek megóvása és fejlesztése. A zöld infrastruktúra hozzájárul az üvegház hatású gázok semlegesítéséhez épp ezért a jövőben fontos a meglévő zöldfelületek, fás területek megóvása, újabb területek fásítása. A város területének jelentős része mezőgazdasági művelés alatt áll, ami magas CO₂ kibocsátással jár együtt, épp ezért a mezőgazdaság adaptálása mellett a zöldfelületet is fejleszteni szükséges, például mezővédő erdősávok telepítésével. Az alkalmazkodási intézkedések keretében adaptálni kell a növénytermesztést és az erdőgazdaságot a melegebb éghajlathoz, valamint a zöldfelületek átfogó megújítására is szükség van. Ahhoz, hogy a zöldfelületet ellenállóvá lehessen tenni, először is szükség van zöld infrastruktúra átfogó felmérésére, növénykataszterek létrehozására. Ez alapján azonosítani lehet a klímaváltozásnak különösen kitett növények által borított területeket, a melegebb klímának jobban ellenálló alternatív fajok telepítésének lehetőségeit. Szükséges egy vízérzékeny zöld infrastruktúra menedzsment rendszer kialakítása is.

2.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

	Kiemelt stratégiai cél: Megtartó-növekvő város			
	Stratégiai cél 1. Prosperáló város	Stratégiai cél 2. Jól működő – jól használható város	Stratégiai cél 3. identitás, kötődés, MÁRKA VÁROSA	Stratégiai cél 4. EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS
Városrészi cél 1: Belváros és kertváros: A központi városmag megőrzése és értékőrző fejlesztése	↑↑	↑↑↑	↑↑↑	↑↑
Városrészi cél 2: Pincefalu turisztikai célú fejlesztése	↑↑	↑↑	↑↑↑	↑
Városrészi cél 3: Déli városrész gazdasági célú és lakóterületi fejlesztése	↑↑↑	↑↑↑	↑↑↑	↑↑
Városrészi cél 4: Külterület és klímaalkalmazkodó fejlesztése	↑	↑↑	↑↑	↑↑

3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1. Az akcióterületek kijelölése és bemutatása

A településrészi lehatárolás alapját a településrészekre vonatkozó szerkezeti terv szerinti besorolás, a területeket jellemző markáns eltérések, ebből eredő eltérő fejlesztési szükségletek és lehetőségek, eltérő fejlesztési irányok jelentik. A településrészi lehatároláson alapuló területi célok beazonosítását követően, a projekttervek lokalizációja során határozzuk meg Szikszó városában az akcióterületeket, illeszkedve a városrészi lehatároláshoz, de azt teljes mértékben nem lefedve.

Ez alapján Szikszó városa hat akcióterületet jelöl ki a 2022-2027/2030-as fejlesztési ciklusra:

1. Belvárosi akcióterület
2. Pincefalu akcióterület
3. Szociális célú rehabilitáció akcióterülete
4. Déli városrész akcióterület
5. Keleti városrész - kreatív park
6. Hernád parti térség akcióterület

A lehatárolás indoka: *Szikszó városa komplex megújulás mellett döntött*, mely kiterjed a gazdasági, társadalmi, turisztikai-rekreációs és környezeti szegmensekre is. A Megalapozó vizsgálatra és a Településfejlesztési Konceptióra támaszkodva megvizsgálta, hogy mely beavatkozásokat célszerű akcióterületi megközelítésben, több fejlesztés egyidejű, egymásra szinergikus hatást gyakorló együtteseként megvalósítani, és melyek azok a projektek, melyeket egyedi stratégiai projektként kíván kezelni a város.

A településen jól elkülönülő, egyedi funkciókat hordozó nagyobb kiterjedésű területek azonosíthatóak, ahol komplex módon megvalósítandó beavatkozási szükségletek jelentkeznek. Ezek a területek a Belvárosban, a Pincefalu területén, a Pincefalu területére is benyúló rehabilitációs térekként, a város miskolci bejáratánál, a déli irányban elhelyezkedve, valamint a város keleti részében kialakítandó fejlesztési területen, valamint potenciálisan a Hernád parti területen jelentkeznek.

A város egyéb turisztikai és fejlesztési beavatkozásai a település belterületén és külterületen – több helyen, egyedi beavatkozásként valósulnak meg, több esetben ott sem pontszerű, hanem nagyobb területi kiterjedéssel bíró egyedi beavatkozásként. Ezeket a fejlesztéseket a stratégiai fejlesztések fejezet mutatja be.

Szikszón a KSH adatai alapján kijelölt szegregációs terület van jelen, melyen komplex szociális célú városrehabilitációs eszközökkel kíván a város beavatkozni, és akcióterületi fejlesztéseket végrehajtani.

A városban jelenlevő Hell Csoport iparterületének szomszédságában önkormányzati tulajdonú Ipari Park található. Ennek fejlesztése folyamatban van, és hosszabb távon tovább bővítendő. Bár az ipari tevékenységek fejlesztését az Önkormányzat ezen a területen kívánja koncentrálni, a város gazdaságfejlesztési eszközrendszerét komplexen, az iparterület fejlesztésén túlnyúlóan kívánja kezelni, ami indokolja az egyedi projektként történő nevesítését is.

Szikszó esetében a hálózatos projektek jellemzően nem egy adott terület (legfeljebb szakaszolást jelentően) fejlesztési igényeire reagálnak, hanem a város egészét érintik társadalmi, kulturális, szociális, vagy gazdasági szempontból. Ezek egy része szorosan kapcsolódik a kulcsprojektekhez, akcióterületi projektekhez, más részük szinergikus erősítő hatással van minden fejlesztésre, városi szintű tematikus célok megvalósításához járulnak hozzá.

A fókusz a hálózatos fejlesztések esetében a kül- és belterületi zöldfelületek fejlesztésén és hálózatba szervezésén van, kiegészülve a közmű és útfejlesztésekkel.

3.1.1. Belvárosi akcióterület

Ez a terület elsősorban – a mintegy húsz éve történt nagyobb beavatkozás után – újra, s szándékok szerint most egy komplex városrehabilitáció színtere, mely kiegészül turisztikai, rekreációs funkciókkal Szikszó élhető kisvárosi mintatelepülés koncepciójának megfelelően. Az akcióterületen koncentrálódik a város építészeti öröksége, a kulturális és közösségi funkciók, illetve közszféra jelentős része. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok jelentős része is itt található.

A Belváros Szikszó történeti városmagját foglalja magába, annak is a karakterét leginkább megőrző belső részét. Szűkebb határait a Rákóczi út és Táncsics Mihály út közti tömbbelső, Kálvin és Pázmány Péter terek, a Bolt utca, a Szent Anna utca menti ingatlanok, illetve a 3-as főút alkotják. Itt csoportosul a város intézményeinek nagy része, igazgatási központja is. A kisvárosias beépítési sűrűséget kevés helyen érik el az ingatlanok, legtöbb esetben 30% alatt marad a beépítettség.

A belvárosi akcióterületen átfogó belváros rehabilitáció valósul meg, mely elemét képezi turisztikai-, kereskedelmi-, rekreációs célú fejlesztés, lakóterület fejlesztés is. Az akcióterület a város gazdaságilag és társadalmilag meghatározó területén helyezkedik el, így az itt tervezett fejlesztések és végrehajtott beavatkozások az egész város lakosságának életminőségére jelentős pozitív hatást gyakorolnak.

Míg korábban a 3. sz. főút lakóterületi terhelése jelentős volt, az M30 autópálya elkerülő szakaszának átadásával jelentős javulás tapasztalható Szikszó belvárosában. A korábbi forgalomterhelés nagy része az M30-as autópálya szakaszon halad át, ezáltal visszaadva a városi szűkebb és tágabb belső térének a kisvárosias jelleget, jelentős zaj-, rezgés- és bűzterhelés szűnt meg, a lakóépületek idő előtti lepusztulása megállíthatóvá vált, a várost ismét birtokba tudják venni a gyalogosok, kerékpárosok, a helyi lakosok. A 3. sz. főút terhelésének megszűnése egyúttal lehetőséget teremt a rekreációs és turisztikai célú fejlesztések megvalósítására is, s a két kiemelt akcióterület (belváros, keleti-rekreációs városi park) szerves összekapcsolására is.

A belvárosi akcióterület fejlesztési területei:

A belvárosi rehabilitáció a műemlék gótikus templom körüli térre koncentrál, melynek jelentős ingatlanja az egykori Megyeháza épülete, mely egyben a belváros rehabilitáció központi elemét is képezi.

A belváros vonzerejének növelése érdekében új funkciók kialakítása és a meglevők megerősítése valósul meg, mint a kulturális tér biztosítása, közösségerősítés és turisztikai vonzerő építés, étterem, rendezvénytér, kulturális tér, szálláshelyfejlesztés és kereskedelmi funkciók kialakítása. A komplex akcióterület fejlesztés meghatározó gerincét a helyi értékek, kulturális örökség, hagyományok feltárása, történelmi emlékek, sztorik bemutatása képezi.

Megvalósuló projektek:

1. Megyeháza – helytörténeti és/vagy humor múzeum, bemutatóhelyek, kulturális belső- és külső, udvari kisrendezvénytér, panzió, étterem-kávézó, ajándékbolt,
2. Katolikus régi templom-torony rehabilitáció, turisztikai jelentőségű belvárosi látványtorony létesítése,
3. Városképi épület és környezet-rehabilitációs program, a belvárosi leromlott állapotú magántulajdonban lévő, különösen az elhagyott, romos ingatlanok megújítását ösztönző, ingatlanfejlesztési, menedzsment program kialakítása.

4. egészséges életmód-központ és szolgáltatások,
5. kereskedelem- és szolgáltatásfejlesztés ösztönző program,
6. Bethánia-park – mint „virágos-kert” – botanikai, gyógynövény park
7. Községi terek, találkozási pontok, közösségi kertek kialakítása, miniparkok, zöldfelületek kialakítása a virágosítási és „ehető város” program keretében 10 helyszínen
8. Szociális ellátórendszer fejlesztése az időskorúak, a fogyatékkal élők, a szegénységtől szenvedők, a nehéz helyzetbe került lakosok érdekében
9. Patak-rendezés –a belvárosi rész-szakasz új funkciójú hasznosítás (sport, városkép, rekreációs-pihenőpark)

3.1.2. „Keleti városrész”: Kreatív-rekreációs városi pihenőpark

A városfejlesztés kiemelt, hosszú távú stratégiai program-elképzelése, egy szerveesebb, az elmúlt tíz évben kisiklatott fejlesztési koncepciója szellemében született terv, melynek lényege, hogy a városi sportcsarnok és uszoda, a Bethlen Gábor utca, a vasútvonal és a Vadász-patak által bezárt terület a Szikszó sport, rekreációs, kulturális, pihenő és szórakozó övezeteként, egy relatíve nagy, „városi park” által befogadottan kelne új életre.

A fejlesztési elképzelés része a szabadtéri medencés fürdő, sportpályák, szabadtéri sportolási lehetőségek, igazi pihenő-sétapark, városi-tó, turisztikai attrakció, rendezvény-aréna, szabadtéri színpad és kisebb szolgáltatási, vendéglátási infrastruktúra-elemek a megkezdett (bringa-park) által is képviselt irányban.

Megvalósuló tervezett fejlesztések:

1. sportcsarnok felújítás,
2. uszoda és fürdőfejlesztés - uszodához külső medencék kialakítása, wellness-egészséges életmód központ
3. 25 szobás életmód hotel, kapcsolódó szolgáltatásokkal kialakítása
4. sportpark továbbfejlesztés (focipálya mellett, edzőpályák,
5. időszakos működést lehetővé tevő jégpálya, fedett korcsolya-pálya kialakítása,
6. sétányok, pihenő és játszótér fejlesztése,
7. városi tó létesítése
8. Rendezvények-rendezvenyturizmus – új szabadtéri színpad
9. nagy befogadó képességű kulturális-sport- e-sport aréna
10. Digitális-tudás fejlesztése – smart projektek – digitális vidámpark elemek

3.1.3. Pincefalu akcióterület

A pincefalu a lakóterületek északi széléhez csatlakozó préházás-pincés terület, zegzugos, keskeny utcákkal behálózott, elsősorban egykor a szőlő- és gyümölcstermelést kiszolgáló kistelkes terület. Eredeti karakterét tekintve a zártkertekkel egymást feltételezik, a művelés felhagyásával ez a terület is javarészt elvesztette eredeti funkcióját. A lakóterületi átalakulás pedig a mezőgazdasági művelés, az ahhoz kapcsolódó helyi szokások és ünnepek megszűnésével karaktere elhalványult, szegregációs folyamatok indultak be.

Az eredeti karakter visszaállításának erősítésének kulcsa a meglévő épületállomány jelentős részének megőrzése és megújítása, a zártkerti műveléshez kapcsolódó hagyományok erősítése, közösség szervezése, a szegregáció visszafordítása.

A Pincefalu akcióterület fejlesztési célja turisztikai jellegű, a beavatkozásokkal a helyi bor- és gasztronómiai kultúra erősítését valósítja meg a város.

A terület többretű átalakuláson megy keresztül jelenleg, egyszerre alakul át lakóterületté, valamint romlik le az állapota, így funkcionális és esztétikai jellegű konfliktus egyszerre alakul ki. Az ingatlanok jellemzően jóval kisebbek a városi átlagnál, a pincefalu déli, zegzugosabb részén gyakoriak az úszótelkek, az egyes magáningatlanok nem alkotnak tömböt. Ennek megfelelően az ingatlanok beépítettsége is változatosan alakul, az úszótelkes kialakításnak köszönhetően igen magas.

Mivel a terület közlekedési hálózata a gépjárműforgalom számára szűk és nehézkes, a terület feltárása nehezen megoldható, rendszeres gépjárműforgalom számára, egyben lakóterületi használatra nem alkalmas. Emellett a terület eredeti funkciójának fokozatos megszűnése és ezzel párhuzamos leromlása adja a konfliktus esztétikai jellegét. Ezeknek a folyamatoknak a megállítása és megfordítása kiemelt jelentőségű Szikszó településfejlesztési célrendszerében, az akcióterületi beavatkozások rendszerét erre alapozva határozza meg a város.

A konfliktus feloldásában a helyi hagyományok és a gazdálkodás felélesztése, a meglévő épületállomány helyreállítása és a lakó funkció visszaszorítása jelenik meg.

Megvalósuló projektek:

1. lakófunkció szabályozási eszközökkel történő visszaszorítása,
2. önkormányzati tulajdonú pincék megújítása, magántulajdonú pincék megújításának ösztönzése
3. aktív turisztikai kínálat kialakítása, tanösvények, túra-lehetőségek, lovaglás, lovasbázis,
4. Magyar-hegyi kilátó építése,
5. bor és gasztronómiai funkciók kialakítása: pinceétterem, szálláshelyfejlesztés, kulturális-rendezvénytér kialakítása
6. szabadtéri bor- és szőlőkultúra eszközei múzeum kialakítása
7. infrastrukturális beruházások: csatornázás, szilárd burkolat kialakítása
8. dűlőutak fejlesztése
9. autentikus mobilházas, aktív és életmód-turisztikai, képzési bázis kialakítása, mintegy 30 férőhellyel,

3.1.4. Szociális célú rehabilitációs terület

Jelentős konfliktushelyzetet jelent a településen a KSH 2011-es népszámlálása során feltárt 3 db szegregátum:

1. számú szegregátum:

„Késmárki út - Liszt Ferenc utca - Magyar Imre út - Bihari János utca - Gémeskút út - Toldi Miklós utca - Munkácsy út - Dankó Pista utca mindkét oldala nyugati sarkok kivételével - Gémeskút út - Nagyidai út”

A 2. és 3. számú szegregátum földrajzi közelségéből adódóan együtt kerültek lehatárolásra:

A Poprád út nyugati része Arany János úttól - Szondi út északi része - Kossuth Lajos út nyugati oldala - Szobránczi út mindkét oldala - Branyiszko utca déli oldala - Branyiszko utca Dolhai út sarka - Dolhai út -

Széchenyi út között helyezkedik el és a Vereczkei köz Szádellői út sarka - Dolhai út - névtelen utca - Szádellői út - Esze Tamás út - Meczenzéfi út - Bártfai út - Alsópincesor út - Bártfai út - Széchenyi út - Szádellői út közötti területet jelenti.

Mindhárom szegregátumban megfigyelhető az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség nagy aránya, a roma népesség magas aránya, a helyi önkormányzati, illetve állami támogatásokból élők nagy száma, illetve kisszámú alacsony komfortfokozatú lakásállományban nagy számú lakos. Ezeket a területeket a jelentős társadalmi feszültségek mellett infrastrukturális hiányosságok (rossz minőségű, nem megfelelően burkolt utak, járdák hiánya, csapadékvíz elvezető árkok hiánya, épületek lelakott állapota) jellemzik.

A szegregátumok felszámolása nem lehetőség, cél a kijelölt akcióterületeken komplex beavatkozások megvalósítása, részben infrastrukturális fejlesztések, részben az ezen területeken élő fiatalok oktatási, illetve aktív lakosságának munkaerőpiaci integrációja révén.

Megvalósuló projektek:

1. út fejlesztések, járdák kialakítása,
2. csapadékvíz elvezető árkok kialakítása,
3. szociális bérlakás fejlesztés,
4. fiatalok oktatási programja, tanoda program,
5. munkaerőpiaci integrációs program megvalósítása.

3.1.5. Déli városrész akcióterület

Déli városrész iparterület fejlesztése

A településen található gazdasági területeket két részre lehet osztani: kereskedelmi szolgáltató gazdasági területekre, illetve ipari gazdasági területekre.

Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület a hatályos TSZT-n öt helyen van jelölve. A jelölt területekből négy belterületen és egy külterületen fekszik. Továbbá az öt kijelölt területből csak kettő területen a vasútvonal keleti oldalán, a Vadász-patak és a Bethlen Gábor utca által lehatárolt területen, illetve a Bártfai utca keleti oldalán találhatóak beépült telkek. A vasút mellett kijelölt kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület nagy része nem épült be, üzemi és gazdasági épületek csak pár telken vannak. A Bártfai utca melletti terület fele épült be gazdasági és üzemi épületekkel, a másik felén jelenleg mezőgazdasági tevékenység folyik. A másik három kijelölt kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület sem épült be.

Ipari gazdasági területek a településen, három helyen találhatóak a hatályos TSZT-n. A legnagyobb összefüggő ipari gazdasági terület a város külterületének déli részén a 3. számú országos főút mellett, illetve az M30-as autópálya nyomvonalának két oldalán fekszik. A kijelölt terület nagy része nem épült be, a beépült ingatlanokon található a Hell Energy Magyarország Kft. és az Avalon Motors üzemi épületei. A be nem épült részekben elsősorban szántóföldi mezőgazdasági tevékenység folyik. A következő gazdasági ipari terület a Bajcsy-Zsilinszky út kivezető szakasza mentén található. Az itt jelölt telkek nagy része üzemi és gazdasági épületekkel beépült, egyedül a Vadász-patak északi partján kijelölt ipari gazdasági terület nem épült be, mely jelenleg szántóföldi mezőgazdasági művelés alatt áll. A harmadik ipari gazdasági terület a Vadász-patak északi partvonala, a Miskolci út és a vasútvonal által lehatárolt terület. A Vadász-patak és a Mátyás király út közötti telkek beépültek üzemi, gazdasági, lakó és melléképületekkel. A Mátyás király úttól északra fekvő hosszú keskeny telkekre kijelölt rész nem épült be, jelenleg szántóként funkcionál.

- Szikszó Déli Ipari Park: A város külterületének déli részén helyezkedik el a 3. számú főút két oldalán. Itt találhatóak a Hell Csoport üzemei.
- Szikszó Belterületi Ipari Park, mely eredetileg a város belterületén a Malom utca, Bethlen Gábor út, Kassai út, Mátyás király út, illetve a vasútvonal között fekvő terület. A területen kereskedelmi szolgáltató vállalkozások telephelyei találhatóak. A koncepció, az ITS és a rendezési terv a belvárosi ipari park Vadász-patak, vasútvonal, Bethlen Gábor út, Malom út területét átminősíti, s itt alakul ki a már bemutatásra került új városi pihenő-park.
- SZATEV Zrt. üzemterülete és környéke: A város belterületén a 2622. j. Szikszó-Gagyvendégi összekötő út mellett kialakult gazdasági területen működött a SZATEV Zrt. állati fehérjefeldolgozó üzem. A cég az elmúlt időszakban csődbe ment, tevékenysége szünetel, újraindítása, szennyező és életmódkárosító hatása (bűz és egyéb potenciális szennyezés okán) nem városi érdek. Az ipari terület, ún. barnamezős újrahaznosítás – a környezeti feltételek szigorú betartása mellett – középtávon távon kívánatos.

Az iparterület fejlesztés célja, hogy a minőségi munkaerő foglalkoztatásának növelése érdekében a gazdasági potenciál bővüljön, magas hozzáadott értékű termelőtevékenységek telepedjenek le a városban.

Fontos fejlesztési alapelvként került definiálásra, hogy különösen az ipari beruházások nem zavarhatják a minőségi, nyugodt lakófunkciókat, elsősorban a külterületeken, a kiemelt fejlesztési, ipari parkban valósulhatnak meg.

Szikszó Városa a gazdasági ökoszisztéma fejlesztésével kívánja a foglalkoztatást növelni, a meglévő kkv-kat megerősíteni, új vállalkozások indítását és letelepedését ösztönözni. A pályázati és üzleti befektetési forrásokból a várost fejlesztő, programerősítő beruházások éves nagyságrendje további évi többszáz millió forint körül alakul, az előkészítő egy-két év után. Nő a szikszói székhelyű és sikeresen működő tevékenységű vállalkozások száma, ezek között elsősorban a kisvállalkozásoké.

Megvalósuló fejlesztések:

1. Déli Iparterületfejlesztés építésének, befektetésszervezésének megvalósítása, 50 ha ingatlanon – melyet a kormány kiemelt fejlesztési területté nyilvánított és számos pályázati program segítségével támogat,
2. A korábbi SZATEV Fehérjefeldolgozó- Takarmánygyártó és Köz-szolgáltató Zrt. üzem barnamezős rehabilitációja
3. „Nagy-állomás” melletti, vasútmenti logisztikai, vállalkozási terület kialakításának lehetősége, a korábbi nagyobb iparterületi fejlesztés törlése,
4. Integrált zöldség- és gyümölcsstermesztési rendszerek kialakítása térségi együttműködés mentén,
5. Megújuló energia-hasznosítással kapcsolatos fejlesztések, beruházások, energia-közösség kialakítása törekvések,
6. A minőségi alapkutatás és a vállalati igényekre rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési tevékenységek továbbfejlesztése a gazdaságfejlesztés támogatására.

Komplex népességmegtartó beavatkozás - déli városrész lakóövezeti fejlesztések

Szikszó városának egyik legfőbb célja stabilizálni és növelni lakosságszámát. Az elmúlt évtizedek tendenciái, hasonlóan sok más magyar kisvároshoz, a csökkenő lakosságszámot eredményezték, mely elsősorban a fiatalok elvándorlásához köthető. Szikszó adottságai kedvezőek, Miskolchoz való közelsége,

de mégis kisvárosi életfeltételek biztosítása, a természeti környezeti, borászati és gasztronómiai kultúra képezik a város legfőbb megtartó, lakosságvonzó képességét.

A gazdaság diverzifikációjára irányuló fejlesztési tervek megteremtik a gazdasági növekedés alapjait, mely ugyancsak vonzóvá teszi Szikszót lakóhely választás szempontjából.

A lakosságmegtartó komplex fejlesztés egyik pillére a lakóterületek, telkek kialakítása, társasházi ingatlanok, üzleti alapú bérlakásfejlesztés, lakópark fejlesztése.

A fiatalok elvárásai lakóhelyükkel szemben már módosulnak az idősebb generációk elvárásaival összehasonlítva. Szikszó városa elsősorban a képzett munkaerő, a felsőfokú és szakképzett munkaerő vonzására helyezi a hangsúlyt. Ennek megfelelő lakókörnyezet kialakítása szükséges. A stratégiai beavatkozások eredményeképpen a tervek szerint a város lakóinak száma – többszázas nagyságrendben - újra növekedésnek indul, részben az elvándorlás csökkenésével, s a jelentősebb betelepüléssel.

A lakóterület fejlesztés koncepciója első lépése a komplex beavatkozásnak, mely során kialakításra kerül, hogy *önkormányzati, vagy magán-tulajdonú bérlakások, illetve értékesítésre szánt, de támogatási konstrukcióval együttesen megvételre ajánlott ingatlanok építése valósul-e meg*. Az új építésű ingatlanok fejlesztése során már a fenntarthatósági elvárások, az alacsony kibocsátást biztosító épületállomány kialakítása elsődleges szempont lesz.

Megvalósuló fejlesztés:

1. Lakóövezet bővítése és lakópark kialakítása,
2. belterületi „szigetlehetőségek” hasznosítása a lakhely-minőség érdekében, elhanyagolt porták felmérése, kihasználatlan porták fiatalok számára elérhetővé tétele, ingatlanvásárlás, felújítás, eladás fiataloknak,
3. ingatlanmenedzsment feladat, 20 ha területen mintegy 200 lakóingatlan egység, telkek kialakítása több helyszínen.
4. új lakóövezethez kapcsolódó kereskedelmi-központ kialakítása a déli városrészben.

3.1.6. Hernád-parti térség akcióterület

Az akcióterületi fejlesztés a Hernád menti terület városi rekreációs, esetlegesen turisztikai potenciáljának kihasználására helyezi a fókuszot.

Az értékes természeti környezet nem kapott kellő hangsúlyt az elmúlt időszak városfejlesztésében, ugyanakkor a város által kitűzött rekreációs, városi tereket használatba vevő és közösségépítő kezdeményezésekhez szervesen kapcsolódik.

A tájjelleget meghatározó legfontosabb adottság maga a Hernád folyó jelenléte, valamint az azt kísérő galériaerdők, melyek korábban nagy területen követték a folyót, mára területük erősen visszaszorult. A táj karakterének megőrzése, megerősítése szempontjából kulcsfontosságú a meglévő galériaerdők minél természetesebb állapotú megőrzése, területük növekedésének elősegítése.

Megvalósuló, tervezett projektek:

1. az akcióterület belvárossal való összeköttetésének biztosítása belterületi útfejlesztéssel,
2. Hernád patak-rendezés – árvízvédelmi jellegű beruházások,
3. új funkciójú hasznosítás: sport és rekreációs funkciók kialakítása, evezős sport feltételeinek megteremtése
4. sétányok kialakítása
5. kerékpárút fejlesztés.

1. táblázat: Akcióterületi fejlesztések

Ssz.	Beavatkozás	Projektgazda	Becsült beruházási költség (m Ft)	Trt módosítás szükséges-e?
Belvárosi akcióterület				
1.	Belváros - turisztikai funkció kiépítése - Megyeháza – helytörténeti és/vagy humor múzeum, bemutatóhelyek, attrakciók	Szikszo Város Önkormányzata (vállalkozói bekapcsolódás)	1500	nem
2.	Belváros kereskedelmi-szolgáltatási funkció-megújítás, városképi épület és környezet-rehabilitációs program	Szikszo Város Önkormányzata (szabályozási és fejlesztési program a vállalkozások, magántulajdoni fejlesztések ösztönzésére)	500	nem
3.	Bethánia-park – „növény és virágkert” – látogatható botanikai, gyógynövény park	Szikszo Város Önkormányzata (megállapodás az apácarenddel)	200	nem
4.	Közösségi terek, kertek, találkozási pontok, miniparkok, zöldfelületek kialakítása a virágosítási és „ehető város” program keretében 10 helyszínen	Szikszo Város Önkormányzata + helyi közösségek	100	nem
5.	Belvárosi kilátó - <i>Visio Turris</i> – látványtorony	Szikszo Város Önkormányzata – Katolikus Egyház együttműködése	250	nem
6.	Patak-rendezés –a belvárosi rész-szakasz új funkciójú hasznosítás (sport, városkép, rekreációs-pihenőpark)	Szikszo Város Önkormányzata + vízügyi hatóság	150	nem
7.	Parkolási lehetőségek bővítése, forgalom-racionalizálás	Szikszo Város Önkormányzata	200	nem
Pincefalu akcióterület				

1.	Lakófunkció szabályozási eszközökkel történő korlátozása	Szikszo Város Önkormányzata	20	igen
2.	Ingatlanmenedzsment – pincevásárlás és az önkormányzati tulajdonú pincék megújítása, magántulajdonú pincék megújításának ösztönzése	Szikszo Város Önkormányzata	200	nem
3.	Bor - gasztronómiai és egészség-turisztikai funkciók kialakítása: étterem, szőlészeti-borászati szabadtéri múzeum, szálláshelyfejlesztés, kulturális-rendezvénytér kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	200	igen
4.	Infrastrukturális beruházások: parkolás, csatornázás, szilárd burkolat felújítás, zöld-területi fejlesztések, dűlőutak fejlesztése,	Szikszo Város Önkormányzata	250	nem
5.	Kaland, tréning központ, 30 fős bázis kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	200	igen
6.	Túraútvonal, tanösvények, magyar-hegyi kilátó kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	180	nem
Déli városrész akcióterület				
1.	Déli városrész iparfejlesztési terület – ipari park infrastruktúra fejlesztés első üteme (TOP 1-2-3)	Szikszo Város Önkormányzata	1750	nem
2.	Iparterületi elektromos hálózat, kapacitásfejlesztés, alállomás	Szikszo Város Önkormányzata	9000	
3.	Ipari-park befektetés-szervezői és működtetési menedzsment, marketing és infrastruktúra tovább-fejlesztési program	Szikszo Város Önkormányzata	50	nem

4.	Déli városrész - lakóövezeti fejlesztések	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2000	nem
5.	Kereskedelem- és szolgáltatásfejlesztés a déli városrészben	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	200	nem
Keleti – városrész - Kreatív - városi rekreációs, sport- pihenő és turisztikai <i>park</i>				
1.	Szabadidőközpontot, uszodát bővítő szabadtéri medencék, strand és wellness-szolgáltatások fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata	1600	nem
2.	Életmód-Hotel építése – minimum 25 szobás, működésében a fürdőhöz is kapcsolódó, rekreációs szolgáltatásokkal,	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozás	2000	nem
3.	Sport-komplexum – labdarúgópálya, lelátóval, és hozzá kapcsolódó kiegészítő sport-infrastruktúra fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata + Sportegyesület	550	nem
4.	Városi sétány, pihenőpark, városi tó kialakítása – kapcsolódó (játék, sport infrastruktúrával, belső utak, parkolás	Szikszo Város Önkormányzata	900	nem
5.	Aréna – kulturális-, sport/e-sport és konferencia rendezvények részére mintegy 1000 fős rendezvény-központ,	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozás	2000	nem
6.	Szabadtéri színpad, „rendezvény-piac és vásártér” kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	400	nem
Szociális célú rehabilitációs akcióterület				
1.	Infrastruktúra: út fejlesztések, járdák kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	750	nem
2.	Csapadékvíz elvezetés, fejlesztési program többlépcsős kialakítása, megújítása	Szikszo Város Önkormányzata	2000	igen

3.	szociális bérlakás fejlesztés	Szikszo Város Önkormányzata	400	nem
4.	felnttképzési, igényekhez igazodó városi oktatási program, fiatalok tanoda program	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	100	nem
5.	munkaerőpiaci integrációs program megvalósítása	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	100	nem
6.	Vízvezeték megújítás, korszerűsítés, Szennyvízvezeték fejlesztése, új szennyvíztisztítók létesítése	ÉRV – Önkormányzat	22000	igen
Hernád menti akcióterület				
1	Az akcióterület belvárossal való összeköttetésének biztosítása bel- és külterületi útfejlesztéssel	Szikszo Város Önkormányzata	700	nem
3	új funkciójú hasznosítás: sport és rekreációs funkciók kialakítása, evezős sport feltételeinek megteremtése (pihenőpark, vízisport kikötő, megálló az aktív turizmushoz, ökoturisztikai élményelemek kialakítása a tájba illeszkedés biztosításával – előzetes hatáselemzések	Szikszo Város Önkormányzata	450	nem
4	sétányok kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	100	nem
5	kerékpárút fejlesztés	Szikszo Város Önkormányzata	300	nem

3.2. Kulcsprojektek

Szikszó város az akcióterületi fejlesztések mellett ún. kulcsprojekteket is meghatároz. A kulcsprojektek azok a fejlesztések, amelyek megvalósulása alapvetően hozzájárul a város átfogó céljainak megvalósulásához.

A következő kulcsprojektek járulnak hozzá Szikszó vonzó európai kisvárosi szerepének megerősödéséhez:

1. Vonzó kisvárosi arculat megerősítése
2. Turizmusfejlesztés
3. Helyi gazdaságfejlesztési intézkedések a gazdasági diverzifikáció érdekében: Déli városrész iparterület
4. Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, geotermikus energia hasznosítása, energiaközösségek létrehozása

3.2.1. Vonzó kisvárosi arculat megerősítése

Szikszó Önkormányzatának célja országos kisvárosi mintastratégia - városfejlesztési program kialakítása – új szemléletű – hálózati alapú partnerségi - térségi, országos és nemzetközi szakmai-, vállalkozói-, tudományos- és lakosságot, fiatalok érintő együttműködési rendszert működtető gazdasági programmal.

A vonzó kisvárosi program két pillérre épül, egyrészt a belső együttműködések, identitás erősítése, városi közösség építése valósul meg, másrészt pedig a térségével aktívan együttműködő Szikszó szerepkörének megerősödése valósul meg. Szikszó Városa a térségi együttműködést több dimenzióban is ösztönzi, a járási együttműködésen túl, a Szerencs – Encs – Miskolc – Szikszó városnégyes összefüggesében, valamint az Abaúj térségre összességében kiterjedő léptékben.

Megvalósuló projektek:

1. Modern participatív, smart elemekre is épülő városirányítási (szervezeti-működési) modell kialakítása
2. Nemzetközi és hazai aktív partnervárosi kapcsolatok - szerepvállalás kisvárosi hálózati kooperációkban.
3. Térségi-járási szinten integratív szerep betöltése – helyi termék, kertészeti, zöldség gyümölcs feldolgozó projekt,
4. Térségi-járási szinten szociális hálózati együttműködés
5. Térségi-járási szinten turizmus fejlesztés: szálláshelyek kialakítása
6. Szikszó - Miskolc – Encs – Szerencs kooperációs városháló kialakítása – turizmus, gazdaságfejlesztés, oktatás, digitális, munkaerő átképzés, digitális jóléti program hálózatba való bekapcsolódás
7. Abaúj térségi együttműködés, identitás, márkaépítés kezdeményezése
8. Helyi identitás erősítése szervezett közösségépítéssel (utcaközösség, ehető város, versenyek)
9. Civil pályázati alap létrehozása a helyi, lokális ügyekért (karitatív, sport, kultúra)
10. Városmarketing – SIXO média, tartalomgenerálás, tájékoztató és interaktív kommunikáció, (TV, újság, közösségi média, applikáció)

3.2.2. Turizmus fejlesztés

A program célja, hogy Szikszó számára kihasználható lehetőségként feltárja a turisztikai trendeket, és kidolgozza a helyi adottságaink alapján – elsősorban a slow és kreatív turizmus súlyponttal, a kulturális, a bor-gasztronómiai, a családi és az üzleti turizmus elemekkel működő – turisztikai tervet. Szikszó turizmusteremtése szakmai trendekre épül:

- A nagy turisztikai desztinációk életciklusgörbéje *megbicsaklik*.
- Új típusú – autentikus, helyi értékekre, interakcióra, biztonságra (is) épülő – *negyedik generációs* - „kis-desztinációs komplex turizmusfejlesztés célszerű”.
- *5i* elv érvényesítése: *integrálás, identitás, imázs, innováció, interakció*
 - az alap: *egészség holisztikus* (testi, lelki, mentális és szociális jóllét) *felfogása*
 - a kulcs: *Healthy lifestyle tourism* (HLT+) a *slow* (ST) és *kreatív turizmus* (KT) *kombó*
- *Integrált, a helyi lakosság jóllétét támogató turizmusfejlesztés* (nemcsak az utólagos hatásrendszer oldaláról) a felértékelődő *kisvárosi élet* (*identitás felépítése*) támogatására,
- A turista és a helyiek *interakciója* nem megtűrt, hanem *élet-, versenyképességi feltétel*,
- Az átgondolt turizmusfejlesztés a *kisváros márképítés* (*imázs*) *fontos eleme* lehet,
- *Üzleti és társadalmi innovációk* (fejlesztések) összekapcsolásával,

A slow városfejlesztés szerves része a slow turizmus, melynek receptje: *kultúra + természet + helyi ízek + kis testmozgás + interakció + a táj megélése harmonikusan egybe csomagolása*.

- A *slow travel* (*élményutazás*) nem a minél nagyobb távolságok megtételéről szól, hanem egy mikrokörnyezetben adható *minél komplexebb élménycsomagról, harmonikus időbeosztással*.
- *"Lassíts és kezdj élni"* - hirdeti a slow turizmus. Bár a lassulás egy-egy személyes, városi sétával is elérhető, vannak helyek, ahol a természeti adottságok ezt akár szervezeten is lehetővé teszik.
- A nemzetközi trendek a slow turizmus, a lassú pihenés filozófiáját emlegetik - *lassíts egy kicsit, és lásd meg a valódi értékeket*, amelyek mellett nap mint nap elmész. Pihenj, fogadd be nyitott szemmel és szívvel a környezetet, feledkezz rá egy-egy szép történelmi emlékre, természeti szépségekre vagy kulturális élményre, kóstold meg a régió ízeit, legyél befogadó a helyi élményekre, helyi értékekre.

A slow mellett a turizmusfejlesztés másik szakmai hívószava, szövetségese a kulturális, s benne a kreatív turizmus. A kulturális fejlődés változásai a kulturális turisztikai piacon is hatással vannak. Azok a desztinációk, amelyek korábban a kulturális termékek meglehetősen statikus kínálatára támaszkodtak, most a kreatív folyamat felé fordulnak, ez a turisztikai termékinnováció forrása.

- A kreatív turizmus számos területen képes felhasználni a helyi készségeket, szakértelmet és hagyományokat.
- Például a kreatív turista megismerheti: *a művészet és kézművesség, a tervezés, a gasztronómia, az egészség és gyógyítás, a nyelvek, lelkiség, természet, sport helyi lehetőségeit, élményeit*.
- A kreatív turizmus az ún. második generációs élményekkel tudjuk elégedetté tenni a turistákat, vagyis nem csak elfogyasztani akarják a személyre szabott élményeket, hanem a *közös értékkeremtéssel aktív szerepet akarnak játszani azok létrehozásában*.
- A turisztikai szolgáltatóknak olyan élményekkel kell előállniuk, amelyek lehetővé teszik ezt az aktívabb részvételt, vagyis a fokozódó verseny arra kényszerítette a szolgáltatási szektort, hogy újra-tervezzék termékeiket, aminek eredménye lehet a holisztikus élmény.

- A hagyományos turisztikai erőforrások mellett a kreativitás (kreatív humán tőke) felértékelődött, hiszen szerepet játszik a piacon már működő tömegtermékek új formába öntésében, illetve új, előzmények nélküli turisztikai termékek létrehozásában.
- Ezt bizonyítja, hogy az elmúlt évtizedekben *a tömegturizmus mellett megjelentek az alternatív turizmus igényeit kielégítő termékek*.
- Ezek a termékek az átlagos érdeklődéstől eltérő igények kielégítését szolgálják vagy a hagyományos attrakciókat helyezik új kontextusba egy specializált niche turizmusfajttát, a kreatív turizmust életre hívva.

A turisztikai lehetőségek megalapozottságát emellett növeli, a kihasználását gyorsítja a HELL csoport szálloda és nagy-attrakció építése a déli iparterülethez kapcsolódóan, valamint az elindított INTERREG pályázataink.

A turizmus, a turisták megjelenése a helyi életminőség, a kereskedelmi-vendéglátás szolgáltatások piacképessége megteremtésének is fontos feltétele. Sikere jelentősen függ a lakosság hozzáállásától, bekapcsolódási-tanulási készségétől, a helyi vállalkozások megmozdulásától.

A megvalósítás gyorsasága más, több mint egy féltucat, ezen gazdasági programban szereplő fejlesztési projekt (gazdaságösztönzés, helyi termék, kulturális értékek, a nevesített kiemelt akcióterületi fejlesztési programok stb.) megvalósításától is függ. Az infrastrukturális fejlesztések, a célzott beruházások mellett lehetőség nyílik a lakosság érdekelt részének vállalkozóvá válására (helyi termék, szálláshely, szolgáltatások stb.), illetve kiegészítő tevékenység végzésére is (élelmiszer-előállítás stb.) A turizmusfejlesztési lehetőségek feltárása mellett célzott képzésekkel, s kapcsolat- és piacépítő, értékesítést támogató városmarketing programmal is kell készülni. A turisztikai kínálatunk sajátos külső elme lesz a Karolai Kastély megújítása utáni hasznosítása.

3.2.3. Helyi gazdaságfejlesztési intézkedések a gazdasági diverzifikáció érdekében

A város iparűzési és egyéb adóadóbevételei – a jelenlegi törvényi szabályozási feltételekkel, s gazdasági újra stabilizálással, növekedéssel számolva – az évi 600-900 millió forintos sávban realizálódnak.

A város helyi gazdasági szereplőinek teljesítmény-növelését az alábbi súlyponti területeken, a következő fejlesztési irányokban célszerű ösztönözni:

1. mezőgazdasági termékek, élelmiszer termelése és feldolgozása,
2. helyi termék, kézműipar és kisipari feldolgozások,
3. különböző szolgáltatások – ipari, műszaki, építőipari, javító, informatikai, kereskedelmi, üzleti, oktatási, lakossági kényelmi és más szolgáltatások
4. turisztikai kínálat által integrálható termelői, szolgáltatói tevékenységek (élelmiszer, iparcikk, szálláshely, vendéglátás, kulturális szolgáltatások, rendezvények, személyi szolgáltatások és más üzleti-piaci szolgáltatások
5. a fejlesztési irányok térségi, járási szintű együttműködéseinek kezdeményezése.

Szikszó Város Önkormányzata a lakosságmegtartás és gazdasági diverzifikáció érdekében egy helyi gazdaságfejlesztési akcióterv kidolgozását tervezi, mely alapját adja a helyi gazdasági ökoszisztéma fejlesztésének és megerősítésének a turizmus ágazatán túlmutatóan, és azonosítja a város által alkalmazandó eszközöket, intézkedéseket a gazdaság több lábán álló fejlesztése érdekében. Az

Önkormányzat a helyi versenyképesség alakításában tudatos szerepet vállalhat fel, a fejlődés katalizátorává tud válni.

Jelenleg nincs Szikszón a gazdasági szereplőkkel állandó együttműködési fórum, ennek kialakítása első lépése a tudatos helyi gazdaságfejlesztésnek. A helyi gazdaság erősen támaszkodik a helyi szereplők aktív részvételére és együttműködésére, a helyi érdekek szolgálatára.

Az együttműködések jelenleg még alkalmi jellegűek, ennek rendszeressé tétele, a felek számára kölcsönösen előnyössé tétele az Önkormányzat előtt álló feladat, melyben az aktív kezdeményező szerepkör felvállalásával tud hatékonyan megjeleníteni. Lehetőségként jelenik meg, hogy az együttműködésben nemcsak a vállalkozások és az Önkormányzat jelenik meg, hanem az együttműködés kiegészül további szereplőkkel, elsősorban az oktatási háttérrel képviselő intézmények képviselőivel. A lakosság bevonása az együttműködésbe egyre inkább gyakorlattá válik a nemzetközi gyakorlatban.

A gazdasági ökoszisztéma kulcsszereplői és lehetséges szerepei:

Az Önkormányzat szerepe a helyi közszolgáltatások biztosítása, valamint a településtervezés. Emellett a gazdasági ökoszisztémán belüli szerepe egyre inkább a megfelelő támogató környezet és a gazdaság működési feltételeinek megteremtése, az ökoszisztémán belül a szereplők közötti együttműködések katalizálása. A támogató szerep a szereplők összehozását, az együttműködések ösztönzését jelenti.

Vállalkozások: Értékteremtő tevékenységükkel jövedelmet termelnek, munkahelyeket biztosítanak, iparűzési adót fizetnek a helyi gazdaság számára.

Oktatási intézmények: Együttműködés a helyi szakközépiskolákkal a képzési struktúra vállalkozói igényekhez és a munkaerőpiac igényeihez való adaptáció érdekében.

A lakosság bevonása fogyasztói szokásaik, és közvetlen véleménynyilvánításukkal befolyásolhatják a helyi gazdasági folyamatokat.

A lakosság jövedelem szerzési képességének javítása a helyi „minőségi” munkahelyek növelésével, a vállalkozási lehetőségek és együttműködések növelésével, a képességek fejlesztésével, illetve a szociális biztonság növelésével.

Megvalósuló projektek:

1. Gazdaságfejlesztési Klaszter létrehozása – helyi (lakosságot is bevonó) turisztikai együttműködési hálózat építése – üzleti klub – információs központ – helyi termék, beszállítói képesség fejlesztése
2. Helyi vállalkozásösztönzés vállalkozás-generálás elsősorban a szolgáltatások, turizmus és támogató szektorok terén – klaszter mögötti szolgáltatások, marketing, kutatás, tanácsadás, mentorálás
3. SIXO termék-márka – helyi termékprogram kialakítása – új helyi piac – folyamatban levő pályázat és „vásár-tér”
4. Integrált kertészeti és zöldség-, gyümölcs feldolgozó városi, térségi program – feldolgozó üzem fejlesztése
5. Szikszó jegy továbbfejlesztése Szikszó-kártyává
6. Közfoglalkoztatási program átvezetése a munkaerőpiaci foglalkoztatásba a városi cégek támogatásával

3.2.4. Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, geotermikus energia hasznosítása, energiaközösségek létrehozása

A megújuló energiaforrások hasznosítása a decentralizált energiatermelő, tároló, elosztó és integráló rendszerek létrehozásával.

Szikszó területén főként a napenergia, a földhő és a termálvíz felhasználás feltételei adottak. Szikszó város közigazgatási területén termálvíz található, melynek energiatermelési célú felhasználása lehetőségként jelentkezik. A város nagy mennyiségű biohulladékkal rendelkezik, melynek energetikai célú hasznosítása vizsgálendő.

Fejlesztési elképzelések között megjelenik egy a település közigazgatási területén belül kiépítendő napelempark, valamint egy energiaközösség kiépítése is, mely a Szikszó Városi Önkormányzat és az MVM csoport közös fejlesztése lenne.

Szikszó nem rendelkezik Fenntartható Energia Akciótervvel, azonban napirenden van ennek kialakítása annak érdekében, hogy a település emissziós értéke mérhető és tényadatokon alapulva csökkenthető legyen az országos 2030-as és 2050-es nettó kibocsátási célokkal összhangban.

A SECAP minimálisan az önkormányzati szektor épületállományát, a lakóépületek fogyasztását, az önkormányzati flotta, valamint a magán és kereskedelmi célú szállítás kibocsátásait veszi alapul, azonban ez kibővítené a vállalkozói, szolgáltatói és ipari szektor bevonásával.

A város célként tűzte ki a megújuló energiahordozók arányának nagymértékű növelését az energiaellátáson belül. Napelemek lakóépületekre és önkormányzati és más tulajdonú intézményekre történő kihelyezése folyamatban van, az Unió támogatással megvalósuló energiahatékonysági projektek elemeként egyre gyakrabban megjelenik. A megújuló energiával előállított energia mind gazdasági, mind károsanyag-kibocsátási szempontból kedvezőbb a fosszilis energiára épülő energiaellátásnál.

Fejlesztési lehetőségként felmerül egy kis méretű, villamosenergia-termelést végző bioenergetikai rendszer kialakítása a mezőgazdasági termelésre alapozva.

Szikszó klíma alkalmazkodásának és karbonkibocsátás csökkentésének előkészítése érdekében az alábbi lépések szükségesek:

Felmérések:

A teljes szikszói épületállomány felmérése szükséges energiafogyasztási szempontból, melynek részeként meghatározásra kerül, a jelenlegi épületállomány mely részei bontandók és új építéssel kiváltandók, az önkormányzati és közsféra tulajdonú ingatlanállományon hol szükséges még energiahatékonysági felújítás, milyen sztenderdek várhatóak el. Kihasználatlan és alulhasznosított ingatlanok felmérése, mind önkormányzati, mind egyéb tulajdon vonatkozásában, és hasznosítási koncepció kidolgozása. Új építésekre meghatározható sztenderdek köre.

Együttműködés az iparral és a szolgáltatószektorral, átfogó felmérés végzése a gazdasági szereplők körében:

- ipari és szolgáltatói ingatlanvagyon energiafogyasztási jellemzői, energiahatékonysági mutatói
- bevont megújuló energia nagysága és módja, további zöld energiafelhasználási célok, saját felhasználású megújuló energia mértéke ld. napelem használat

- a gazdasági szereplők által vállalt karbonkibocsátási célok, további környezetvédelmi célok
- körforgásos gazdaság jelenléte a gazdasági szereplő tevékenységében, hulladék újrahasznosítás mértéke
- felmérni a napenergia használat jelenlegi mértékét és jövőbeni lehetőségeit,
- energiatermelés és tárolás lehetőségeinek felmérése, koncepció kialakítása.
- kiegészítő megújuló források helyi alkalmazása, a biogáz és biomassa hasznosításának lehetőségeit szükséges felmérni, előkészíteni, ezek lakossági, illetve vállalati alkalmazhatóságát vizsgálni.
- Lakossági fatüzelés mértékének felmérése, kiváltási lehetőségének vizsgálata.

A fenti felmérésekre alapozva részletes karbonsemlegességi akcióterv kidolgozása: éves adatfrissítéssel karbonkibocsátási leltár alkalmazása, mely részletes ütemtervet dolgoz ki az egyes szektorokra vonatkozó karboncsökkentési célok megvalósítására. A karbonkibocsátási leltár részletezi az adott szektor kibocsátási értékét, melyek a legnagyobb kibocsátási tételek, mely tételek csökkenthetőek, melyek nem és ezért kompenzációs intézkedések alkalmazandóak.

2. táblázat: Kulcsprojektek összefoglaló bemutatása

	Kulcs és egyedi projektek	Projektgazda	Becsült beruházási költség (m Ft)	Trt módosítás szükséges-e?
1.	Vonzó kisvárosi arculat, identitás megerősítése - komplex közösségépítő program és eleminek a megvalósítása	Szikszo Város Önkormányzata + civil közösségek	200	nem
2.	Komplex népességmentartó és növekedési program, beavatkozás	Szikszo Város Önkormányzata	400	nem
3.	Karola-kastély infrastrukturális fejlesztés befejezése – hasznosítási menedzsment program kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	200	nem
4.	Kreatív-rekreációs városi pihenőpark	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozói projektek	6000 +vállalkozások	igen
5.	Helyi vállalkozások fejlesztési program – integratív (beszállítói és élelmiszer-feldolgozó, termelői hálózatok, SIXO helyi termék program - klaszter kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	400	nem

6.	Turizmusteremtési program kialakítása – helyi vállalkozásösztönzés	Szikszó Város Önkormányzata	200	nem
7.	Logisztikai park megvalósíthatósági vizsgálata, előkészítése, megvalósítás	Szikszó Város Önkormányzata + vállalkozások	300	nem
8.	Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, energiaközösség létrehozása		1000	nem
9.	Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: geotermikus energia hasznosítása		2000	nem

3.3. Hálózatos projektek:

Az akcióterületi fejlesztések és a kulcsprojektek mellett hálózatos, egymással összehangolt vagy térben kapcsolódó projektek megvalósítása is tervezett, melyek egy együttműködő rendszer részeit képezik és hatásuk a város jelentős részére kiterjed.

A hálózatos fejlesztések célja a város az elhanyagolt infrastruktúrájának (víz, szennyvíz, világítás, csapadékvízvezetés) kiépítése, korszerűsítése, az utak-járdák-terek korszerűsítése, Szikszó fizikai, város-képi megjelenésének, rendezetlen állapotainak a tudatosan sorbarendezt fejlesztése.

Hálózatos fejlesztések:

- Komplex zöldfelületi fejlesztések
- Útfejlesztések (kül- és belterületen): A város legfontosabb 15 % belső úthálózata komplex módon megújul, s több mint felénél jelentős fejlesztések, korszerűsítések történnek.
- Út, járda építési, felújítási program – összehangolt és ütemezett fejlesztés
- Kerékpáros hálózat és járdahálózat fejlesztése
- Közlekedés forgalomtechnikai, biztonsági változások programja (nyugati elkerülő, kerékpárút Alsóvadász, út Hernádhoz, belső egyirányúsítás, kerékpárutak, (okos) zebrák, parkolási lehetőségek bővítése, belvárosi „rejtett” megoldások, alternatív közlekedés
- Komplex víz-, csapadékvíz-rendezési program realizálása
- Patak-rendezés – árvízvédelmi beruházások a villámárvizek elleni védelem erősítése érdekében, zsilipek rendezése, Malom-tó árterületi rendezése
- Közbiztonságot szolgáló beruházások, kamerarendszer, közvilágítás-korszerűsítés
- Biztonságos város, közösségi kezdeményezésekre is épülő város-működés, közterületi-, mezőéri felügyeleti rendszer létrehozása Pincefalu fejlesztéshez kapcsolódva, szőlőkultúrához kapcsolódóan – klasszikus kamerarendszer, polgárőrség járműbeszerzése, közterületfelügyelettel közös ügyeleti iroda
- Infokommunikációs hálózat, városi WIFI rendszer fejlesztése

3.4. Komplex zöldfelületi fejlesztések

Egységes zöldfelületi rendszer hiánya: a város közterei kivételével a közterületi zöldfelületeken az egységes szemlélet hiánya látható, mely összességében a város karakterét gyengíti.

Külterületi zöldfelületi rendszer hiánya: mivel a külterületek túlnyomó többségén a szántóföldi művelés az uralkodó, a közigazgatási terület több, mint 60 %-án nincs állandó talajfedettség, mely a talaj hosszú távú lepusztulásához vezet. A külterületi zöldfelületi rendszer ennek megakadályozásában kulcsszerepet játszhatna. Ehhez mezővédő erdősávok, mezsgyék telepítésére, meghagyására lenne szükség. A fejlett külterületi zöldfelületi hálózat egyszerre szolgálja a szántók talajának, a külterületi, természetvédelmi szempontból értékes területek és a lakóterületek védelmét, valamint az állatvilág számára is kedvező.

A Hernádot és a Vadász-patakot kísérő galériaerdők hiánya. Rekreatív célú zöldfelületek alacsony aránya és elérhetősége: a város közcélú zöldfelületeinek egy része jelenleg egyöntetű gyepfelület, mely önmagában nem kínál a lakosság számára pihenési, találkozási vagy egyéb rekreációs lehetőségeket. Mindezek mellett a zöldterületek elérhetősége is fejlesztendő, különösen a lakóterületek délkeleti végén nincs olyan zöldterület, mely a lakosság számára elérhető lenne.

Zöldfelületi kataszter kialakítása: az önkormányzati fenntartású zöldfelületek nyilvántartása az első lépés az egységes színvonalú, valódi hálózattá fejleszthető zöldfelületi rendszer kialakítása felé. A meglévő közterületi faállomány és fahelyek rendszeresen után követett nyilvántartása lehetőséget teremt a zöldfelület vagyonelemként való kifejezésére. A nyilvántartás egyben lehetőséget ad a zöldfelületek rendszerszerű tervezésére, fejlesztésére, a hiányzó kapcsolatok feltárására, egyben a város képének fejlesztésére.

A szántóföldi művelés túlzott erőltetése: Noha a domborzati és a talajviszonyok alkalmassá teszik a település külterületét a szántóföldi művelésre, a nagytáblás szerkezet, a táblákat határoló mezővédő erdősávok, mezsgyék lényegében teljes hiánya, a talaj kiszáradásából fakadó tápanyagutánpótlás szükségessége összességében mind a talaj, mind a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi romlásához vezetnek, emellett növekvő problémát jelent a szikesedés. A fokozott tápanyagbevitel közvetve a felszíni vizek élővilágára is kedvezőtlenül hat (emiat a város területe már 2006 óta nitrátérzékeny terület), az időszakos növényborítottság és az erdősávok hiánya akadálytalan levegőáramlást tesz lehetővé, mely a lakóterületeken nagyobb viharkárokat, fokozott porterhelést eredményez, továbbá az állatvilág számára szükséges búvó- és táplálkozó helyeket megszünteti. A konfliktus megfelelő beavatkozásokkal javítható, a lakóterületeket érő porterhelés és a szélsőségek a táblaméretek csökkentésével és erdősávok, mezsgyék telepítésével nagy mértékben csökkenthető. Megfelelő mennyiségben alkalmazva az erdősávok mérséklék a bevédezt területek ki-száradását.

Zöldfelületi rendszer átfogó felmérése: a teljes várost lefedő zöldfelületi koncepció kialakítása a zöldfelület komplex, rekreációs, közösségi, vízmegtartó és kibocsátás megkötő képességének figyelembevételével. Térinformatika alapú zöldfelületi és fakataszter fejlesztése és fenntartása, táji víztárolás rendszerének kialakítása. Hőség zónák azonosítása és kezelési terve. Talajmenedzsment intézkedések azonosítása. Mezőgazdaság klímaadaptációjának lehetőségei.

3. táblázat: Hálózatos fejlesztések

	Hálózatos fejlesztések	Projektgazda	Becsült beruházási költség (m Ft)	Trt módosítás szükséges-e?
1.	Út, járda építési, felújítási program	Szikszo Város Önkormányzata	450	nem
2.	Hernád-part megközelítés biztosítása bel- és külterületi útfejlesztéssel	Szikszo Város Önkormányzata	700	nem
3.	Komplex víz-, csapadékvíz-rendezési program realizálása	Szikszo Város Önkormányzata	450	nem
4.	Patak-rendezés – árvízvédelmi beruházások a villámárvizek elleni védelem erősítése érdekében, zsilipek rendezése, Malom-tó árterületi rendezése	Hatóság	300	nem
5.	Belterületi kamerarendszer bővítése	Szikszo Város Önkormányzata	50	nem
6.	Közüvilágítás-korszerűsítés	Szikszo Város Önkormányzata	120	nem
7.	mezőri felügyeleti rendszer létrehozása	Szikszo Város Önkormányzata	50	nem
8.	Infokommunikációs hálózat, városi WIFI rendszer fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata	200	nem
9.	külterületi zöldfelület fejlesztés: mezővédő erdősávok, mezsgyék telepítése, galériaerdők pótlása, megőrzése	Szikszo Város Önkormányzata	300	nem
10.	mezőgazdasági klímaadaptációs és talajmenedzsment fejlesztés	Szikszo Város Önkormányzata	300	nem

4. táblázat: A településfejlesztési akciók ütemezése

Ssz.	Beavatkozás	Projektgazda	Ütemezés
Belvárosi akcióterület			
1.	Belváros - turisztikai funkció kiépítése - Megyeháza – helytörténeti és/vagy humor múzeum, bemutatóhelyek, attrakciók	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
2.	Belváros kereskedelmi-szolgáltatási funkció-megújítás, városképi épület és környezet-rehabilitációs program	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
3.	Bethánia-park – „növény és virágkert” – látogatható botanikai, gyógynövény park	Szikszó Város Önkormányzata + a apácarend	2022-2027 időszak II. fele
4.	Közösségi terek, kertek, találkozási pontok, miniparkok, zöldfelületek kialakítása a virágosítási és „ehető város” program keretében 10 helyszínen	Szikszó Város Önkormányzata +	2022-2027 időszak I. fele
5.	Szociális ellátórendszer fejlesztése az időskorúak, a fogyatékkal élők, a szegénységtől szenvedők, a nehéz helyzetbe került lakosok érdekében	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
6.	Patak-rendezés –a belvárosi rész-szakasz új funkciójú hasznosítás (sport, városkép, rekreációs-pihenőpark)	Szikszó Város Önkormányzata + vízügyi hatóság	2022-2027 időszak II. fele
7.	Parkolási lehetőségek bővítése, forgalom-racionalizálás	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
Pincefalu akcióterület			
1.	Lakófunkció szabályozási eszközökkel történő korlátozása	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
2.	Ingatlanmenedzsment – pincevásárlás és az önkormányzati tulajdonú pincék megújítása, magántulajdonú pincék megújításának ösztönzése	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
3.	Bor - gasztronómiai és egészség-turisztikai funkciók kialakítása: étterem, szőlészeti-borászati szabadtéri múzeum, szálláshelyfejlesztés, kulturális-rendezvénytér kialakítása	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
4.	Infrastrukturális beruházások: parkolás, csatornázás, szilárd burkolat felújítás, zöld-területi fejlesztések	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
5.	Dűlőutak fejlesztése	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele

Déli városrész akcióterület			
1.	Déli városrész iparfejlesztési terület – ipari park infrastruktúra fejlesztés első üteme (TOP 1-2-3)	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
2.	Ipari-park befektetés-szervezői és működtetési menedzsment és infrastruktúra tovább-fejlesztési program	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele
3.	Déli városrész lakóövezeti fejlesztések	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
4.	Kereskedelem- és szolgáltatásfejlesztés a déli városrészben	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
Keleti – városrész - Kreatív - városi rekreációs, sport- pihenő és turisztikai park			
1.	Szabadidőközpontot, uszodát bővítő szabadtéri medencék, strand és wellness-szolgáltatások fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
2.	Életmód-Hotel építése – minimum 25 szobás, működésében a fürdőhöz is kapcsolódó, rekreációs szolgáltatásokkal,	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozás	2022-2027 időszak I. fele
3.	Sport-komplexum – labdarúgópálya, lelátóval és hozzá kapcsolódó kiegészítő sport-infrastruktúra fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata + Sportegyesület	2022-2027 időszak I. fele
4.	Városi sétány, pihenőpark, városi tó kialakítása – kapcsolódó (játék, sport infrastruktúrával)	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele
5.	Aréna – kulturális-, sport/e-sport és konferencia rendezvények részére mintegy 1000 fős rendezvény-központ,	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
6.	Szabadtéri színpad, „rendezvény-piac és vásártér” kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
Szociális célú rehabilitációs akcióterület			
1.	út fejlesztések, járdák kialakítása	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
2.	csapadékvíz elvezetés, fejlesztési program többlépcsős kialakítása, megújítása	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
3.	szociális bérlet fejlesztés	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele
4.	felnyitóképzési, igényekhez igazodó városi oktatási program, fiatalok tanoda program	Szikszo Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele

5.	munkaerőpiaci integrációs program megvalósítása	Szikszó Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
6.			
Kulcs és egyedi projektek			
1.	Vonzó kisvárosi arculat, identitás megerősítése - komplex közösségépítő program és eleminek a megvalósítása	Szikszó Város Önkormányzata + civil közösségek	2022-2027 időszak I. fele
2.	Komplex népességmegtartó és növekedési program, beavatkozás	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
3.	Hernád-menti fejlesztési projekt - az új funkciójú hasznosítás környezeti hatásvizsgálata és a sport és pihenő, rekreációs funkciók kialakítása	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele
4.	Karola-kastély infrastrukturális fejlesztés befejezése – hasznosítási menedzsment program kialakítása	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak II. fele
	Kreatív-rekreációs városi pihenőpark	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
3.	Helyi vállalkozások fejlesztési program – integratív (beszállítói és élelmiszer-feldolgozó, termelői hálózatok, SIXO helyi termék program - klaszter kialakítása	Szikszó Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak I. fele
4.	Turizmusteremtési program – helyi vállalkozásösztönzés	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
5.	Logisztikai park megvalósíthatósági vizsgálata, előkészítése,	Szikszó Város Önkormányzata + vállalkozások	2022-2027 időszak II. fele
5.	Szikszó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, energiaközösség létrehozása		2022-2027 időszak II. fele
Hálózatos fejlesztések			
1.	Út, járda építési, felújítási program	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
2.	Hernád-part megközelítés biztosítása bel- és külterületi útfejlesztéssel,	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
3.	Komplex víz-, csapadékvíz-rendezési program realizálása	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak
4.	Belterületi kamerarendszer bővítése	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
5.	Közvilágítás-korszerűsítés	Szikszó Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele

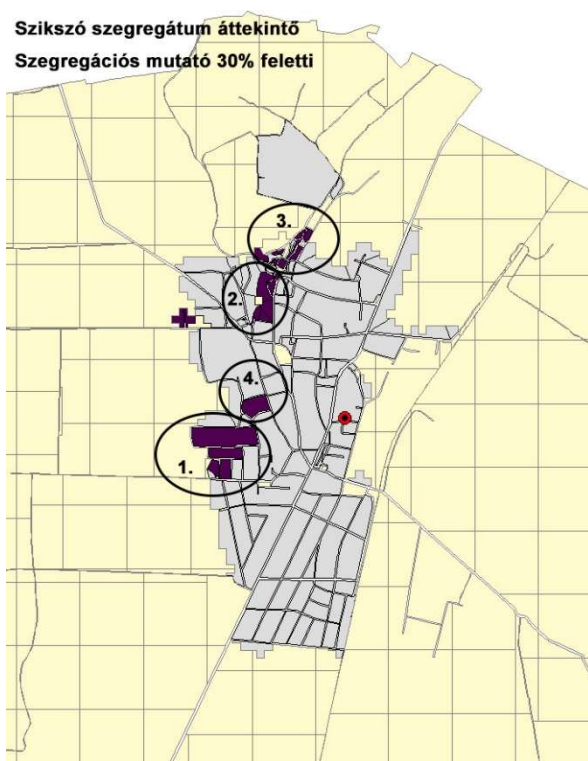
6.	mezőőri felügyeleti rendszer létrehozása	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. fele
7.	Infokommunikációs hálózat, városi WIFI rendszer fejlesztése	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
8.	külterületi zöldfelület fejlesztés: mezővédő erdősávok, mezsgyék telepítése, galériaerdők pótlása, megőrzése	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele
9.	mezőgazdasági klímaadaptációs és talajmenedzsment fejlesztés	Szikszo Város Önkormányzata	2022-2027 időszak I. és II. fele

4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

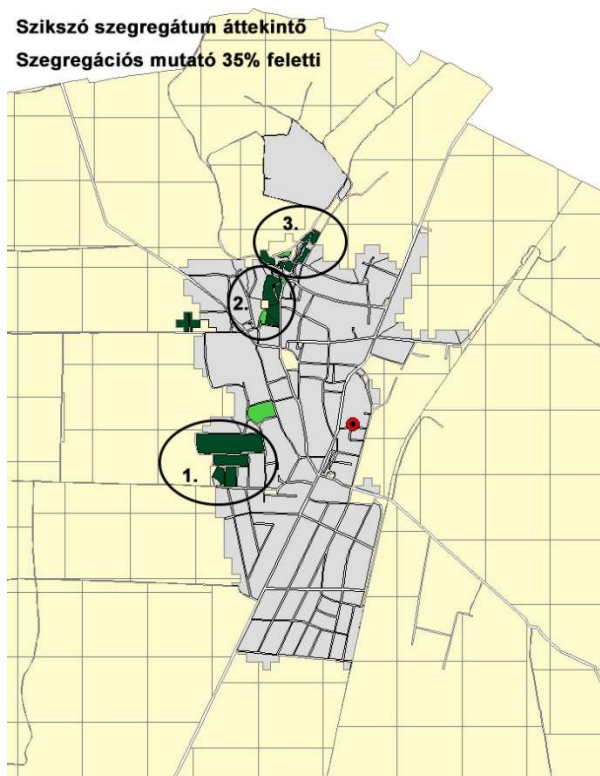
4.1. A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területek bemutatása²

A Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási Főosztálya által megküldött, a 2011-es népszámlálási adatokból előállított adatszolgáltatás alapján Szikszón három olyan terület található, amely a szegregációs mutató alapján megfelel a szegregátum feltételeinek, és további egy terület, mely szegregációval veszélyeztetett. A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül (tehát mindkét mutatóban) eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket. Szikszó, mint járásszékhely város esetében szegregátumnak minősül az a terület, ahol ez a mutató nagyobb egyenlő, mint 35% és szegregációval veszélyeztetett terület, ahol az érték nagyobb egyenlő, mint 30%, de kisebb, mint 35%.

2011-es népszámlálási adatok óta nem érhető el frissebb adat, így a jelenlegi helyzetre vonatkozó szegregációs mutatókat nem lehet előállítani. A szegregációs folyamatokat jelző (demográfiai, oktatási, szociális segélyezési foglalkoztatási) adatok alapján a 2011-es népszámlálás óta szegregáció irányába mutató változások továbbra sem észlelhetők.

² A fejezet kidolgozásában a 2022-ben elkészült és beadásra került új, a témához kapcsolódó önkormányzati pályázat aktuális anyaga, információi is felhasználásra kerültek.

1. szegregátum

(Késmárki út - Liszt Ferenc utca - Magyar Imre út - Bihari János utca - Gémeskút út - Toldi Miklós utca - Munkácsy út - Dankó Pista utca mindkét oldala nyugati sarkok kivételével - Gémeskút út - Nagydai út)

2. szegregátum

(Poprád út nyugati része Arany János úttól - Szondi út északi része - Kossuth Lajos út nyugati oldala - Szobránczi út mindkét oldala - Branyiszkó utca déli oldala - Branyiszkó utca Dolhai út sarka - Dolhai út - Széchenyi út)

3. szegregátum

(Vereczkei köz Szádellői út sarka - Dolhai út - névtelen utca - Szádellői út - Esze Tamás út - Meczenzéfi út - Bártfai út - Alsópincesor út - Bártfai út - Széchenyi út - Szádellői út)

4. szegregátum

(Jókai Mór út - Dózsa György utca - Bem út - Kazinczy út)

5. táblázat Szegregációval érintett területek adatai

Mutató megnevezése	Sziksó összesen	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum
Lakónépesség száma	5631	248	112	118	59
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,8	29,4	17,0	37,3	18,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,6	59,7	58,0	48,3	61,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	23,6	10,9	25,0	14,4	20,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	17,6	67,6	52,3	71,9	36,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	14,2	0,0	11,4	0,0	4,9
Lakásállomány (db)	2141	70	45	35	23
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	11,9	44,3	35,6	37,1	26,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	43,9	72,3	70,8	77,2	58,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,0	53,4	43,1	59,6	30,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	51,7	26,3	27,5	20,3	36,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,5	58,4	66,0	69,2	50,0
Állandó népesség száma	5699				
Alacsony presztízssű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	38,1	73,8	57,9	76,9	53,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	57,6	75,0	61,6	79,7	62,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	16,8	32,3	55,8	45,8	31,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	10,7	24,2	30,2	29,2	18,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	10,1	45,6	34,1	37,1	23,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,0	36,8	4,5	20,0	0,0

5.1. A szegregáció mérséklését, vagy megszüntetését célzó intézkedések

Kifejezetten a szegregáció mérséklését, vagy megszüntetését célzó intézkedés nem történt az elmúlt időszakban, azonban az ITS célok megvalósítására irányuló beavatkozások végrehajtása során az esélyegyenlőség biztosítása továbbra is kötelező horizontális elvárás.

A szegregátumban élők helyzetének javítása komplex fejlesztő folyamatok elindításával. Eszközként a jelenlét alapú szociális munkát választja Szikszó Városa annak érdekében, hogy a mélyszegénységben élő társadalmi csoportok is hozzájussanak különféle közösségi-szociális, majd erre épülve egyéb, pl. oktatási, egészségügyi stb. szolgáltatásokhoz, amelyek esetükben ez hosszú idő óta nem valósult meg. Cél, hogy ezeken a társadalmilag atomizálódott helyeken, élő közösséget hozzunk létre, hogy az adott városrész állapotához igazított kisebb-nagyobb fejlesztéseket indulhassanak el, hogy híd képződjön a többségi társadalom és a szegregátumban élők között.

Beavatkozások:

1. Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából
2. Folyamatos szociális munka megteremtése
3. Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére együttműködve a megyei foglalkoztatási paktumokkal
4. Törekvés a kora-gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztésre és oktatás fejlesztésére
5. Törekvés az egészség fejlesztésére
6. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
7. Bűnmegelőzés, a közbiztonság javítását elősegítő programok

Plusz szociális munka kapacitás létrehozása történik az akcióterületen bevonásra kerülő célcsoport tagok részére egyéni fejlesztések tervek segítségével a családok komplex problémáinak kezelésére. A szociális munkások feladata ezen kérdéskör fontosságának megerősítése a helyben élő családok számára. Ebben a munkában segítségére lesznek a roma mentorok (2 fő), akik szintén segítik az óvodáztatás fontosságának a megerősítését és az iskolai lemorzsolódás csökkentésének elérését.

Tanulás eredményességet támogató tanoda jellegű foglalkozások, korrepetálások (matematika, magyar) történnek.

Beavatkozások:

1. munkanélküliek motiválása képzésbe, foglalkoztatásba való bekapcsolása érdekében, kompetenciafejlesztést biztosító workshopok, elhelyezkedés segítése (foglalkoztatási mentor foglalkoztatása).
2. Digitális írástudás fejlesztése informatikai eszközök átadásával hálózati workshopok szervezésével biztosítja az önkormányzat a széleskörű együttműködést a sikeres probléma megoldások érdekében.
3. Munkaerő-piaci mentori tevékenységgel segíti a célcsoport tagok munkahely megtartását.
4. Roma mentor kerül alkalmazásra, egészségnapok, szűrések szervezése, életvezetési tanácsadások kerülnek megrendezésre.
5. Községi akciók, közösségi események szervezése a helyiek aktív bevonásával, helyi kezdeményezéseken alapuló programok szervezése

5.2. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban (HEP) meghatározott esélyegyenlőségi csoportok (romák és/vagy mélyszegénységben élők; gyermekek; idősek; nők; fogyatékkal élők) életminőségének javítása érdekében az Önkormányzat a HEP által meghatározott intézkedési területeken biztosítja a hátrányos helyzetű emberek esélyegyenlőségét a városban.

A 2. szociális akcióterület lakóépületeiben (Szádellői út 9., és Dohai út hrsz: 2150) lévő 2 db szociális bérlakás felújítása, komfortfokozatának emelése. A szociális bérlakások jelenleg komfortnélküliek, vagy félkomfortosak. A felújítás keretében a bérlakások félkomfortossá válnak, a lakáson belül fürdőszoba és WC kerül kialakításra/felújításra. A melegvíz előállításának lehetősége (elektromos bojler) kialakításra kerül annak érdekében, hogy a lakások komfortfokozata emelkedjen.

A beavatkozás az önkormányzat tulajdonában álló és megvásárlandó szociális bérlakások komfortfokozatának emelésére, felújítására, kialakítására fókuszál energiahatékonyság javítással egybekötve.

A szegregátum területén jelentős mértékű épület bontási munkálatot végrehajtása szükséges. 7 db ingatlan kerül lebontásra, mert jellemzően életveszélyes állapotban vannak, ami veszélyezteti az itt élők biztonságát. A következő hrsz alatt lévő ingatlanokat tervezzük lebontani:

- Önkormányzati tulajdon hrsz: 2130, 2131, 2076,
- Önkormányzati vásárlás/ajándékozás hrsz: 2142, 2072/1, 2073, 2113, 2047, 2061/1, 2061/2, 2061/3, 2069

Közösségi szolgáltató pont kialakítása a 3. szegregátum tőszomszédságában nyugati irányban (Szikszó, hrsz: 2155/2.) helyezkedik el. A közösségi szolgáltató pont épületének állapota leromlott, jelentős korszerűsítést, felújítást igényel. Az önkormányzat fenntartási költségeinek csökkentése érdekében az épületre korszerű napelemes rendszert kívánunk telepíteni. Nyilvános wifi hálózat működtetésével pedig a digitalizáció terjedését szeretnénk elérni. Térfigyelő kamera rendszert kívánunk kiépíteni.

A szegregátumok különböző pontjain kívánjuk elhelyezni a kamerákat.

- 1. kamera: Szobránczki út és Kossuth út sarka,
- 2. kamera: Szádellő út és Dolhai út sarka,
- 3. kamera: Tátra út és Dolhai út sarka.

Az akcióterület több pontján is találhatóak olyan részek, melyeket illegális hulladéklerakóként használnak a helyi, környékbeli lakosok. Ezek több esetben elhagyatott épületek udvarai, vagy nyilvános közterületek. Ezek felszámolása érdekében illegális hulladéklerakók felszámolását kezdeményezzük.

A felszámoláshoz kapcsolódóan érzékenyítő közösségi akciókat kívánunk szervezni a szemlélet elterjesztését segítve.

A 3. szegregátum déli részén park kialakítását tervezzük, a két szegregátumban eddig egyáltalán nem voltak nyílt közösségi terek. Egyetlen egy park, vagy egyéb zöld terület sem került kialakításra az itt élők számára az elmúlt évtizedekben.

Az Akcióterületen belül jellemzően a 2. szegregátumban kívánunk útépitéseket végrehajtani, nagyon kevés az aszfaltos út a szegregátumokban. A következő utcákban kívánunk végrehajtani útfelújítási munkálatokat:

- Szobránczki út 185 m
- Dolhai út 70 m
- Vasvári út 85 m
- Vereckei köz 20 m

Egy parkoló kialakítását is tervezzük, mert olyan szűkek a szegregátumokban egyes utcák, hogy oda gépjárművel még be sem lehet hajtani. A parkoló 400m² területen kerül kialakításra.

6. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1. Külső összefüggések

A város 2022-2030-as programozási időszakra megfogalmazott fejlesztési céljainak, így a jelen Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott fejlesztéseknek összhangban kell lennie és illeszkednie kell a vizsgált időszakot felölelő, hatályban lévő települési, valamint magasabb szintű – megyei-, nemzeti-, és nemzetközi szintű – fejlesztési dokumentumok céljaihoz.

Az ITS céljaival és beavatkozási terveivel szemben támasztott elvárás indokolja egyrészt az illeszkedési elvárás az adott jogszabályi környezethez, másrészt az a tény, hogy Szikszó településfejlesztési törekvései megvalósítása szempontjából az uniós kohéziós források elérése lehet a legfontosabb feltétel a tervezési időszak vonatkozásában.

5.1.1. Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz, településfejlesztési dokumentumokhoz

A településen az alábbi fejlesztési és szabályozási dokumentumokhoz való illeszkedést vizsgáljuk a stratégiaalkotás során:

- Szikszó Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2019-2024
- Szikszó Város Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2019.(V.30.) önkormányzati rendelete Szikszó Város Képviselőtestületének 20/ 2011. (X.31.) számú Szikszó város Szabályozási Tervének elfogadásáról és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról szóló rendeletének módosításáról

ILLESZKEDÉS SZIKSZÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK GAZDASÁGI PROGRAMJÁHOZ (2019-2024)

Szikszó Város Gazdasági Programjának illeszkedését a célrendszer szintjén vizsgáltuk. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia készítése során meghatározott fő fejlesztési célok összhangban vannak a Gazdasági program célrendszerével:

A fő hangsúlyt a lakosságmegtartásra, és a számukra élhető, vonzó kisvárosi fejlesztésekre szükséges helyezni, beleértve a városi közszolgáltatások minőségi jobbítását, és a rendelkezésre álló kapacitások kihasználásának biztosítását. A lakosságszám növelése érdekében a helyi gazdasági bázis megerősítése szükséges.

Szikszó város alapvető célja: a lakossági életminőség növelése – a vonzó lakóhely megteremtése – s ennek érdekében, szolgáltatásban vonzóvá kell tenni a várost a gazdasági-vállalkozási szféra számára is, hiszen megbecsült munkahelyek, színvonalas szolgáltatások és abból képződő jövedelmek nélkül nincsenek, nem teremthetők meg a nyugodt kisvárosi élet kulturális-környezeti-infrastrukturális feltételei.

A vonzó város megteremtésének alapfeladata egy átgondolt városfejlesztési koncepció megfogalmazása, a város erre épülő tudatos pozicionálása, a hiányzó „Szikszó-márka” megfogalmazása, építése annak érdekében, hogy legyen egy szakmai, logikai fejlesztési keret, melyet lehet szeretni, amelyért lehet értelmesen dolgozni.

Ennek a koncepciónak, tervnek a teljes kibontása majd az ún. integrált településfejlesztési középtávú koncepcióban, stratégiai programban kerül részletezésre, az akcióterületi súlypontok együttes megtervezésével.

A jelen Gazdasági Program – mint első stratégiai dokumentum – ugyanakkor már fel kell, hogy vázolja a város pozicionálásának, márképítésének főbb elmeit, hogy a gazdasági prioritások már azt tükrözhessek. Ezek a következők:

Szikszó országosan ismert, elismert város kell, hogy legyen, melyet nemcsak a Hell jelenléte, hanem a tudatos városfejlesztési, egyedi szakmai, gazdasági, kulturális és turisztikai teljesítménye hitelesít.

A gazdasági program - a településfejlesztési koncepcióra és az ITS-re is ható, azzal összhangban lévő - *prioritásokat, elveket* fogalmazott meg:

1. *Nyílt – tudatos szakmai és közösségi tervezés* - a szikszóiak „mozgósítása” - helyi közösségek iniciálása, támogatása, különösen a fiatalok, a kreatív emberek, a vállalkozók, a vállalkozni akarók megnyerése.
2. *A város forrásait alapvetően nem a lakossága megadóztatásából kívánja biztosítani*, a helyi adók, illetékek, lakossági terhek alapvetően a felelős, városszerető, racionális magatartás, a környezeti-társadalmi értékek tiszteletének ösztönzését szolgálják. Fejlesztési és működési költségeket a város fő bevételeként a kötelező feladatok ellátására biztosított *állami források, a hazai, kormányzati és nemzetközi pályázatok mellett alapvetően a gazdasági, vállalkozói szereplők helyi iparüzési, s ingatlant terhelő adókból, s projektalapú-finanszírozásból kívánja biztosítani*.
3. Kiemelt fejlesztési, forrásfelhasználási prioritás *az elhanyagolt infrastruktúrájának* (víz, szennyvíz, világítás, csapadékvízvezetés), *az utak-járdák-terek korszerűsítése* - a Szikszó fizikai, városképi megjelenésének, *rendezetlen állapotainak* a tudatosan sorba-rendezett fejlesztése, *megszépítése*.
4. *A város iparfejlesztési és lakóövezeti-életminőségi funkcióinak tér-használatilag markáns szétválasztása, harmonizálása, annak érdekében, hogy nyugodt életfeltételeket tudjunk biztosítani*.
5. Vonzó *déli-iparterületi kínálat*, befektetési lehetőségek feltételeinek *kialakítása* és az ott megvalósuló *hatékony nagy-beruházások érdekében folytatandó befektetésszervezői, marketing tevékenység*.
6. *Társadalmi és üzleti értékek, érdekek integrálása* – azaz üzletileg kedvező megtérüléseket biztosító, ugyanakkor a város társadalmi, közösségi értékeit, elvárásait tisztelő projektek, kombinált finanszírozási források, realizálási megoldások alkalmazása *alapvető magatartási elvünk*.
7. *Célunk országos kisvárosi mintastratégia* - városfejlesztési program kialakítása – új szemléletű – *hálózati alapú partnerségi - térségi, országos és nemzetközi szakmai-, vállalkozói-, tudományos- és lakosságot, fiatalok érintő együttműködési rendszert működtető gazdasági programmal*.
8. A város helyi gazdasági szereplőinek teljesítmény-növelését az alábbi súlyponti területeken, a következő fejlesztési irányokban célszerű ösztönözni:
 - a. mezőgazdasági termékek, élelmiszer termelése és feldolgozása,
 - b. helyi termék, kézműipar és kisipari feldolgozások,
 - c. különböző szolgáltatások – ipari, műszaki, építőipari, javító, informatikai, kereskedelmi, üzleti, oktatási, lakossági kényelmi és más szolgáltatások
 - d. turisztikai kínálat által integrálható termelői, szolgáltatói tevékenységek (élelmiszer, iparcikk, szálláshely, vendéglátás, kulturális szolgáltatások, rendezvények, személyi szolgáltatások és más üzleti-piaci szolgáltatások

9. A város gazdasági programjának két fontos működési elve a program és a projekt-orientáltság, mely azt jelenti, hogy minden elképzelés „berendeződik egy programba, valamilyen szempontból közös tartalmi, tevékenység-csomagba, melyben egymáshoz kapcsolódó, egymást feltételező, segítő projekt-elemek vannak. A projekt-orientáltság pedig azért fontos, hogy a konkrét lépéseknek legyen „eleje-vége”, azaz konkrét célok, lépések, eredmények, elvárások által ténylegesen megvalósítandó.
10. *Stratégiai partnerség, megállapodás a HELL Csoport cégeivel*, döntéshozóival a város számára meghatározó gazdasági szereplővel a közös érdekek alapján, támogató együttműködéssel fontos városi stratégiai kezdeményezések ösztönzője, támogatója.

Városunk fő üzenete, márkamagja: „Szikszó erőt ad”

- o Az új üzenet megújulást, újat teremtést, optimizmust, határozottságot tükröz, melyet alapvetően újonnan, új programokkal, fejlesztésekkel hitelesítünk,
- o Napjainkban a kreativitás, az innováció, az együttműködés, a fenntarthatóság, a helyi érdek-alapúság határozzák meg a városok versenyképességét, fellendülését, melyet Szikszó esetében is megvalósítandónak tartunk.
- o A „kisvárosi státusz” felértékelődő, trendi, vonzó „életforma”, melynek igazi megfogalmazása országosan is most formálódik, s várhatóan kiemelt figyelmet, szakmai lehetőséget, kormányzati támogatást és érintetti érdeklődést, keresletet indikál.

„Szikszó erőt ad” – márkaépítés tervei keretében olyan várost építünk,

- o mely képes erőt adni polgárainak. (a tudás, a kreativitás, a kultúra-szórakozás, a közösség, az egészség, a kényelem, a vonzó munka- és vállalkozási lehetőség, a biztonság ... erejét)
- o mely képes erőt adni vállalkozásainak, cégeinek (az infrastruktúra, az oktatás, a tudás-képzettség, a kreativitás, a szakmai- és pénzügyi erőforrás, a kooperáció-hálózati pozíció, a kapcsolat ... erejét)
- o mely képes erőt adni a vendégeinek, turistáinak (az autentikus, a slow és kreatív turizmus szemléletére épülő kínálatával, a helyi értékekre, összehangolt vállalkozóilakossági- közösségi turisztikai teljesítményekre épülő ... desztináció erejét)

A Gazdasági Program céljai	ITS célok
Lakossági jólét növelése, jobban élhető, vonzó város	ÁC, SC1, SC2, SC3, SC4
Szikszóiak gazdasági erejének, elégedettségének növelése	SC1, SR1.1, SR1.2., SR1.3, SR1.4.,
Helyi vállalkozások piaci sikereinek erősítése	SC1, SR1.1, SR1.2
Új szikszóiak számának növelése	KC, SC1, SR1.3., SC2, SR2.1, SR2.4.,
Új vállalkozások számának, sikerének növelése	SC1, SR1.1., SR1.2.,

ILLESZKEDÉS SZIKSZÓ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEIVEL

Szikszó Város Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2019.(V.30.) önkormányzati rendelete Szikszó Város Képviselőtestületének 20/ 2011. (X.31.) számú Szikszó város Szabályozási Tervének elfogadásáról és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról szóló rendeletének módosításáról.

Az akcióterületi, valamint az azon kívüli hálózatos és kulcsprojektek tervezése során figyelembe vettük Szikszó Városának hatályos Helyi Építési Szabályzatát, és az abban rögzített beépítésre szánt és nem szánt területeket.

Az összhangra különös tekintettel figyelmet kell fordítani az olyan átfogó, komplex fejlesztések esetén, mint a lakóhely fejlesztések, valamint a gazdaságösztönzés keretében a gazdasági szereplők számára kijelölendő területek.

A stratégia tervezett intézkedéseinek és projektjeinek végrehajtása által igényelt TRE összhang – mivel párhuzamosan készülő dokumentumokról van szó, folyamatosan történik, s a végleges anyagoknál egyeztetésre kerül, került.

Néhány fejlesztési programok, projektek TRE-ben való megjelenítése csak további előzetes vizsgálatok, egyeztetési eljárások lefolytatása után, módosítással történik meg:

- új szennyvíztisztító telepekhez kapcsolódó területhasználat, szabályozás,
- a Hernád-parti fejlesztések konkretizálását csak egy előzetes környezetvédelmi hatástanulmány elvégzése után lehet véglegesíteni, s a rendezési tervben szabályozni, beépíteni.

5.1.2. Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A települési szintű dokumentumokon kívül a leírtak szerint a magasabb szintű dokumentumokhoz való illeszkedésvizsgálatot is megtörtént.

A következő dokumentumokhoz való illeszkedés vizsgálata történt meg.

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Stratégiai programrésze
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Operatív programrésze
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Klímastratégia 2018-2030

5.1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 –Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK) hazánk társadalmi, gazdasági és területi fejlődése, valamint környezetminőségének javítása érdekében. Az OFTK egy hosszútávú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg, időtávja 2030-ig szól. A Konceptió fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg. Az alábbiakban ezeket vetettük össze Szikszó Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának céljaival. A Konceptió megfogalmaz területpolitikai irányokat is, mint

például makroregionális térkapcsolatok feltárása, többközpontú fejlődés, természeti erőforrásainkat védő térszerkezet, melyekkel összhangban vannak Szikszó ITS stratégiai céljaival és azok rész céljaival.

OFTK prioritásai	ITS célok
Patrióta gazdaság, kis-és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	SC1, SR1.1., SR1.2., SR1.3.,
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	SC1, SR1.1., SR1.3., SC2, SR2.4., HC2,
Útban az erőforrás-és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	HC1, HC2,
Népesedési és közösségi fordulat	SC2, SR2.1., SR2.4., SC3., SR3.3.,
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	S4 R1, R2, R3

OFTK specifikus céljai	ITS célok
Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	SC1,
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség-és sportgazdaság	SR1.4.,
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	SR1.1., SR1.3.,
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	HC2., SR2.4.,
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció	HC3,
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	HC2, SR2.4.,
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	HC1,
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	SC4., SR4.3.,
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	VC1., VC2., VC3., VC4.,
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	SC1, SR1.1., SR1.3., SC2, SR2.1., SR2.1., SR2.2.,
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	SR1.4., SR2.4., SC3, SR+1., SC4, SR4.1., SR4.2.,
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	H3, SC1., SR1.1., SR2.1., SR2.3., SR4.1., SR4.2.,
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	SC2, SR2.3., SC4., SR4.1., SR4.2., R3 SR2.1.,

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió megyei bontásban határozza meg a fejlesztési irányokat. Borsod-Abaúj-Zemplén megyére vonatkozóan a Konceptió az alábbi fejlesztési irányokat fogalmazza meg:

- A minőségi munkaerő foglalkoztatásának érdekében a gazdasági potenciál bővítése, magas hozzáadott értékű termelő tevékenységének letelepítése. Információs technológia fejlesztése. Speciális gazdasági övezetek kialakítása.
- A foglalkoztatás növelése a meglevő kkv-k megerősítésével, új vállalkozások indításának és letelepedésének ösztönzése.
- A képzetlen munkaerő foglalkoztatása korszerű, környezetbarát bányászati, energetikai technológiákkal, melyek illeszkednek a fenntartható erőforrásgazdálkodáshoz.
- A halmozottan hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, mobilitásuk elősegítése.
- A lakosság egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek és az esélyegyenlőség megteremtésének fejlesztése.
- A minőségi alapoktatás és a vállalati igényekre rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési tevékenységek fejlesztése.
- A gazdasági és társadalmi igényekhez illeszkedő magas színvonalú oktatási és KFI tevékenységek megteremtése a Miskolci Egyetemen.
- Miskolc fejlesztése, különösen a tudásigényes, magas hozzáadott értéket képviselő tevékenységek telepítése a táji-természeti adottságok figyelembevételével
- Turisztikai fejlesztés (világörökség, bor, kulturális, gyógy és termálturizmus)
- Integrált zöldség és gyümölcstermesztési rendszerek kialakítása energia és hulladékhasznosítással
- A megújuló energiaforrások hasznosítása a decentralizált energiatermelő, tároló, elosztó és integráló rendszerek létrehozásával
- A karsztvízkészlet, mint fontos ivóvízforrás védelme a környezet minőségi javításával
- Egészségügy/ népegészségügy komplex fejlesztése
- Integrált állattartási rendszerek kialakítása
- Szlovák-magyar gazdasági együttműködés és infrastruktúra fejlesztése

5.1.2.2. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiójának céljai	ITS célok
Á1 a megye lakossága életkörülményeinek és képzettségi szintjének emelése	SC1, SC2, SR1.3., SR2.1., SR2.3., SR2.4.,
Á2 igény-vezérelt infrastruktúrafejlesztés	SC1, SR1.2., SC2, SR2.1., SR2.3., SR2.4.,
Á3 versenyképes gazdaságfejlesztés	SC1, SR1.1., SR1.2., SR1.4., SC2, SR2.3., SR2.4.,
S1 A munkaerőpiaci igényekhez alkalmazkodó képzési és felzárkóztató programok kialakítása	SC1., SR1.3.,
S2 Helyi alapellátások fejlesztése, a lakhatás feltételeinek könnyítése	SC2., SR2.1., SR2.2., SR2.3., SR2.4.,
S3 Közlekedésfejlesztés, logisztikai hálózatok fejlesztése	SC2, SR2.3.,

S4 Közműfejlesztési, energia -és vízgazdálkodási programok	SC2., SR2.2., SR2.3., HC1.,
S5 Befektetésösztönzés munkahelyteremtéssel, helyi vállalkozások hozzáadott értékének növelése	SC1., SR1.1., SR1.2.,
S6 Alacsony képzettségű munkaerőre épülő mezőgazdaság, feldolgozóipar, helyi termék előállítás fejlesztése	SC1., SR1.1., SR1.2., SR1.4., SC4., SR4.1.,
S7 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	SC1, SR1.4., SC4., SR4.1., SR4.2.,

5.1.2.3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Stratégiai programrésze

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programjának Stratégiai programrész céljai	ITS célok
Á1 Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességmegtartó képességének növelése a lakosság életminőségének javulásával és fenntartható infrastruktúra biztosításával	SC2., SR2.1., SR2.2., SR2.3., SR2.4., HC1.,
Á2 Borsod-Abaúj-Zemplén megye természeti adottságaira, hagyományaira és korszerű infrastruktúrára épülő versenyképes gazdaság kialakítása	SC1., SR1.1., SR1.2., SR1.3., SR1.4., SC4., SR4.1., SR4.2.,
Stratégiai cél 1: Humán központú minőségi szolgáltatások	SC2., SR2.4.,
Stratégiai cél 2: Korszerű és fenntartható infrastruktúra	SC2., SR2.1., SR2.2., SR2.3., SR2.4.,
Stratégiai cél 3: Versenyképes gazdaság	SC1., SR1.1., SR1.2., SR1.3., SR1.4.,

5.1.2.4. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027, a Területfejlesztési Program Operatív programrésze

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programjának Operatív programrész céljai	ITS célok
Prioritás 1: Munkaerőpiaci igényeken alapuló képzés és minőségi szolgáltatások biztosítása	SC1., SR1.3., SC2, SR2.4.,

Prioritás 2: Alternatív, komplex felzárkóztatás és közösségfejlesztés	SC3., SR3.1., SR3.3.,
Prioritás 3: Helyi és térségi közszolgáltatások fejlesztése	SC2., SR2.3., SR2.4.,
Prioritás 4: Közlekedési és környezeti infrastruktúra fejlesztése	SC2., SR2.2., SR2.3.,
Prioritás 5: Megújuló energiatermelés és -felhasználás növelése, károsanyag kibocsátás csökkentése	HC1
Prioritás 6: Befektetésösztönző és a vállalkozások versenyképességét növelő üzleti környezet kialakítása	SC1., SR1.1., SR1.2.,
Prioritás 7: Körforgásos és helyi gazdaságfejlesztés	SC1., SR1.1., SR1.2., HC1, HC2,
Prioritás 8: A megye turisztikai potenciáljának átfogó fejlesztése	SC1, SR1.4., SC4., SR4.2.,

5.1.3. Nemzetközi Fejlesztési Programokkal történő illeszkedés vizsgálata

Széchenyi Terv Plusz

A 2021-es év kezdetével új Európai Unió tervezési időszak vette kezdetét. A 2021-2027-es tervezési időszakban az Unió és hazai fejlesztési hangsúlyok megváltoztak. A Széchenyi 2020 programot követő Széchenyi Terv Plusz, Magyarország Partnerségi Megállapodásán keresztül, az Unió kohéziós politikájában lefektetett 5 szakpolitikai célkitűzés végrehajtásáért felel, melyek az alábbiak:

- 1) egy intelligensebb Európa az innováció, a digitalizálás, a gazdasági átalakulás, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása révén;
- 2) egy olyan, zöldebb, karbonmentes Európa, amely végrehajtja a Párizsi Megállapodást, valamint beruház a tiszta energiaforrásokra való átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembé;
- 3) egy jobban összekapcsolt Európa, amely stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal rendelkezik;
- 4) egy szociálisabb Európa, amely megvalósítja a szociális jogok európai pillérét, valamint támogatja a minőségi foglalkoztatást, az oktatást, a készségeket, a társadalmi befogadást és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférést;
- 5) egy, a polgáraihoz közelebb álló Európa, amely szerte az EU-ban támogatja a helyileg irányított fejlesztési stratégiákat és fenntartható városi fejlődést.

Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2021-2027 időszakra vonatkozó kohéziós források felhasználásáról

Szakpolitikai cél	Releváns OP	Szakterület	ITS illeszkedés
PO1 Versenyképesebb és intelligensebb Európa	1. GINOP Plusz 2. DIMOP Plusz	Kis- és középvállalatok fejlesztése Digitalizáció	SC1, SR1.1., SR1.2., SR1.4., SC4., SR4.3., HC2
PO2 Zöldebb Európa	1. KEHOP Plusz 2. IKOP Plusz 3. TOP Plusz 4. DIMOP Plusz 5. MAHOP Plusz	Energiagazdaság Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat-csökkentés - Körforgásos gazdaság, Ívóvíz-, szennyvízhálózat Természetvédelem Levegőminőség	HC1 SC2, SR2.2., SR2.3.,
PO3 Jobban összekapcsolt Európa	1. IKOP Plusz	Közúthálózat	SC2, SR2.3.,
PO4 Szociálisabb és befogadóbb Európa	1. EFOP Plusz 2. GINOP Plusz 3. TOP Plusz 4. DIMOP Plusz	Foglalkoztatás Egészségügyi helyzet Oktatás, képzettség Társadalmi kirekesztődés, szegénység Szociális ellátás, gyermekjóléti ellátás, kríziskezelés	SC1, SR1.1., SR1.2., SR1.4., SC2, SR2.4., SC3, SR3.3., SC4., SR4.1., HC3.,
PO5 A polgárokhoz közelebb álló Európa	1. TOP Plusz 2. GINOP Plusz	Komplex programmal fejlesztendő járásek, Vidéki térségek, Turizmus Kiemelt fejlesztési térségek	ÁC., KC., SC1, SR1.4., SC4, SR4.1.,

5.2. Belső összefüggések

Szikszo városa a hosszútávra megfogalmazott Településfejlesztési Konceptiójára alapozva és a Megalapozó Tanulmányban feltárt jelenlegi helyzet ismeretében 4 stratégiai célt jelölt meg a következő fejlesztési időszakra.

A stratégiai célok lefedik a városfejlesztés legfontosabb területeit, és hozzájárulnak a város hosszú távú jövőképeének megvalósulásához, a Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott stratégiai célokhoz. Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi problémák mérséklődését, illetve ezek a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra.

6. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Tematikus célok	Megalapozó vizsgálatban azonosított problémák	Megalapozó vizsgálatban azonosított adottságok
Stratégiai cél 1: Prosperáló város – A helyi gazdaságfejlesztés, új gazdasági, szolgáltatási, turisztikai irányok létrehozása – a kis- és középvállalkozásokra súlyozó gazdasági klaszter, a szereplők együttműködési rendszerével	– Szállás-, vendéglátással foglalkozók alacsony aránya (kevés szálláshely) – Turisztikai vonzástényezők, attrakciók – és környezetük – rossz minőségi állapota (kevés funkcionáló turisztikai célpont) – Aktív korúak csökkenő aránya – Munkalehetőségek számának csökkenése – A mezőgazdaság csökkenő szerepe – Megyeszékhely munkaerő-elszívása	– Nemzetközi jelentőségű, tőkeerős, fejlődőképes vállalkozások – Jó termőhelyi adottságú mezőgazdasági területek – Javuló iskolázottság, szakképzettség – Kedvező közlekedési helyzet, épülő au-tópálya és autópálya-csatlakozás – Szolgáltatási szféra bővítése – Helyi termelői és vásárlói hálózat kialakulása – Új iparágak megtelepedése – Turisztikai célponttá fejleszthető értékek és területek jelenléte – A kerékpáros turizmus várható fejlődése – Miskolc közelsége
Stratégiai cél 2. Jól működő – jól használható város – új városfunkciók, infrastrukturális, a városképi, zöldterületi fejlesztések	– Hagyományos, jellegzetes épületek alacsony száma – Területileg behatárolt fejlesztési lehetőségek – Rendezetlen területek megléte – Csapadékvíz elvezetés hiányosságai – Pincefalu lakóterületi igénybevétele – Zöldfelületű találkozóhelyek, közterek hiánya – Árvíz-, belvízveszély épületeket veszélyeztető hatása – Helyi védelem alatt álló épületek állagának romlása	– Kiépített közműhálózat – Jelentős közúthálózati elemek – Közösségi közlekedéssel lefedett belterület – Országos és térségi kerékpárút nyomvonala halad át a településen – Vízfolyások haladnak keresztül a településen – Arculatfejlesztési igény fellépése – Energiahatékonyság-növelési technikák elterjedése – Megújuló energia hasznosításának lehetőségével élők arányának növekedése – Barnamezős beruházások megvalósíthatósága

	– Degradálódott területek további állapotromlása – Örökségvédelmi oltalom okozta fenntartási/felújítási nehézségek – Klímaváltozás miatt várható villámárvizek valószínűségének növekedése	
Stratégiai cél 3. identitás, kötődés, márkaépítés – participatív, a közösségekre építő városirányítás	– Csökkenő lakónépesség – Öregedő társadalom, fogyóban lévő aktív korosztály – A lakosság romló egészségi állapota – Országos átlagnál alacsonyabb születés-kori várható élettartam – Jelentős vagyoni különbségek a lakosságban – Kedvezőtlen foglalkoztatottsági mutatók – Alacsony kulturális kínálat – Szegregátumok	– Kulturális hagyományok – Gazdag történelmi örökség – Közeli magas szintű egészségügyi infrastruktúra (házi orvos, fogorvos, kórház, gyógyszerár) – Oktatási intézmények jelenléte a legkisebb korosztálytól gimnáziumig, felnőtt-képzés – Változatos sportolási lehetőségek
Stratégiai cél 4. EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS - hazai és nemzetközi kooperációkra is épülő új városi szerepvállalás	- kevés számú, s alacsony intenzitású település-kapcsolatok, - formalizált együttműködések tartalomhiányosságai,	- természeti, földrajzi, történelmi adottságok, - szakmai trendek kihasználhatósága, - meglévő szakmai és személyi feltételek, - együttműködési készség, - kölcsönös előnyök biztosíthatósága - külső forrásbevonási lehetőség,

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy azonosítsa azokat a kockázatokat, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztető kockázatokat az adott fejlesztések kapcsán kell meghatározni és kezelni.

Jelen fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint minden egyes kockázat esetében meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is. A kockázatok több szempont alapján csoportosíthatók:

- attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok;
- a stratégiaalkotás és - megvalósítás fázisait tekintve három kockázat típus különböztethető meg:
 - **tervezéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti; a kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra;
 - **megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetők;
 - **fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére;
- a kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek – felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy a stratégia megvalósíthatóságának milyen kockázatai vannak és a kockázat bekövetkezése esetén az egyes célok milyen módon érintettek.

7. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázata

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Hatás leírása	Kockázatkezelés módja
A jogszabályi, tervezési környezet változása	magas	jelentős	Változó Operatív Program tartalom, változó forrás és szervezeti keretek: A jogszabályok, tervezési keretek változása azt eredményezheti, hogy a tervezett fejlesztéseket, azok műszaki tartalmát, kivitelezhetőségét újra kell tárgyalni, szükség szerint módosítani kell az elkészült műszaki, pénzügyi, ütemezési stb. terveket. Ezek időigénye gátolhatja a határidőre teljesítést, illetve egyes fejlesztési elképzelések megvalósulását is akadályozhatja.	A vonatkozó jogszabályok, eljárásrendek, jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez, tervezési szabályozási környezetet meghatározó intézményekkel szoros együttműködés.
Hazai, illetve Európai Unió fejlesztési források elmaradása késése	alacsony / közepes	jelentős	A tervezett fejlesztésekhez nem sikerül pályázati forrásokat mozgósítani, így a fejlesztés megvalósítására nem áll rendelkezésre kellő forrás, a fejlesztés elmarad.	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés
Projekt előkészítés elhúzódása, hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	jelentős	Az adekvát források elérhetőségének időszakában a projektötlet előkészítettsége nem éri el a szükséges készültségi fokot (Tervek, engedélyek stb. nem állnak rendelkezésre), így a pályázat megghiúsul, a fejlesztés elmarad.	Az operatív programok, pályázati ütemezések folyamatos nyomon követése. Az előkészítéshez szükséges források allokálása és humánerőforrás biztosítása. Engedélyeztetésnél az ügyintézési időkereteinek figyelembevétele.
Sikertelen közbeszerzési eljárások	közepes	közepes	A sikertelenül lebonyolított közbeszerzési eljárások jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben, így problémát jelenthetnek a fejlesztéseket finanszírozó pályázati források lehívása során is.	A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről

Infláció, fejlesztési költségek emelkedése	közepes	közepes	A fejlesztések pontos költsége a tervezés jelen fázisában még nem ismert, csupán becsült költségek, melyek nem a részletes műszaki tartalom ismeretében kerültek meghatározásra. A betervezett költségek így jelentősen alulmúlhatják a megvalósításkor érvényes piaci árakat, mely a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethet.	Tartalék keret képzése, illetve körültekintő és alapos tervezés szükséges, mely részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, a várható inflációval tervező költségvetések készítését követeli meg.
Településközi koordináció elmaradása	alacsony	jelentős	A járási szerepkörön túlmutató településközi koordináció elengedhetetlen céljai eléréséhez. Ennek hiányában az egyes településeken tervezett fejlesztések egymás konkurenciájává válnak / elmaradnak/, nem a szükséges ütemben és formában valósulnak meg. Nem sikerül kiaknázni a közös fejlesztésekben rejlő előnyöket és lehetőségeket.	Szervezett és strukturált együttműködés kialakítása, fenntartása az érintett településekkel végig a partnerségi folyamat során.
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	A tervezett fejlesztések körültekintő előkészítéséhez és megvalósításához megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős csúszást eredményez, illetve a beruházások, projektek elmaradását is maga után vonhatja.	Mind a stratégiai, mind az operatív menedzsment kapacitások megerősítése szükséges.
Előre nem látható műszaki problémák	közepes	közepes	A megvalósítás során számos előre nem látható műszaki probléma merülhet fel, mely nem megfelelő előkészítettségéből, hibás kivitelezési munkákból illetve, előre nem látható pót / többletmunkákból adódhatnak, így a tervezett projektek jelentős csúszást szenvedhetnek.	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés, felkészülés a többletmunkára A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére.

A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	közepes	Amennyiben a településnek nem sikerül megvalósítania azt a törekvését, hogy kiaknázza a piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, kizárólag közszéfera fejlesztések valósulnak meg, elmaradnak a magánszéfera befektetései, ami az elvárt gazdasági növekedés gátja lehet.	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán
Lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	Amennyiben a lakosság és a helyi civil szervezetek nem elégedettek az egyes tervezett és megvalósuló fejlesztésekkel, nem érzik a fejlesztéseket magukénak, azok elfogadottsága nem lesz megfelelő, az helyi társadalmi problémák kialakulásához, megerősödéséhez járulhat hozzá.	Magas szintű partnerség biztosítása Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése
A létesítmények fenntartási költségei emelkedése	közepes	közepes	A beruházás típusú projektek fenntartásának költségeit Projektgazda nem tudja finanszírozni, a fejlesztés eredményeként létrejövő infrastruktúra, szolgáltatás stb. fenntarthatatlanná válik, a projekt hatásai elmaradnak.	Költség-haszon elemzés előzetes elvégzése Korszerű, hatékony technológiák alkalmazása
A revitalizált, vagy új zöldfelületek gyors degradációja	alacsony	alacsony	A zöldfelület fejlesztésére irányuló projektek fenntartásának költségeit Projektgazda nem tudja finanszírozni, a revitalizált vagy új zöldfelület degradálódik, a fejlesztés hatásai elmaradnak.	A városi klímát jól tűrő, őshonos növényfajok megfelelő időben történő betelepítése Fenntartási költségek biztosítása
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	A megvalósulást mérő indikátorvállalások nem, vagy nem az elvárt szinten teljesülnek.	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Szikszó városának fejlődését a beruházási tevékenységeken túlmenően a nem beruházási jellegű tevékenységek is nagymértékben előre vihetik. Ezek hozzájárulnak a város fenntarthatóságához, gazdasági prosperitásához. A legfontosabb nem beruházási jellegű intézkedések:

Vállalkozó ökoszisztéma építése a gazdaságfejlesztés érdekében, a szektor szereplői közötti együttműködés és párbeszéd ösztönzésével történik. Az Önkormányzat kezdeményezi egy Gazdaságfejlesztési Klaszter létrehozását a Szikszón érdekelt vállalkozások részére az üzleti kapcsolatokat fejlesztő, lehetőségeket teremtő, önkormányzat által támogatott szolgáltatásokkal.

Az Önkormányzat *befektetésösztönző tevékenységét is erősíteni kívánja*, a városi tulajdonú SIXO Fejlesztési NKft. megbízásával, akinek tevékenysége kiterjed a nemzetközi és hazai nagybefektetőkkel, valamint a helyi gazdasági szereplőkkel való együttműködésének szervezésére, integrálására. Információs központi funkciót lát el a beszállítói lehetőségek, munkaerőigény és elérhetőség közvetítése érdekében. Üzleti Klubot működtet, mely koordinálja a *SIXO termékmárka és a helyi termékprogram kialakítását*.

A Gazdaságfejlesztési Klaszteren belül *egy turisztikai fórum létrehozását és működtetését* kívánja az Önkormányzat megvalósítani a 2022-27-es ciklus során. Szikszó eddigi befelé forduló jellegén változtatva, egy környezetére nyitott, vendégeket, látogatókat váró városként kívánja magát pozicionálni. A szükséges beruházások és szolgáltatásfejlesztés mellett az idegenforgalomban érdekelt szereplők összefogása, a turisztikai ökoszisztéma építése a város kiemelt célja. A Gazdaságfejlesztési Klaszter keretében létrehozandó fórum jelenti az első lépést, mely a továbbiakban az igény szerint jelentkező intézményesülés irányába tud elmozdulni.

Az együttműködésbe nem csak a városi érintettek, hanem Szikszó túlnyúlóan, a járás, az Abaúj térség, illetve a környező nagyvárosok, Miskolc, Encs, Szerencs együttműködését is ösztönözni kívánja a város.

Szikszó Önkormányzatának célja, a modern participatív, hatásos és hatékony, smart elemekre is épülő városirányítási (szervezeti-működési) modell kialakítása. Ennek keretében átfogó programot dolgoz ki a digitális szolgáltatások kiépítése és bevezetése érdekében, melynek keretében adatbázisépítő, várostervezési, - monitoring és -működtetési modell és program kialakítására kerül sor a stabil, kiszámítható fejlődés feltételeinek megteremtése és fenntartása érdekében.

Az energiaellátást és a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó zöld átállás koncepciójának kialakítása csak széleskörű partnerség bevonásával lehetséges.

A zöld város elvének jelentőségét Szikszó városának célrendszere is mutatja, az horizontális célként jelenik meg a következő 10 éves időszak fejlesztései mindegyikében érvényesülve. A zöld átállás megvalósítása érdekében szükséges előzetes felmérések elvégzése, *klíma stratégia és/ vagy fenntartható energia akcióterv elkészítése*, a fenntarthatóságot szemléletformáló eszközökkel megvalósító soft beavatkozások kidolgozása és realizálása.

Egységes önkormányzati szemléletű energiagazdálkodási program kidolgozása, a megújuló energiaforrások alkalmazhatóságának vizsgálatával. Hatékony energiaközösségek koncepciójának, majd implementálásának a kidolgozása.

A sikeres, élhető és vonzó kisváros koncepciójának megteremtése érdekében a helyi identitás erősítése szervezett közösségépítéssel (SZIA-Szikszó-program, ehető város, versenyek, pályázatok, események) az Önkormányzat számára kiemelt feladatként jelentkezik. Ennek keretében programtervet kíván kidolgozni a város, ami keretként szolgál a társadalmi felelősségvállalás, bevonás, civil együttműködés számára. Jelenleg a Polgármester tanácsadó testületeként működik a Civil Tanács civil, egyházi, és prominens szakértői részvételével, mely kiváló alapot biztosít a helyi közösségfejlesztés további együttműködési kereteinek kialakításához. A Képviselő-Testület mellett működő Értéktár Bizottság a helyi értékek, kulturális örökség, hagyományok, történelmi emlékek feltárásáért felelős.

A helyi kötődést és közösségfejlesztést az Önkormányzat további eszközzel, egy *Civil alap felállításával kívánja erősíteni*, melyben a helyi, lokális ügyeket karitatív, sport, kultúra témakörben kívánja támogatni, események, programok megrendezését előtérbe helyezve.

A vonzó, élhető kisváros koncepció megvalósítása *érdekében jelentős városmarketing tevékenységet kíván az Önkormányzat folytatni, melyet a városhatárokon túlnyúlóan, az Abaúj térségre kiterjesztve kívánja felépíteni, elsősorban a SIXO média (TV, újság, közösségi média, applikáció) révén tartalomgenerálással, tájékoztató és interaktív kommunikációval, együttműködő városokkal tartalomcsere megvalósításával.*

A stabil és kiegyensúlyozott költségvetés fontos eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezet adópolitika. Szikszó a helyi adópolitika kialakítása során az alábbi szempontokat helyezi előtérbe:

- a lakosság és a vállalkozások teherbíró képességét,
- a megfelelő minőségi szolgáltatások garantálását, valamint
- a kiegyensúlyozott költségvetés megvalósítását.

A város területén a következő adónemek vannak érvényben:

- Helyi iparüzési adó
- Magánszemélyek kommunális adója (0 Ft)
- Talajterhelési díj
- Településsadó
- építményadó nem lakás célú szolgáló építményekre.

A város területén a következő pályázati alapok vannak érvényben:

- Sport és Kulturális Bizottság sporttámogatása és ösztöndíjprogramja
- Betelepülést támogató alap a Szikszón házat építő, vásárló letelepülők számára
- Szikszó-jegy – nyugdíjasoknak éves támogatás
- Természet és Állatvédő Alapítvány

Az Önkormányzat befektetésösztönzési tevékenysége keretében támogatást biztosít az 1 mrd Ft értéket meghaladó nagyberuházók és új betelepülő vállalkozások számára, több évre szóló 40 illetve 20%-os kedvezményekkel. Az új fejlesztési, pl. turisztikai vállalkozások létrehozásának, e területen történő befektetések megvalósításának ösztönzésére, külön, a kis- és középvállalkozásokat segítő kedvezményi rendszer kerül kialakításra.

Kapcsolódó Önkormányzati rendeletek:

1/2022. számú rendelet: helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló rendelet módosítása (egységes szerkezete)

11/2021.(VI.14.) Letelepedési rendelet egységes szerkezetben

18/2021.(IX.2.) Talajterhelési rendelet egységes szerkezetben

19/2021.(IX.2.) Hulladékgazdálkodási rendelet egységes szerkezetben

7.2. Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának egyik kulcs kérdése a megfelelő végrehajtási intézményrendszer, humán kapacitás biztosítása. Ennek érdekében szükséges, hogy az Önkormányzaton belül legyen nevesített felelőse a stratégia végrehajtásának, aki megfelelő kompetenciákkal bír, és döntéselőkészítő javaslatokat tud a Polgármester és a Képviselő-testület elé terjeszteni. Aktuálisan ezt a feladatot az alpolgármester látja el. Nevesíteni szükséges továbbá, hogy mely önkormányzati bizottságok bírnak felelősséggel a stratégia végrehajtásában.

A képviselő-testület feladatainak eredményesebb ellátása érdekében 3 állandó bizottságot működtet:

- Oktatási, Kulturális, Sport és Szociális Bizottság
- Pénzügyi, Gazdasági és Városfejlesztési Bizottság
- Városüzemeltetési Bizottság

A képviselő-testület munkáját segíti a bizottságokon kívül úgynevezett tanácsadó testület (Civil Tanács) is közreműködik.

A polgármesteri hivatal Hatósági és Szociális Iroda, Gazdasági Iroda, Városüzemeltetési és Műszaki Irodára tagolódik, az irodavezetők közvetlenül a jegyzőhöz tartoznak.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia végrehajtásának működtetésében a bizottságok és a polgármesteri hivatal szervezeti egységei mellett A SIXO Tender és a SIXO Városfejlesztési Nonprofit Kft—ék közreműködnek.

Az ITS megvalósításában szerepet játszanak a város intézményei, a Városi Szabadidőközpont és Könyvtár, valamint a köznevelési (Bölcsőde-Óvoda, Szociális Ellátó és Egészségügyi Központ)

A fenntartható városfejlesztésnek alapvető eleme a különböző érdekelt felek bevonása helyi, térségi szinten. A fenntartható városfejlesztési stratégiák integrált helyi alapú megközelítéssel rendelkeznek, ami az érdekelt felek széles körére terjed ki (intézmények, kutatási és oktatási intézmények, civil szervezetek, magánszektor).

A stratégia előkészítő, tervezési szakaszában az érdekelt felek bevonásának rugalmas jellege valósult meg, többnyire eseti mechanizmusokkal, panelek és munkaértekezletek révén. A partnerség hozzáadott értéke azonban a teljes stratégiai ciklus mentén érvényesül, így szükséges annak fenntartása a végrehajtás időszakában is.

A monitoring folyamathoz kapcsolódó partnerségi fórum fenntartása tervezett, mely legalább évente, de szükség esetén gyakrabban ülésezik, megvitatja az integrált településfejlesztési stratégia végrehajtásának állását, részt vesz a projektek azonosításában, és tartalmi kialakításában, és visszacsatolást kap a megvalósult fejlesztésekről, azok hatásairól, és a mért indikátorokról.

Ez a mechanizmus javítja a stratégia minőségét, valamint erősíti és szélesíti azt a kört, amelyben az érdekelt felek magukénak érzik az ITS-t. Az érdekelt felek körének optimális összetétele várhatóan

változik az idők során, ezért az érintettek körének felülvizsgálata, igény szerinti kibővítése folyamatos feladat.

Az érdekelt felek elkötelezettségének elősegítése

- a társadalom valamennyi rétegének bevonása,
- a magánszektor, így különösen az ingatlanfejlesztők, várostervezők, intézményi befektetők, a pénzügyi szektor, valamint a szabályozók, a tudományos körök, a nem profitorientált szervezetek és a civil társadalom bevonását szolgáló innovatív mechanizmusok kihasználása
- eredményorientált elkötelezettség támogatása a döntéshozatali eljárás és az érdekelt felek hozzájárulási felhasználásának egyértelművé tételével, megfelelő erőforrások biztosításával, információ-megosztással

Partnerség a civil szervezetekkel

A városban működő mintegy 35 civil szervezet tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A civil szektornak nyílik leginkább lehetősége arra, hogy az ún. „soft” projektek megvalósításával a humán erőforrásokat fejlesszék, a társadalmi kohéziót erősítő beavatkozásokat hajtsanak végre.

SZIA-SZIKSZÓ mozgalom létrehozása

A SZIA-program egy egyedi kezdeményezés, mozgalom, annak érdekében, hogy minél komfortosabban, nyitottabban, együttműködően, közös élményeket szerezve, egymást is támogatva, a várost szépítve, építve éljünk Szikszón. A SZIA név, a „SZikszón Itthon Aktívan” szlogenből született, mely jól kifejezi a „program lazaságát”, formálhatóságát, célját. A SZIA-programmal nem titkolt cél, hogy új közösségek jöjjenek létre, a régi, ismertségek, barátságok megerősödjenek és újak alakuljanak ki, együtt programokat szervezzenek, új tervek valósítsanak meg, mindezzel erősítve a városhoz való kötődést, a kölcsönös tenni akarást, a lokálpatriotizmust, azaz „erőt adni Szikszónak”.

Már jó két éve mondjuk, hogy „Szikszó erőt ad”. Már megszoktuk, automatikusan használjuk kiadványainkon, hivatalos, vagy éppen közösségi média megjelenésekben, s egyre gyakrabban hallani különböző helyzetekben „összekacsintó” biztatásként barátaink, ismerőseink felé, „semmi gond, tudod, Szikszó erőt ad”. Talán egyre többen bíznak benne, hogy fejlődő városunk, Szikszó tényleg erőt tud majd adni jelenlegi és jövőbeni, vagy éppen visszatérő egykori polgárainak, a családoknak, a vállalkozói és civil szervezeteinek, az érkező befektetőknek, a turistáknak, a vendégeknek. A város maga szikszóiak. Ha ismerjük, ha tiszteljük egymást, ha képesek vagyunk egymással beszélni, közösen cselekedni, ha a városban is, a városért is felelősen gondolkodunk, hozzáadunk és számonkérünk, akkor a város tényleg erős lesz. Szikszó városának az erőt, mi szikszóiak, s a barátaink, a szövetségeseink, a támogatóink, együtt adjuk, a SZIA-programmal ezt szeretnénk „erősíteni”.

SZIA-közösségek alakulnak a „szomszédsággal”, ismerősökkel, barátokkal, családjaikkal – elsősorban (de nem kizárólagosan) az utcából, a szomszédos utcákból, városrészből, 15-től akár 100 fős társaságot, egytől akár százéves korig életkorúakat - s közösségnek egy „szikszói történelméhez, városrészéhez kötődő nevet” adva (Szikszolin, Békés-Kiskassa, Belvárosi összefogás, Tettre kész újtelepesek, Barátrét barátok,) A program közösen és önállóan formálva működik majd. Néhány kiinduló kezdeményezés:

- Az első SZIA-közösség napon mindenki megkapja a szervezőktől, a város vezetőitől a mozgalom pólóingjét, s egy laza beszélgetés keretében a közösség megvitatja, meghatározza a közvetlen lakókörnyezet leginkább megoldandó városfejlesztési, ún. kisprojekt feladatait.

- Megrendezzük Szikszó város első hivatalos futóversenyét.
- A városnapon megoldódik a „szikszói Thököly-rejtélyt”, mely a fejdelem 1683-ban a híres, győztes csatát követően, a nyári családi, szikszói tartózkodásához, „további erőgyűjtéséhez” kötődik.
- Környezetvédelmi, városképvédelmi, várostisztasági SZIA-napot lesznek – előkészítve közösen az „ehető-város” fejlesztési programot.
- A közös alkotás örömeért, a SZIA-közösségek ötlettervei alapján, közösen festjük újra a belváros egy nagy, megújítandó falfelületét.
- Közös vendégfogadást szervezünk.

Az év közös SZIA-napjain, rendezvényein, avagy a SZIA-közösség önálló, saját kezdeményezésein az „aktivitásokat” a logónk madár-szimbólumával díszített „tallérokka” mérjük. A legaktívabb közösségek elismerésben, ajándékokban részesülnek, s az első találkozón meghatározott legfontosabb „kisprojekt feladat” megvalósítása „során kívül” beépül a következő év önkormányzati költségvetésébe. További részletek folyamatosan a honlapon és a város hivatalos facebook oldalán olvashatók.

Partnerség a helyi gazdaság szereplőivel

Szikszó Város Önkormányzatának a gazdaság fejlesztésére vonatkozó beavatkozásai hozzájárulnak a kedvezőbb gazdasági környezet kialakulásához, a város tökevonzó képességének javulásához, de a gazdasági szereplők helyzetbe hozását is célzó beavatkozások önmagukban nem hoznak gyökeres változást a térség jövedelemtermelő potenciáljában és nem jelentenek megoldást a foglalkoztatottság körében meglévő problémáikra. Az Önkormányzat további feladata tehát e tekintetben a gazdasági szereplők bevonása a fejlesztési elképzelések megvalósításába, és feladata, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel segítse a kkv szektor tervezett fejlesztéseinek megvalósulását. Ennek keretét a létrehozandó Gazdaságfejlesztési Klaszter jelenti a Szikszón érdekelt vállalkozások részére. Az Önkormányzat befektetés ösztönző tevékenysége során a SIXO Fejlesztési NKft. jár el, szervezi a nemzetközi és hazai nagybefektetőkkel, valamint a helyi gazdasági szereplőkkel való együttműködéseket.

A rendszeresen megrendezésre kerülő városi rendezvények lehetőséget jelentenek Szikszó turisztikai szerepének erősítésére, emellett segítik a helyi kézművesek, kistermelők termékeinek bemutatását, piacra jutását; a város imázsának javítását, a helyi lakosság kötődést, identitástudatuk erősítését.

Ilyen hagyományos, jelentősebb rendezvények a városban:

- hivatalos állami ünnepeken történő megemlékezések,
- Szüreti Fesztivál 1000-2000 fő
- Majális, Juniális közösségi rendezvények
- Adventi város 4 alkalommal, 1000 fő
- Koncertek
- a város-napja, október 8-i rendezvények, kitüntetések átadó ünnepség,

Fontos, hogy a városban a tervezett és megvalósuló fejlesztések minél szélesebb körben ismertek legyenek, hiszen csak így biztosítható akár a lakosság, akár a befektetők, vállalkozások részéről az elfogadottság. Szikszó városa jelenleg dolgozik a város desztinációként való pozicionálásán, tematikusan felépített turisztikai kínálatán, 2023-ra már tízezres nagyságrendű vendégforgalommal számolva. a Rendezvények struktúráját is ehhez a célhoz igazítja az Önkormányzat.

7.3. A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Az „Együttműködő város” stratégiai irány, program feladata, hogy a nagyvárosi agglomeráció peremén való elhelyezkedés árnyékából, a jelenleg csekély társadalmi-gazdasági hasznosulású kapcsolati tőke építésével járuljon hozzá a város márkaértékéhez, növelve egyediséget, ismertséget, elismertséget. Jellemző együttműködési terek, feladatok:

1. aktívabb szerepvállalás, kezdeményezések a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségében (TÖOSZ), a megyei küldötti státusz, szakmai kapcsolat révén,
2. a Kisvárosok Szövetségében szakmai kezdeményező szerep vállalása a fejlesztési, marketingstratégiai kérdésekben, („kisvárosi marketing találkozó” szervezése),
3. a 2021-ben a csiráját elvető Miskolc-Szerencs-Szikszo-Encs térségi (középiskola) városi együttműködési kezdeményezésnek olyan irányokat adni, melyben a földrajzi középponti elhelyezkedésünk előnyt jelent (pl. diák és sportversenyek)
4. Abaúji Településszövetség létrehozásának kezdeményezése, szikszói székhelyű megalapítása és programjának kidolgozása, elsősorban a turizmus-fejlesztés, s a kapcsolódó szak-területeken való együttműködés érdekében, az „Abaúj-márka” újra-teremtése, mely jelentős mértékben tudja növelni nemcsak Szikszó, de a többi település ezirányú lehetőségeit, fejlődési potenciálját.
5. Továbbra is stratégiai cél a Rákóczi Leader Akciócsoport fenntartása, annak minden eddigi nehézsége ellenére.
6. Szikszó országos és nemzetközi partnervárosi hálózatának bővítése, tudatos együttműködési formák kialakítása a lakosság, különösen a fiatalok, az utazni vágyók, a vállalkozások és a civil, kulturális közösségek együttműködéséből eredő előnyök, élmények növelése érdekében.
7. Nemzetközi és hazai aktív partnervárosi kapcsolatok - szerepvállalás kisvárosi hálózati kooperációkban.

Szikszó városa Szikszó járás központja. A járási hivatalok elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyeket intézik.

A város hagyományos szoros kapcsolat fűzi a járási településekkel is: Szikszó, Abaújlak, Abaújszolnok, Alsóvadász, Aszaló, Felsővadász, Gadna, Gagybátor, Gagyvendégi, Halmaj, Hernádkércs, Homrogd, Kázmárk, Kiskinizs, Kupa, Léh, Monaj, Nagykinizs, Nyésta, Pamlény, Rásonysápberencs, Selyeb, Szászfá, Szentistvánbaksa.

Szikszó városában működő járási, vagy azt meghaladó ellátási körzettel rendelkező intézményei:

- Szikszói Szakképző Iskola és Szakgimnázium,
- ABAKUSZ Szakközép-iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
- Szent Márton Katolikus Gimnázium és Általános Iskola
- Szikszói Kistérségi Többcélú Társulás
- Sajó-Bodva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás
- Szikszói Járás Bíróság, Járási Ügyészség
- Szikszói Járási Hivatal

Szikszói Kistérségi Többcélú Társulás által működtetett Szikszói Szociális Szolgáltatási Központ

A Társulásban résztvevő önkormányzatok az alábbi feladatok közös ellátását vállalják:

- egészségügyi ellátás /kistérségi központi orvosi ügyelet/ (Pamlény és Szászfő községek kivételével),
- szociális:
 - házi segítségnyújtás (Halmaj, Kiskinizs, Kázmárk, Léh, Rásonysápberencs községek kivételével),
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - család-és gyermekjóléti szolgáltatások (Felsődobsza, Halmaj, Kiskinizs, Kázmárk, Léh, Rásonysápberencs községek kivételével),
 - család-és gyermekjóléti központ (Felsődobsza község kivételével)
 - Biztos Kezdet Ház
 - Gyerekesély Iroda

7.4. A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Szikszó Város Önkormányzata elkészítette társadalmazásához kapcsolódó egyeztetési tervet, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabállyal.

A partnerség megvalósításának fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak. A partnerségi együttműködés folyamata az integrált területfejlesztési terv tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

- A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör
 - államigazgatási szervek
 - önkormányzatok
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek, melyek elsősorban a város közintézményeit, hatósági szerveit és a legjelentősebb közösségi szerveződések foglaltja magában
- Lakossági szint- Civil Tanács, városfejlesztési esték fórumai, online lakossági kérdőívek, SZIA-SZIKSZÓ város- és közösségfejlesztő program,

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör: a dokumentumok tervezete kiküldésre került a jogszabályilag előírt szervezetek számára. A szakmai egyeztetések a gazdaságfejlesztési, illetve a humán fejlesztési munkacsoport tagjainak részvételével megszervezett fórumok keretében zajlottak le.

Az Önkormányzat 6 alkalommal, Városfejlesztési esték címmel egyeztetés sorozatot tartott 2021. május – július folyamán, melyen a városfejlesztés témakörét hat részre bontva járták körül, ezáltal lehetőséget biztosítva a szakmai és lakossági szereplőknek a véleménynyilvánításra és egyeztetési folyamatba való bekapcsolódásra.

A városfejlesztési esték keretében sor került a helyzetelemzés főbb megállapításainak megvitatására és a településfejlesztés fő irányainak kijelölésére, az ITS fő elemeinek egyeztetésére, a fejlesztési célok, prioritások, beavatkozások lehetséges területeinek azonosítására.

Lakossági szint: online lakossági kérdőív 2021. szeptember, október hónapján a település honlapján és facebook oldalán volt elérhető, melyre összesen 152 beküldött kérdőív érkezett. A kérdőív eredménye a megalapozó tanulmányban kerültek beépítésre.

Az egyeztetéseken részt vettek a város nagyobb foglalkoztatói is, amelyekkel az önkormányzat együttműködése folyamatos és stabil alapokon nyugszik. Így összhangba hozhatók a piaci szereplők, illetve az önkormányzat által megvalósítandó fejlesztési elképzelések, amelyek szinergikus hatásai hozzájárulnak a város fejlődéséhez.

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jeleneti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető Szikszó Város Önkormányzatánál.

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján elérhetőek.

7.5. Monitoring rendszer kialakítása

Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása A monitoring alapvető pillére az integrált településfejlesztési stratégia tervezésének és megvalósításának, mely elősegíti a stratégiák eredményességét.

Az integrált településfejlesztési stratégia nyomon követése a következő előnyökkel jár:

- Az önkormányzat számára információkat biztosít a stratégia megvalósulásának előrehaladásáról, ami lehetőséget ad a problémák gyors azonosítására, és szükség esetén a stratégiai prioritásokhoz történő visszatérésre. Ebben az értelemben a nyomon követési rendszerek „korai riasztási rendszerek”.
- Az ITS stratégiai célrendszerének megvalósulását a hozzárendelt indikátorok, azok folyamatos adatgyűjtése, mérése és az értékek nyomon követése biztosítja. Ezek szolgáltatják a stratégia értékeléséhez szükséges adatokat. Az integrált településfejlesztési stratégia értékelésének elvégzéséhez az érdekelt feleknek információra van szüksége a stratégia eredményességéről, melyet a monitoring rendszer tud biztosítani.
- A nyomon követés rendszere erősíti az átláthatóságot és a legitimációt. A monitoring rendszerek egyértelművé teszik és kommunikálják a fenntartható városfejlesztés eredményei indoklását az érdekelt felek felé. A széleskörű partnerség és participáció biztosítása, a különböző érintett intézmények, szervezetek, gazdasági szereplők és a lakosság bevonása a nyomon követési eljárások tervezésébe és végrehajtásába javítja a tudatosságot és növeli a helyi közösségek elköteleződését a fenntartható városfejlesztés irányában.

A monitoring rendszer felépítése:

A beavatkozási logika jelenik meg az ITS stratégiai célrendszerében, ahol az egyes stratégiai célok és részcélok az adott területen elérendő eredményeket elvárását határozzák meg. A stratégiai célokat a felmerülő igény, a helyzetértékelés és kockázatok, valamint lehetőségek értékelése alapján határozta meg az Önkormányzat. A stratégiai célok megvalósulásának mérését a hozzárendelt indikátorok

biztosítják. A stratégiai célok megvalósulásának eszköze a cselekvési terv, mindazok a beavatkozások, beruházások, projektek, melyek biztosítják az eredményeket. A cselekvési terv megvalósításához szükségesek a megfelelő források, finanszírozási eszközök, ugyanakkor a célokat az igények határozzák meg és nem a rendelkezésre álló források, ezáltal biztosítható az integrált városi fejlesztések eredményessége.

A monitoring folyamatra helyezett nagyobb hangsúly hozzájárul az eredményesség elvárásához, vagyis ahhoz, hogy a tervezett beavatkozások meg hozzák-e az elvárt eredményt és kellőképpen hozzájárulnak-e a célok megvalósulásához, vagy módosítani szükséges a beavatkozásokon és intézkedéseken annak érdekében, hogy a város eljusson a kitűzött célállapothoz.

A rendszeres, időről időre megvalósuló monitoring folyamat megalapozott, adatokkal alátámasztott információkat biztosít, és megfelelő döntés előkészítő eszköz a döntéshozók számára. Támogatja a kontroll funkciót és az erőforrások koordinációját, felfedi a trendeket a város számára fontos szakpolitikai területeken, és lehetővé teszi az intézkedések objektív előkészítését. A város szakpolitikai területeire nagyobb rálátást biztosít, rámutat az egyes területek közötti összefüggésekre, és lehetőséget nyújt a különböző érintettek közötti intézményes együttműködés kialakítására.

A megfelelő minőség biztosítása érdekében a mutatóknak meg kell felelniük bizonyos feltételeknek.

- relevánsak, azaz szorosan kapcsolódnak az elérendő célkitűzésekhez
- elfogadottak az az érdekelt felek által, meg kell határozni a mutató szerepét és feladatait
- hiteles a nem szakértők számára, egyértelmű és könnyen értelmezhető, a mutatónak a lehető legegyszerűbbnek és legátfogóbbnak kell lennie
- könnyen nyomon követhető, az adatgyűjtés alacsony költségigényű
- nehezen manipulálható.

A kimeneti mutatók jellemzően a szakpolitikai beavatkozások alapján ráfordított erőforrások eredményét írják le (például pénzben, időben, ráfordításban kifejezve). Ezek a stratégia megvalósulásának közvetlen kimeneteit mérik. A kimeneti mutatók elsősorban az egyes projektekhez, beruházásokhoz kapcsolódnak, azok kimeneti eredményeit mérik és csatolják vissza az ITS monitoring folyamatába.

Az eredménymutatók olyan mutatók, amelyek az eredmény egy olyan adott vonatkozását írják le, amely mérhető. Az eredménymutatókhoz szükség van egy kiindulási értékre, valamint egy célértékre, amely a megcélzott eredményre vonatkozik. Bizonyos eredmények nem azonnal láthatók, azok a megvalósuló beruházások eredményeinek összeadódásából fakadnak.

A monitoring folyamat rendszeres visszacsatolást nyújt a megvalósítás során, és egyúttal inputot biztosít a stratégia aktualizálása, következő tervezése során. A monitoring rendszer alkalmas az időközi visszacsatolásra, azaz megállapítható a stratégiában kitűzött célok elérhetősége, illetve megfelelő korrekciók kezdeményezhetők.

A monitoring rendszer segítségével:

- megállapítható a város jövőképe és céljai,
- vizsgálhatók a kockázatok,
- számszerűsíthetők az eredmények,

- mérhető a teljesítések,
- megállapítható a kitűzött célok elérésének realitása,
- kiértékelhetők az elért eredmények és az oda vezető út.

Adatforrások, adatgyűjtés folyamata:

Az adatok minden esetben hitelesített adatforrásból származnak, akár saját önkormányzati adatgyűjtésről, akár külső forrásból bevont adatokról van szó. A monitoring rendszer kialakítása során minden egyes adat esetén azonosítjuk az adatforrást, és annak rendszeres rendelkezésre állását, külső adatforrás esetén egyeztetünk a forrásgazdával, hogy az adott adat rendszeresen, minden évben azonos módszertan szerint szolgáltatható legyen.

Az adatok hitelességével összefüggő kiemelt szempont, hogy az évek során az adott adatok azonos tartalommal és módszertannal kerüljenek meghatározásra, biztosítva azok összehasonlíthatóságát, összemérhetőségét. A gyűjtött és felhasznált adatok során az Önkormányzat figyelemmel van az adatvédelmi szabályokra. A személyi szintről származó adatok esetében gondoskodik a begyűjtött adatok felhasználása előtt azok anonimizálásáról. Adatmenedzsment keretében meghatározó szempont az adatvédelmi szabályok betartása, a biztonságos adattárolás, és az adatbázishoz való jogosultságok kiosztásának körültekintő meghatározása.

Az adatbázis meghatározott időközönként aktualizálásra kerül friss adatokkal (ez lehet folyamatos frissülés is az adatok gyűjtési módszerének függvényében). Ezt rögzítjük minden mutató esetében, függetlenül attól, hogy saját adatgyűjtés vagy adatszolgáltatásból származik a mutató aktuális értéke.

Értékelések

A rendszerezetten felépített monitoring rendszerre támaszkodva lehetővé válik az elért eredmények kiértékelése, és a visszacsatolás a döntéshozók számára. Újabb tervezési ciklus indításakor az adatok célzott értékelése nagymértékben meg tudja könnyíteni a város koncepció- és stratégiaalkotási feladatait, mivel sok olyan adatra is tud támaszkodni általa a helyzetértékelésben, amelyhez esetlegesen nemzeti szintű adatszolgáltatóktól nem férne hozzá, mivel mérésre sem kerülnek ilyen mutatók.

Sziksó város monitoring rendszere:

- A monitoring rendszer működtetéséért az alpolgármester felelős, munkáját a városmarketing referens feladatköre segíti.
- Az integrált településfejlesztési stratégia célrendszeréhez rendelt indikátorokat megalapozó adatokat évente begyűjti, és összeveti a meghatározott célértékkel. Értékeli, hogy időarányosan a teljesítés megfelelő-e.
- A célrendszer indikátorok mellett az ITS megvalósításának nyomon követése érdekében legalább évente státuszt készít arról, hogy a tervezett beavatkozások ütemezésnek megfelelően haladnak-e, a megvalósult beavatkozások milyen kimeneti eredménnyel járnak.
- Ha problémát lát a projektek előrehaladásában, illetve a célrendszerhez rendelt indikátorok időarányos teljesülésében, arról jelentést készít és előterjeszti. Amennyiben indokolt, intézkedési javaslatokat fogalmaz meg.
- Az ITS megvalósulásának előrehaladásáról, beleértve az indikátorértékek éves mérését és a projekt státuszok vizsgálatát - szóló jelentést évente tájékoztatásul benyújtja a Képviselő testület elé.

A 2022-27/30. ciklusban Szikszó város célrendszeréhez rendelt indikátorok:

Indikátorok:

Szsz.	Eredmény indikátor	Célérték
ÁTFOGÓ CÉL (ÁC): SZIKSZÓN ÉLŐK KISVÁROSI JÓLÉTE – JÓ LAKÓHELYET CSINÁLNI		
1.	A város lakosságának elégedettsége (kutatás alapján)	mutatók
2.	„Élhető város” értéke kutatás alapján (Mercer)	mutatók
KIEMELT STRATÉGIAI CÉL (KC): MEGTARTÓ-NÖVEKVŐ VÁROS – SZIKSZÓ LAKÓNÉPESSÉGÉNEK NÖVEDELÉSE		
1.	A város lakosságszámának, állandó lakónépessége számának változása	fő
2.	Az el és bevándorlási folyamatok pozitív változása, összetétele	fő, mutatók
STRATÉGIAI CÉL 1 (SC1): PROSPERÁLÓ VÁROS PROGRAM - A HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS, ÚJ GAZDASÁGI, SZOLGÁLTATÁSI, TURISZTIKAI IRÁNYOK LÉTREHOZÁSA – A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOKRA SÚLYOZÓ GAZDASÁGI KLASZTER, A SZEREPLŐK EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZERÉVEL		
1.	Létrejövő új munkahelyek száma	fő
2.	Vállalkozások számának és összetételének változása	db, arányok
3.	Iparűzési adóbevétel növekedése	millió forint
SR1.1. Vállalkozásfejlesztés és versenyképesség erősítése helyi gazdasági együttműködések révén, vállalkozói ökoszisztémák erősítése		
1.	Gazdasági klaszter munkájába bekapcsolódó vállalkozások száma	db.
2.	Közös kezdeményezések száma	db.
SR1.1.2 Iparterületfejlesztés és befektetésösztönzés		
1.	Betelepülő vállalkozások száma	db.
2.	Befektetett összeg mértéke	millió forint
3.	Létrejött vállalkozást szolgáló építmények (csarnok, iroda stb.)	nm
SR1.3 Helyi gazdasági igényekre reagáló humán potenciál fejlesztése		
1.	Megvalósult célzott képzések	db.
2.	Humán erőforrás minősítési, képzettségi fejlődése	mutatók
3.	Vállalkozásoknál elhelyezkedő fiatal, képzett munkavállalók száma	fő
SR1.4 Szikszó adottságaira építő kulturális, kreatív, aktív, életmód, s bor turizmus fejlesztése		

1.	Turizmusfejlesztési stratégia elkészítése	db.
2.	Létrejevő turisztikai attrakciók, termékek száma	db.
3.	Turisztikai vállalkozások száma	db.
4.	Turisztikai bevételek növekedése	millió forint
5.	Turista és vendégéjszaka szám növekedés	fő / db.
STRATÉGIAI CÉL 2. (SC2): JÓL MŰKÖDŐ – JÓL HASZNÁLHATÓ VÁROS – ÚJ VÁROSFUNKCIÓK, INFRASTRUKTURÁLIS, A VÁROSKÉPI, ZÖLDTERÜLETI FEJLESZTÉSEK		
1.	Lakossági elégedettség változása, kutatás alapján	mutatók
SR2.1. A városban történő letelepedést ösztönző és magas életminőséget támogató lakóterületfejlesztés		
1.	Kialakított területek nagysága, ingatlanok száma	nm, db.
2.	A program fejlesztési és támogatási kiadásai	millió forint
SR2.2. A város kék- és zöldfelületi rendszerének fejlesztése a vonzó és élhető települési környezet biztosítása érdekében		
1.	A város zöldfelülete nagyságának változása	nm.
2.	Közterek, parkok kialakítása	db./nm.
SR2.3. Fenntartható közlekedésfejlesztés, a város és térségi mobilitás fejlesztése		
1.	Közlekedésfejlesztési projektek és ráfordítások	db./millió forint
2.	Kerékpárút építése	m
3.	Felújításra kerülő út, járda, árok infrastruktúra	m
SR2.4 Vonzó, kisvárosi közszolgáltatások, illetve humán infrastruktúra fejlesztése		
1.	Új, kapacitásbővített, korszerűsített szolgáltatások száma	db
STRATÉGIAI CÉL 3. (SC3.): IDENTITÁS, KÖTŐDÉS, LOKÁLPATRIOTIZMUS, MÁRKAÉPÍTÉS – PARTICIPATÍV, A KÖZÖSSÉGEKRE ÉPÍTŐ VÁROSIRÁNYÍTÁS		
1.	Identitás-lojalitásmutató és városmárkaérték javulása, kutatás alapján	mutatók
SR3.1. Kulturális sokszínűség fenntartása, tradíciókra alapozott helyi identitás erősítése		
1.	Kulturális értékek, hagyományok megtartása, értéktár alapján	db.
2.	Kulturális hagyományok teremtése, rendezvények száma	db.

SR3.2. Aktív városmarketing és kommunikáció a slow kisvárosi modell megvalósítása érdekében		
1.	Városmarketing stratégia és program készítése	db.
2.	Városmarketing szervezet, média és eszközrendszer kialakítása	db.
3.	Városmarketing kiadások mértéke	millió forint
SR3.3. Közösségi kezdeményezések és társadalmi együttműködés erősítése		
1.	Civil szervezetek száma	db.
2.	SZIA-SZIKSZÓ közösségeinek és tagjainak száma	db./fő
3.	Közösségépítő kezdeményezések, események száma	db.
STRATÉGIAI CÉL 4 (SC4): EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROS PROGRAM - HAZAI ÉS NEMZETKÖZI KOOPERÁCIÓKRA IS ÉPÜLŐ ÚJ VÁROSI SZEREPVÁLLALÁS		
1.	A város hazai és nemzetközi ismertségének, beágyazottságának növekedése – kutatások alapján	mutatók
SR4.1. Szikszó járási szerepkörének kiterjesztése		
1.	Integrált, közös együttműködések, kezdeményezések, programok száma	db.
SR4.2. Az Abaúj térségi együttműködés újjászervezése, turisztikai fejlesztése		
1.	Abaúji együttműködés szervezeti kereteinek (Településszövetség) kialakulása	db.
2.	Abaúj márkaépítő, s turisztikai együttműködő program kialakítása	db.
3.	Integrált, közös együttműködések, kezdeményezések, programok száma	db.
SR4.3. Szikszó partnervárosi hálózatának bővítése, erősítése		
1.	Városszintű szakmai együttműködési megállapodások, szervezeti tagságok száma	db.
2.	Hazai és nemzetközi partnervárosi kapcsolatok száma	db.
3.	Integrált, közös együttműködések, kezdeményezések, programok száma	db.

x. táblázat: Akcióterületi beavatkozások kimeneti indikátorai

Ssz.	Beavatkozás	Output indikátor	Célérték
1. Belvárosi akcióterület			
1.	Belváros - turisztikai funkció kiépítése - Megyeháza – helytörténeti és/vagy humor múzeum, bemutatóhelyek, attrakciók, látványtorony,	megépített új, funkciók száma, nagysága	db./nm
2.	Belváros kereskedelmi-szolgáltatási funkció-megújítás, városképi épület és környezet-rehabilitációs program	megújult épületek, homlokzatok száma	db
3.	Bethánia-park – „növény és virágkert” – látogatható botanikai, gyógynövény park	kialakított zöldfelület nagysága	nm
4.	Közösségi terek, kertek, találkozási pontok, miniparkok, zöldfelületek kialakítása a virágosítási és „ehető város” program keretében 10 helyszínen	kialakított zöldfelület nagysága	nm
5.	Szociális ellátórendszer fejlesztése az időskorúak, a fogyatékkal élők, a szegénységtől szenvedők, a nehéz helyzetbe került lakosok érdekében	megújult szociális szolgáltatások száma	db
6.	Patak-rendezés –a belvárosi rész-szakasz új funkciójú hasznosítás (sport, városkép, rekreációs-pihenőpark)	patakrendezéssel érintett szakasz hossza	m
7.	Parkolási lehetőségek bővítése, forgalom-racionalizás	kialakított parkolóhelyek száma	db
2. Keleti – városrész - Kreatív - városi rekreációs, sport- pihenő és turisztikai park			
1.	Szabadidőközpontot, uszodát bővítő szabadtéri medencék, strand és wellness-szolgáltatások fejlesztése	megújított, vagy újonnan kialakított pihenő funkciók száma	db
2.	Életmód-Hotel építése – minimum 25 szobás, működésében a fürdőhöz is kapcsolódó, rekreációs szolgáltatásokkal,	megépített életmódhotel nagysága	nm
3.	Sport-komplexum – labdarúgópálya, lelátóval és hozzá kapcsolódó kiegészítő sport-infrastruktúra fejlesztése	fejlesztett sport infrastruktúra nagysága	nm
4.	Városi sétány, pihenőpark, városi tó kialakítása – kapcsolódó (játék, sport infrastruktúrával)	megújított zöldfelület nagysága	nm
5.	Aréna – kulturális-, sport/e-sport és konferencia rendezvények részére mintegy 1000 fős rendezvény-központ,	fejlesztett kulturális/ sport helyszín nagysága	nm

6.	Szabadtéri színpad, „rendezvény-piac és vásártér” kialakítása	fejlesztett szabadtéri rendezvényhelyszín nagysága	nm
3.Pincefalu akcióterület			
1.	Lakófunkció szabályozási eszközökkel történő korlátozása	jogtalan lakhatási funkció visszaszorítása	db ingatlan
2.	Ingatlanmenedzsment – pincevásárlás és az önkormányzati tulajdonú pincék megújítása, magántulajdonú pincék megújításának ösztönzése	megújított pincék száma	db
3.	Bor - gasztronómiai és egészség-turisztikai funkciók kialakítása: étterem, szőlészeti-borászati szabadtéri múzeum, szálláshelyfejlesztés, kulturális-rendezvénytér kialakítása	kialakított új turisztikai funkciók száma	db
4.	Infrastrukturális beruházások: parkolás, csatornázás, szilárd burkolat felújítás, zöld-területi fejlesztések	kialakított parkolóhelyek száma megújított zöldfelületek nagysága korszerűsített csatornahálózat hossza	db nm m
5.	Dűlőutak fejlesztése	kialakított tanösvények hossza	m
6.	Aktív-életmód turisztikai bázis, mobilházas tréningközpont létrehozása	kialakított szolgáltatások, férőhelyek,	db. fő
4.Szociális célú rehabilitációs akcióterület			
1.	út fejlesztések, járdák kialakítása	fejlesztett utak hossza	m
2.	csapadékvíz elvezetés, fejlesztési program többlépcsős kialakítása, megújítása	fejlesztett csapadékvíz elvezetési rendszer hossza	m
3.	szociális bérlet fejlesztés	kialakított szociális bérletek száma	db
4.	felnttktképzési, igényekhez igazodó városi oktatási program, fiatalok tanoda program	oktatási programba bevontak száma	fő
5.	munkaerőpiaci integrációs program megvalósítása	munkaerőpiaci re-integrációs program-ba bevontak száma	fő

5.Déli városrész akcióterület			
1.	Déli városrész iparfejlesztési terület – ipari park infrastruktúra fejlesztés első üteme (TOP 1-2-3)	fejlesztett iparterület nagysága	ha
2.	Ipari-park befektetés-szervezői és működtetési menedzsment és infrastruktúra tovább-fejlesztési program	befektetésösztönzési kezdeményezés évente	db
3.	Déli városrész lakóövezeti fejlesztések	újjonnan épített lakóingatlanok száma	db
4.	Kereskedelem- és szolgáltatásfejlesztés a déli városrészben	újjonnan kialakított szolgáltatóhelyek száma	db
6.Hernád-parti térség akcióterület			
1.	Akcióterület belvárossal összekötő út, kerékpárút	korszerűsített, épített útszakasz	m
2.	Új pihenő-, turisztikai funkciók kialakítása	funkciók, infrastruktúra-elemek száma	db.
Kulcs és egyedi projektek			
1.	Vonzó kisvárosi arculat, identitás megerősítése - komplex közösségépítő program és eleminek a megvalósítása	megvalósított közösségépítő programok száma	db
2.	Komplex népességmegtartó és növekedési program, beavatkozás	támogatott betelepülők száma	fő
3.	Hernád-menti fejlesztési projekt - az új funkciójú hasznosítás környezeti hatásvizsgálata és a sport és pihenő, rekreációs funkciók kialakítása	kialakított rekreációs funkciók száma	db
4.	Karola-kastély infrastrukturális fejlesztés befejezése – hasznosítási menedzsment program kialakítása	felújított kastély nagysága	nm
5.	Kreatív városi pihenőpark a „keleti- városrészben”	fejlesztett zöldfelület nagysága	nm
6.	Helyi vállalkozások fejlesztési program – integratív (beszállítói és élelmiszer-feldolgozó, termelői hálózatok, SIXO helyi termék program - klaszter kialakítása	klaszterbe bekapcsolódó vállalkozások száma	db
7.	Turizmusteremtési program – helyi vállalkozásösztönzés	programba bevont vállalkozások száma	db
8.	Logisztikai park megvalósíthatósági vizsgálata, előkészítése,	elkészített megvalósíthatósági tanulmány	db

9.	Sziksó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: napelempark építése, energiaközösség létrehozása	létrehozott energiatermelési kapacitás	MW
10.	Sziksó klíma alkalmazkodásának és zöld átállásának megvalósítása: geotermikus energia hasznosítása	létrehozott energiatermelési kapacitás	GJ
Hálózatos fejlesztések			
1.	Út, járda építési, felújítási program	fejlesztett utak hossza	m
2.	Hernád-part megközelítés biztosítása bel- és külterületi útfejlesztéssel,	fejlesztett utak hossza	m
3.	Komplex víz-, csapadékvíz-rendezési program realizálása	fejlesztett csapadékvíz hálózat hossza	m
4.	Belterületi kamerarendszer bővítése	telepített kamerák száma	db
5.	Közvilágítás-korszerűsítés	korszerűsített lámpatestek száma	db
6.	Infokommunikációs hálózat, városi WIFI rendszer fejlesztése	kialakított WIFI pontok száma	db
7.	külterületi zöldfelület fejlesztés: mezővédő erdősávok, galériaerdők telepítése, megőrzése	fejlesztett zöldfelület nagysága	nm
8.	mezőgazdasági klímaadaptációs és talajmenedzsment fejlesztés	talajmenedzsmenttel érintett terület nagysága	ha